Medya Güneşine yönelik baskılar sürüyor. Genel Yayın Yönetmenimiz

Osman AYTAR TUTUKLANDI

(HABER MERKEZİ) Gazetemizin Genel Yayın Yönetmeni Osman Aytar 22. sayımızda yeralan "93'te Yeni Atılımlar İçin..." başlıklı yazısından ötürü 22 Ocak 1993'te tutuklanarak Bayrampaşa Cezaevi'ne götürüldü.

Osman Aytar sözkonusu yazısında şu görüşlere yer veriyordu: "Yeni bir yıla girerken Kürt halkının dünyanın her özgür ve bağımsız halkı gibi kendi haklarına kavuşmasından yana olan ve bunun için mücadele ettiğini ve edeceğini belirten herkes, yani sosyalistinden, yurtsever din adamlarına kadar herkes, geride bıraktığımız süreçte yaşanan olumluluk ve olumsuzluklardan dersler çıkararak önümüzdeki yaşamsal sorunlara kendi konumuna uygun olarak müdahale etmelidir, etmeliyiz."

Osman Aytar'ın tutuklanması hiç kuşkusuz tesadüfi bir olay değildir; bu karar devletin gazetemize ve genel olarak devrimci basına yönelik baskı ve yıldırma politikalarının yeni bir halkasını ifade etmektedir. Medya Güneşi'nin şimdiye kadar çıkan 22 sayısından 18 tanesinin toplatılarak gazetenin sorumluları hakkında ceza davalarının açılması bu düşüncelerimizi haklı çıkarmaktadır.

Devrimici basın ve yayın organlarının toplatılmalarına ilişkin alınan kararlara bir gözatıldığında; bunların tamamına yakın bir bölümünün, Kürt ve Kürdistan sorununu ele alan inceleme ve yorum yazıları hakkında olduğu görülecektir. Osmanlının sömürgeci mirasını devralarak kurulan T.C'nin izlediği inkarcı ve sömürgeci politikalar bugün de Demirel-İnönü koalisyon hükümetinin Kürt realitesini tanıdığı yönünde yaptığı demagojik açıklamalara rağmen bütün şiddetiyle sürüyor.

Kürt ulusunun dilini, kültürünü, tarihini, kimliğini ve ülkesini yok sayan sömürgeci yönetim, bu inkarcı ve asimilasyoncu

Devamı s.3

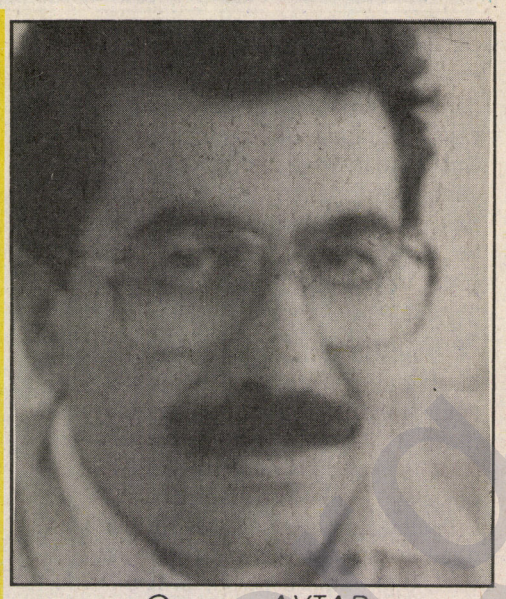

Osman AYTAR

MEDYA GÜNEŞİ

Onbeş Günlük Haber - Yorum Gazetesi

1-15 Şubat 93
Yıl: 5
Sayı: 23
5000 TL
(KDV Dahil)

Devrimci Basından Devlet Terörüne Tepkiler...

DEVRİMCİ BASIN SUSTURULAMAZ!

Baskılar kınandı; toplatma kararları İst. DGM'nin önünde yakıldı.

(HABER MERKEZİ) Çeşitli devrimci, sosyalist ve ilerici yayın temsilcileri; TC'nin genelde Türkiye ve Kürdistan'da gelişen ulusal ve toplumsal muhalefete ve özel olarak da devrimci, sosyalist ve yurtsever basına yönelik estirdiği terör ve baskı politikasını protesto etmek amacıyla 20.01.1993 tarihinde İstanbul Valiliği önünde biraraya gelerek "Basına ve Kamuoyuna" başlıklı bir bildiri okudular. Bildiride şu görüşlere yer verildi :

"Türkiye ve Kürdistan'da emekçi halk yığınlarının sömürüye ve baskıya karşı geliştirdikleri mücadeleler boyutlandıkça, egemen güçlerin devrimci-sosyalist ve Yurtseverlere karşı saldırıları da buna paralel olarak ivme kazanmaktadır.

İşte, son dönemlerde 'Topyekün Savaş' olarak somutlaşan devlet terörü de, gerçekte TC'nin içine girdiği çaresizliğin bir ifadesidir. Yaşanan süreç, 'Topyekün Savaş'ın halklarımız için

Devamı s.3

Baskılar kınandı; toplatma kararları İstanbul DGM'nin önünde yakıldı. (Foto: Medya Güneşi)

BATMAN KAN GÖLÜNE DÖNDÜ!
6 GÜN İÇİNDE 11 ÖLÜ 4 YARALI

LI WELAT ÇI HEBÛ?

Ez di ber Kela Zembilfiroş de derbas bûm; ew bi şîn bû. Êdî kesî di kuçe û kolanên Farqînê de zembilan nedifirot; di kûçe û kolanan de xwîn dihat rêtin. Min li Minara Qot nihart; ew jî stûxwar bû. Ava Kaniya Mezin wekî berê bi kêf nediherikî. Camiya Ecem ji mêvanan re nedibişirî û xêrhatin ne dida mirov.

Rûpel. 4-5

BEYANA KONFERANSA RÊXISTINA EWRÛPA YA YEKBÛN'Ê

Rûpel. 6

✎ **Özgür Basın Susturulamaz** Sayfa. 2

✎ **Em jî nebin wek "Ibix" an?** Rûpel.5

✎ **Devrimci Partide Kadro Sorunu(2)** Sayfa.7

✎ **İ-KDP Genel Sekreteri İle Söyleşi** Sayfa.8-9

✎ **Ortak Bir Yazı Dilinin Oluşması Bir Süreç Sorunudur** Sayfa.10

✎ **Zerdüşt ve Tarihteki Yeri** Sayfa.12

✎ **Serhıldan** Rûpel.16

DU MAMOSTEYÊN WELATPARÊZ KUŞTIN

Zubeyr Akkoç

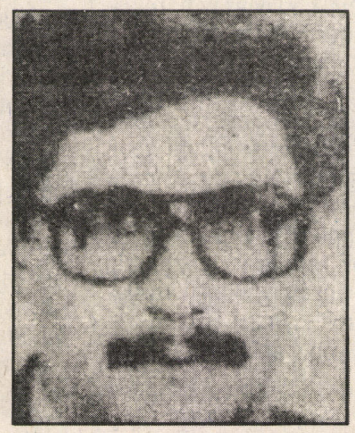

Ramazan Aydin Bîlge

Di roja 13.01.1993'an de du mamosteyên welatparêz; Zubeyr Akkoç û Ramazan Aydin Bîlge, li Diyarbekir bi bêbextî hatin kuştin. Bi kuştina van herdu mamosteyên welatparêz, hejmara mamosteyên ku li Diyarbekir hatin kuştin gihîşt nehan.

Roja bûyerê saet di 7:30'an de Zubeyr Akkoç û Ramazan Aydin Bîlge (35) ji malên xwe derketin da ku herin dibistana ku lê mamosteyê dikin. Hê negihîştibûn ba dibistanê, di rê de ji alî kesên nasnamenediyar ve hatin kuştin. Êrîşkaran ewilî ji para ve berî Zubeyr Akkoç dan û ew pê re li erdê dirêj bû; di vê navê de Ramazan Aydin Bîlge xwest ku xwe biparêze; lê ew jî ji destê êrîşkaran xelasnebû. Li gor agahdariya ku gihîşt destê me, ew kesên ku Ramazan û Zubeyr kuştin bi texsiyeke Renaûlt a sipî ji ciyê bûyerê reviyan û şopên xwe hunda kirin.

Ramazan û Zubeyr roja ku hatin kuştin cenazên wan, ji alî heval û malbatên wan ve ji morgê hatin derxistin, Zubeyir Akkoç

Dûmahik r.3

GÜNDEM

❊ Osman AYTAR

ÖZGÜR BASIN SUSTURULAMAZ!

TC'nin "iç harekât", "topyekûn mücadele" adı altında son dönemlerde daha da tırmandırdığı kirli savaş, basın-yayın alanında da kendini gösteriyor. Sosyalist, devrimci ve yurtsever basına yönelik cinayetler, toplatma kararları, para ve hapis cezaları, keyfi gözaltılar ve sistemli işkenceler, dağıtım engeli özgür basının nasıl da ateş altında olduğunu göstermektedir.

Hele bütün bunların, karanlık güçler tarafından katledilen Uğur Mumcu cinayetini kendi kirli savaşına gerekçe yapmaya çalışan TC yöneticilerinin "Düşünceler zorla susturulamaz" demagojilerinin kulakları sağırlaştırdığı bir ortamda pervasızca devam ettikleri düşünüldüğünde çifte standart ve ikiyüzlülüğün açıkça gözler önünde olduğu rahatlıkla söylenebilir.

16. sayısından bu yana onbeş günlük gazete olarak yayınını sürdüren Medya Güneşi de bilindiği gibi şimdiye kadar özgür basına yönelik saldırılardan "nasibi"ni aldı, alıyor. Şimdiye kadar yayınlanan 22 sayıdan 18'inin toplatılması, yazı işleri müdürlerinin yıllarca yüz yılı aşan ceza istemleriyle yargılanması, çalışanlarının gözaltına alınıp işkencelerden geçirilmesi, tehdit edilmesi ve en son olarak 22. sayıdaki "93'te Yeni Atılımlar İçin..." başlıklı gündem yazısı gerekçe gösterilerek "Terörle Mücadele Yasası"nın "ilk kurbanı" olarak İstanbul DGM tarafından tutuklanıp cezaevine konulmam, genel olarak özgür basına özel olarak da Medya Güneşine yönelik baskıların açık birer göstergeleridir.

Daha soruşturma aşamasındayken tutuklanmam da ayrıca anlamlıdır. Özellikle son iki yıldır yazılar için açılan davalarda tutuklamalara başvurulmaması ve bunun gazetemizle başlaması yeni bir uygulamanın da başlangıcıdır.

İnkar Politikasında Israr

Özgür basına yönelik saldırılar, "Kürt realitesi"ni tanıdığı ve "demokratikleştirme"yi gerçekleştireceği yalan ve demagojisi ile işbaşına gelen DYP-SHP Hükümeti'nin genel politikalarından ayrı düşünülemez. Hükümet bu alanda olumlu sayılabilecek adımlar atmak bir yana, yıllardır kesintisiz olarak sürdürülen yıldırma, sindirme ve giderek imha etme politikalarını yeni yeni adımlarla güçlendirdi; devletin askeri çözüme dayalı şiddet politikasına "açık çek" verdi; en son olarak CMUK düzenlemesinde görüldüğü gibi kimi burjuva çevrelerin bile yoğun tepkilerine yolaçan çifte standardı "yasa"laştırdı.

SS kararnamelerini çıkaran, TCK'nin 125. maddesinden yargılanan Kürt devrimci ve yurtseverlerini ceza indirimi kapsamı dışında bırakan anlayış kendini CMUK'ta da gösterdi. Hükümetler değişti, muhalefetteyken "demokrasi" sözcüğünü dillerinden düşürmeyenler işbaşına geldiler, ama resmi ideolojinin kaynaklık ettiği anlayış değişmedi. Dahası SHP'nin vitrindeki görüntüsünün uluslararası alanda TC lehine yarattığı kimi yumuşamalarla baskı ve zorbalığın dozajı daha da arttırılıyor.

İnkar politikasında ısrar ve bunun pratikteki yansımaları, başbakandan Yargıtay'a, TÜSİAD'dan parlamentoda grubu bulunan partilere -HEP hariç- kadar uzanan geniş bir yelpazede yankı buluyor. Kürdistan'da gelişen ulusal uyanış ve mücadeleyi bastırmak için yürütülen politikalara destek açıklamaları yapılıyor; bilumum "zevat" hizaya geçiyor.

Ne var ki onlar da çok iyi biliyorlar ki ulusal uyanış artık mevcut sınırlara sığmıyor, bölge ve dünyada yankılanıyor. Ulusal uyanış adeta devin yeniden silkinişini andırıyor. Siyasal çözüm yollarını tartışmak bir yana, halen Kürt ve Kürdistan'ın varlığını tartışanlar; "TC devletinin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğü" masalı ile kendi çevrelerini bile "ikna" edemeyenler gittikçe cüceleşiyorlar. Onlar Kürdistan'ın artık eski Kürdistan olmadığını, Ortadoğu'da adil ve kalıcı bir barışın sağlanması için çözümlenmesi gereken sorunların başında Kürdistan sorununun geldiğini görmek istemiyorlar. Onlar sadece "kendi" Kürdistanları ile de uğraşmıyorlar. Örneğin Güney Kürdistan'da ilan edilen Kürdistan Federe Devleti'ni yıkmak için Ankara'da gerçekleştirilen zirvelere ev sahipliği de yapıyorlar.

Halbuki güneşin doğuşu, dünyanın dönmesi ve hareketin sürekliliği gibi varlığı inkar edilemez ve tartışılamaz olan Kürt ve Kürdistan sorununu reddetmekle bir yere varılamaz. Bu inkar politikası aynı zamanda TC'nin imzaladığı bazı uluslararası anlaşmalara da aykırıdır ve suçtur.

Yüzyıllara sığmayan özgürlük ve bağımsızlık tutkusu, sömürgecilerin katliam, sürgün, baskı ve zorbalığıyla önlenemediyse ve bugün Ortadoğu'da özgürlük çığlığı yankılanan otuz milyonluk bir halk, dünyanın her özgür ve bağımsız ulusunun sahip olduğu tüm haklara kavuşmanın mücadelesini veriyorsa bu gerçeklik herkese ders olmalıdır. Görevi ve makamı ne olursa olsun, ister başbakan, ister general, ister öğretim görevlisi, isterse savcı ve hakim olsun eğer haktan ve haklıdan yana olduğunu veya hak ve haklılığın derecesi konusunda farklı düşünse de gerçeği görmek gerektiğini söylüyorsa, Kürt ve Kürdistan gerçeliğini, anayasa ve yasaların -ki TC çoğu kez kendi yasalarına bile uymuyor- antidemokratik ırkçı-şoven karekterini görmemesi mümkün değil.

> Eğer bütün bunlara rağmen resmi ideolojiyi savunmada ayak diretilip artık iflas eden ırkçı-şoven reçetelerle soruna yaklaşılırsa ve de yaklaşılıyorsa bunlara söyleyeceğimiz şudur: Her türlü yoruma açık ve demoklesin kılıcı gibi başımızın üstünde sallandırılan hiç bir antidemokratik ırkçı-şoven yasa ve kararname veya bu anlayışla öne sürülecek gerekçe, bizlerin doğru ve gerçekleri dile getirmemizi engelleyemez.

Çifte Standartlı Politikalar

TC'nin Kürt ve Kürdistan sorunundaki inkar politikasında ısrarının diğer yüzü de çifte standartlarla doludur. Türki Cumhuriyetler, Bosna-Hersek ve Kıbrıs gibi sorunlarda federasyonların bile çözümsüzlüğü vurgulanarak "bağımsızlık" şiarları atılırken; TC'nin bütün olanakları bu alanlarda seferber edilirken; ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı konusunda dünya devletlerine hergün bıktırıcı bir ikiyüzlülükle "dersler" verilirken; meydanlarda, televizyon ekranlarında, okullarda, mahkemelerde, işyerlerinde, kısacası yaşamın her alanında gözlerimizin içine baka baka "devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğü" iddiasıyla Kürt ve Kürdistan sorununun görmezlikten gelinmesi, inkar edilmesi, bu konuda gerçekleri dile getirenlerin katledilmesi, yargılanması, hapsedilmesi, para ve hapis cezalarına çarptırılması çifte standart değil de nedir?

Yine Kürdistan'da onlarca gazeteci, dağıtımcı ve basın çalışanı katledilirken, işkencelerden geçirilirken, yaralanırken, tehdit ve şantajlarla sindirilmek istenirken kaydadeğer bir tepki göstermeyen TC yetkilileri bununla da kalmayarak "Bunlar militan gazetecilerdir" suçlamasıyla saldırıları körüklüyorlar, destek veriyorlar.

Çifte standardın bir diğer örneği, Güney Kürdistan'a yönelik son işgal saldırısından sonra görüldü. "Militan gazeteci" suçlamasıyla sosyalist ve devrimci basın emekçilerini hedef gösteren, bunlara yönelik saldırıları körükleyen TC yetkililerinin, doğru gazetecilik yapma hariç her taşın altından çıkan kimi gazetecileri "Mehmetçik gazeteciler" olarak ödüllendirmesi, devletin ne tür gazetecilik istedeğini açıkça ortaya koymaktadır.

Özgür Gündem gazetesinin yayın yaşamında karşılaştıkları da bilinmektedir. Resmi ideolojinin savunucusu kimi gazeteler sıkıntıya düştüklerinde ilan ve diğer yollarla bu tür gazeteleri ayakta tutmaya çalışan TC yetkilileri, bırakalım ilan ve diğer yollarla destek olmayı, tüm olanaklarını, gizli-açık odaklarını hareketa gerçirerek Özgür Gündem'i susturmaya çalıştılar. TC'nin bazı politikalarına karşı ikircimsiz davranan Gündem'i çok yönlü ablukaya aldılar. Yazar, muhabir ve dağıtımcılarına yönelik saldırılar, toplatma kararları, ilan ambargosu ve benzeri yollarla desteklendi. Sonuç biliniyor. Günlük tirajın düşmesiyle gazete ayda milyarları bulan bir zararla yüzyüze geldi. Tiraj kaybında gazetenin kimi eksiklik ve yanlışlıkları rol oynasa da esas neden TC'nin çok yönlü ablukasıdır.

TC yetkililerinin bütün bu çifte standartlı politikalarının son halkası da Uğur Mumcu cinayetinde sergilendi. Kimler tarafından katledilirse katledilsin TC, Uğur Mumcu cinayetini geniş kitleleri resmi ideoloji etrafında toplamak ve "iç harekât" politikalarını daha bir rahatlıkla yaşama geçirmek için kullanmaya çalışıyor. Başta Musa Anter olmak üzere özgür basının emekçilerinin katledilmelerini küçük haberlerle geçiştiren TC'nin, Uğur Mumcu cinayeti özgülünde "düşünce özgürlüğü"ne ilişkin yaygaralar koparması çifte standardın bir örneğidir. Uğur Mumcu cinayetinden sonra düzenlenen gösterilerde tepkilerin devletin kirli savaşına son verilmesi, kontrgerilladan hesap sorulması, "faili meçhul" cinayetlerin sorumlularının ortaya çıkarılması istemlerine dönüşmesinden korkan yetkililer, ihtiyaç duydukları müdahaleleri yapmaya başladılar bile. Yani nereden bakılırsa bakılsın çifte standart ve ikiyüzlülük kendini ele veriyor.

İşbirliği ve Dayanışma Gerek

Baştan beri dile getirilenler, başta özgür basın-yayın organları olmak üzere bütün sosyalist, devrimci ve yurtsever kurum ve kuruluşlara, kişilere, demokratım diyen herkese önemli görevler yüklüyor. TC çeşitli yol ve yöntemlerle, uyguladığı politikalarla özgürlük çığlığını bastırmak için hiç bir girişim ve çabadan geri kalmıyor. Bu nedenle de bizlerin görev ve sorumlulukları büyüktür.

Sosyalist, devrimci ve yurtsever gazete, dergi ve yayınevlerinin son dönemlerde başlattıkları eylemlilikler bu konuda yeni yeni adımlarla geliştirilmesi gereken bir başlangıçtır. Özgür basın-yayın organlarının kendi konumlarına denk düşen görevleri yerine getirmek için bütün olanaklarını seferber etmeleri halinde önemli gelişmeler kaydedilebilir. Eylemliliklerin saman alevi gibi kısa sürede parıldayıp sönmemesi için değişik yol ve yöntemler bulunabilir.

Bu konuda öne çıkarılması gereken görevler çoktur. Ama ilk etapta temel bazı görevlerden başlanabilir. Bunlardan ilki, özgür basına yönelik saldırıları deşifre etmek, geniş kitleleri harekete geçirmek ve caydırıcı bazı etkinlikler örgütleyebilmektir. Hak verilmez alınır yaklaşımıyla hareket edilerek ülke ve uluslararası planda demokratik kamuoyunun aktif desteğini almak, TC'nin bu alandaki politikalarını etkisizleştirmede önemli bir rol oynayacaktır.

Özgür basını yaşatmak, susturma çabalarını boşa çıkarmak herşeyden önce gazete ve dergilerin mevcut kazanımlardan geri adımlar atmadan daha düzeyli ürünler vermelerine de bağlıdır. TC'nin de amaçladığı, çeşitli yollarla özgür basına geri adım attırmak ve giderek susturmaktır. Bu nedenle geri adım atmadan yayını sürdürmek önemlidir.

Yapılabilecek işlerden biri de; bir yandan gazete, dergi ve yayınevleri kimi olanaklarını diğerlerine açarken, diğer yandan da özgür basını çeşitli örgütlenmelerle güçlü kılmaları gerekiyor. Ortak dernek, vakıf, dağıtım şirketi, matbaa ve benzeri örgütlenmelerle özgür basının susturulamayacığını gösterebiliriz. Etkili ortak bir yayın organı da düşünülebilir. Birine yönelik saldırı ve engelleme diğerlerine yapılmış kabul edilerek göğüslenmeli ve değişik düzeylerde işbirliği ve dayanışmanın araçları yaratılmalıdır. Özgür basının susturulamayacağı ancak böylesi bir anlayışla sürece müdahale edilerek gösterilebilir.

Osman AYTAR TUTUKLANDI

s.1'in devamı.

politikalarıyla yetinmeyerek her fırsatta onbinlerce insanın ölümüne yol açan katliamlara başvurmaktan da geri kalmamıştır.

Kürt halkı ne zaman köleliği ve kendisine yabancı değerleri reddedip kendi öz benliğini ve ulusal haklarını savunmuşsa daima karşısında sömürgeci baskıları, sürgünleri ve katliamları bulmuştur. Ama sömürgeci devletlerin hiçbir metodu, Kürt ulusunu özgürlük mücadelesinden caydırmaya yetmemiştir.

Halkımızın bağımsızlık ve özgürlük tutkusu bugün de devam etmekte ve bu uğurdaki savaşım değişik mücadele araç ve yöntemleriyle varlığını sürdürmektedir.

Kürdistan'da halkımızın gelişen özgürlük mücadelesi ile Türkiye'deki toplumsal mühalefet karşısında korkuya kapılan T.C, büyük bir panik halinde genel bir saldırıya geçmiş bulunmaktadır. "Topyekün Savaş" olarak adlandırılan bu kirli savaş, bugün ağırlıklı olarak Kürdistan'da sürdürülmektedir.

İnsanları canlarından bezdirip teslim almak, teslimiyeti kabullenmeyenleri ise toplu bir şekilde ata topraklarından sürmek için T.C, kontrgerilla cinayetlerinden tutun da köy ve kasabalırın topa tutularak yerle bir edilmelerine kadar akla gelebilecek tüm yöntemlere başvurmaktan kaçınmıyor. "Topyekün savaş"ın Türkiye metropollerine yansıması ise, işkence, gözaltında kayıplar, sokak infazları ve emekçi yığınların aşırı bir şekilde sömürülerek savaşın ekonomik yükünü omuzlarında taşımaları biçiminde olmaktadır.

Türkiye ve Kürdistan'da boy veren mücadelelere kan verdiği ve sömürgecilerin kirli savaşını deşifre ettiği için devrimci ve yurtsever basın da azgın saldırılara maruz kalmaktadır. Sömürgeci güçler ancak kaos ortamında gerçekleri ülke ve dünya halklarından gizleyerek amaçlarını gerçekleştirebilirler. İşte bu yüzden devletin yarattığı kaos ve terör ortamının içyüzünü ortaya seren basın mensupları kurşunlanmakta ve yine bu yüzden yığınların içinden çıkıp onları bilinçlendirerek mücadele saflarına çeken aydınlar bir bir öldürülmektedirler.

Basına yönelik kirli savaşı "şeffaflık" ve" demokrası" söylemleriyle yürüten koalisyon hükümeti günden güne halk kitleleri ve dünya kamuoyu nezdinde inandırıcılığını yitirmektedir.

Devletin, 141 ve 142. maddelerin kaldırılmasıyla düşünceye tam serbestlik kazandırıldığı şeklindeki iddiaların tersine Kürt ve Kürdistan sorununu değerlendiren düşüncelerin " vatanın, birlik ve beraberliğini parçalayacağı" iddiasıyla bu düşünceleri dile getiren yazar ve bunları yayınlayan yayıncıları "terör suçluları" olarak yargılaması, T.C'nin iki yüzlü politikasını net bir şekilde ortaya koymaktadır.

işte gazetemizin genel yayın yönetmeni Osman Aytar da gerçekleri yazdığı için bir "terör suçlusu" olarak yargılanmakta ve bu suçlamayla cezaevine atılmış bulunmaktadır.

Düşünceyi bağımsızlık ve özgürlük için, sömürgeciliğe, faşizme ve her türden gericiliğe karşı bir silah olarak kullanmak terörizm ise, doğrudur Osman Aytar bir terörjsttir.

Yaşasın Düşünce Terörizmi!

BATMAN KAN GÖLÜNE DÖNDÜ

6 Gün İçinde 11 Ölü 4 Yaralı

Batman'da Hizbulahçılara karşı 22. 01.1993 Cuma günü akşamı geniş kapsamlı bir eylem gerçekleştirildi. İlk olayda Aydınlıkevler mahallesinde, Hizbullahçı olarak bilinen ve çoğu olayda aktif rol aldıkları sanılan Abdurrahim Yıldız ve Murat Yıldız öldürüldü.

Ayrıca, aynı saatlerde yurtsever olarak bilinen Metin Turan silahlı saldırıda yaşamını yitirdi.

Bu saldırılardan hemen sonra aynı saatlerde Hizbullahçı olarak bilinen bir eve (Bağlar mahallesinde) roketli, bombalı ve silahlı saldırı da düzenlendi. Bu olayda ev tamamen tahrip edilirken. Gürsel Parça adlı şahıs ağır yaralandı. Saldırıda hedefin Hizbullahın liderlerinden olduğu sanılan Ahmet Parça'ya yönelik olduğu söyleniyor.

Yine aynı saatlerde Karşıyaka ve Çamlıca Mahallelerinde, bombalı ve silahlı saldırılar düzenlendi. Ancak ölü veya yaralı olmadığı sanılıyor. Bir gün sonra yani, 23.01.1993 Cumartesi günü saat 17.00 de Yalçın Erdinç silahlı saldırıda yaşamını yitirirken, M. Selim Yeşilmen İpragaz mahallesinde ağır yaralandı. Akşam saatlerinde ise Aydınlıkevler mahallesinde 15 yaşındaki Yalçın Gözetir bakkal dükkanında silahlı saldırı sonucu öldürüldü.

Cumartesi günü silahlı saldırılarda yaşamını yitirenler ve yaralananlar yurtsever insanlar olarak biliniyor. Saldırıları Hizbullahçıların düzenlediği söyleniyor.

Öte yandan 24 Ocak pazar günü saat 8.45'te Ziya Gökalp mahallesi Diyarbakır caddesinde boyacılık yapan Vasfettin Gökbar ve Orhan Arık uğradıkları bir silahlı saldırıda yaşamlarını yitirdiler. Bu olaydan yaklaşık iki saat sonra Bağlar mahallesi Kıbrıs Şehitleri Caddesi üzerinde bulunan bir bakkal dükkanına silahlı saldırı düzenlendi. Bu saldırıda ise Metin ve Hüseyin Akyıldız kardeşler ile Siyabent Akyıldız yaşamlarını yitirdiler.

Pazar günü meydana gelen olaylarda yaşamlarını yitirenlerin yurtsever oldukları bildirildi; bu saldırıları düzenleyenlerin Hizbullahçı oldukları ileri sürülüyor.

25 Ocak 1993 pazartesi günü Diyarbakır caddesinde kimliği belirlenemeyen ancak yurtsever olduğu sanılan bir kişi Hizbullahçıların saldırısında ayağından hafif yaralandı, kurşunlardan bazı iş yerleri ve araçlarının hasar gördüğü bildirildi.

27 Ocak salı günü Aydınlıkevler Mahallesi Komanda Caddesi üzerinde bulunan Yıldız Ekmek Fabrikasına ait ek-mek servis aracı Hizbullahçı olduğu sanılan kişi veya kişilerce saat 14.30 da tarandı. Olayda yurtsever oldukları bilinen Hadi Yıldız yaşamını yitirirkenSiyabend Kılıç yaralandı.

Devrimci Basın SUSTURULAMAZ

S.1'in devamı

baskı, sömürü, işkence, yargısız infaz, toplu sürgün, köy ve kasabaların tahrip edilerek boşaltılması, demokratik kuruluşların kapatılması, kontrgerilla cinayetleri ve halklararası düşmanlık tohumlarının ekilmesi gibi uygulamalar olduğunu apaçık ortaya koymuştur."

Koalisyon hükümetinin "demokratikleşme" vaadlerinin bir aldatmacadan öteye geçmediği vurgulanan bildiride, devamla şöyle denilmektedir:

"TC devleti, basına yönelik insanlık dışı faaliyetlerini dünya kamuoyunun gözlerinden saklamak için çeşitli manevralara girişerek demokrasi havarisi kesilmektedir. Hatırlanacağı gibi daha önceleri de 141, 142 ve 163. maddelerin kaldırılmasıyla Türkiye'de düşünce özgürlüğü önündeki tüm engellerin yıkıldığı imajı verilmek istenmişti. Nevar ki, uluslararası basın ve diğer demokratik kuruluşlar bu aldatmacalara kanmadılar.

Çünkü onlar da gazeteci ve yazarların 'terör suçlusu' olarak yargılandıklarını, işkence gördüklerini ve tutuklanarak ya da para cezasına çarptırılarak haklarının ihlal edildiğini çok iyi bilmektedirler. Sınır Tanımayan Gazeteciler Örgütü'nün (RSF) '1992 Dünya Basın Özgürlüğü' ile ilgili olarak yayınladığı raporun Türkiye bölümünde şu görüşlere yer veriliyor: 'Gazetelere sansür uygulanıyor, büroları basılıyor, gazeteciler tutuklanıyor, hapsediliyor, dövülüyor ve işkence görüyor. Sertlik, gazetecileri, hem konuşturmak, hem susturmak için kullanılıyor."

Bildiri şu çağrı ile sona eriyor : "Devletin yargısız sokak infazlarına, Kürdistan'da işlenen kontrgerilla cinayetlerine, köy ve kasabaların imha edilerek boşaltılmalarına ve hukuk görüntüsüne büründürülmüş tüm anti-demokratik uygulamalara dur demek için bütün ilerici, devrimci ve sosyalist insanları sesimize ses, gücümüze güç katmaya çağırıyoruz."

Aynı yayınların temsilcileri ayrıca; 25.01.1993'te saat 2 sıralarında İST. DGM'nin önünde toplanarak bir basın açıklaması yaptılar. Açıklamada şöyle denildi : "Gerçekleri yazan gazeteciler katledilmekte, yayınların dağıtımı ve satışı engellemektedir." Devrimci basına yönelik bu uygulamaların önemli bir bölümünü DGM'ler yürütmektedir."

Açıklamadan sonra yayın temsilcileri "Baskılar Bizleri Yıldıramaz! Devrimci Basın Suturulamaz!" sloganlarını atarak, beraberlerinde getirdikleri DGM'nin toplatma kararlarını yaktılar.

Devrimci Basın üzerindeki devlet baskısına karşı güçlerini bir araya getirip gerek İst. valiliğin önünde okunan bildiride olsun, ve gereksede DGM'nin önünde yapılan basın açıklamasının metninde imzası bulunan yayınlar şunlardır :

Azadi, Belge Yayıncılık, **Deng**, Devrim, **Devrimci Emek**, Devrimci Mücadele, **Devrimci Proletarya**, Direniş, **Ekimler**, Emeğin Bayrağı, **Hedef**, Komal Yayınevi, **Komün**, Kurtuluş, **Medya Güneşi**, Newroz Ateşi, **Odak**, Özgürlük Dünyası, **Özgür Halk**, Parti Yolunda Teori ve Pratik, **Partizan**, Serketin, **Sorun Yayınları**, Yurt-Kitap Yayın, **Yeni Dünya İçin Dergisi**, Yeni Ülke, **Barikat**

Öte yandan bir kısım Sosyalist, devrimci, yurtsever, yayınların temsilcileri Uğur Mumcu'nun öldürülmesi olayı ile ilgili, Cumhuriyet gazetesinin İst. binasının önünde bir basın açıklaması yaptılar.

Açıklamada şunlar dile getirildi :

"Topyekün savaşa toplum gözünde meşruiyet kazandırmak için bizce kaynağı belli olan "karanlık güçler" ya da açık ifadeyle kontrgerilla ve eşgüdüm içinde çalışan örgütlerin cinayetleri ile provakasyonlar yapılmaktadır.

Bir yıl içinde 12 gazetecinin öldürülmesine sessiz kalan, "militan gazeteci" ifadesini kullanan Cumhuriyet Gazetesi'de bu provakasyondan pay almıştır.

Uğur Mumcu topyekün savaşa meşruiyet kazandırmak, toplumu terörize etmek için devlet eliyle öldürülmüştür."

Daha sonra "Topyekün Savaşa, Devlet terörüne Hayır!" sloganı atıldı. Cumhuriyet gazetesinin önünde biriken kitle tarafından büyük bir ilgi gördü.

Yapılan açıklama metninde imzası bulunan yayınlar şunlar :

Barikat, Emeğin Bayrağı, İşçinin Yolu, Kurtuluş, Komün, Medya Güneşi, Newroz, Odak, Özgürlük Dünyası, Parti Yolunda Teori Pratik, Partizan, Yeni Dünya İçin.

Du Mamosteyên Welatparêz HatinKuştin

Desttpêk r. 1 li Pîranê, Ramazan Aydin Bîlge ji li Diyarbekir hate definkirin. Di vesartina cenazeyan de Perwerdekarên Şoreşger-Netewî (Devrici-Ulusal Egîtîmciler) bi awayekî girseyî beşdar bûn.

Zebeyîr Akkoç û Ramazan Aydin Bîlge du endamên çalak ên EGÎT-SEN'ê ya Diyarbekir bûn. Zubeyîr Akkoç mêrê seroka EÎT-SEN'ê ya Diyarbekir Nebahet Akkoç bu û ji demeke dirêj ve bû ku bi kuştinê dihat tehdîtkirin.

Navenda Gîştî ya EGÎT-SEN'ê li ser kuştina Mamosteyan, bi sernivîsa "Xwîna ku tê rêtin divê bê sekinandin" belavok belav kir û bang li birevebir û temsîlkaran xwe kir, da ku di roja 15.01.1993'an de dev ji kar berdin. Di roja 15.01.1993'an de li Diyarbekir ji Wezareta Karê Hundir re telgirafên protestoyên hatin şandin

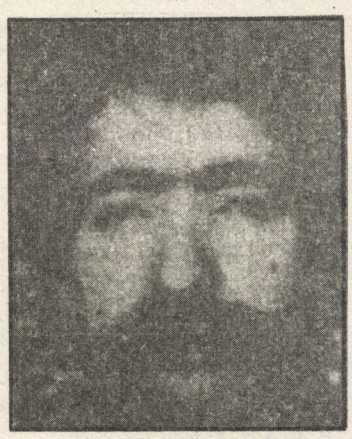

Zubeyr Akkoç

Ramazan Aydin Bîlge

Du ronakbîrên mêrxas ên gelê me;
Zubeyr Akkoç û Ramazan Aydin Bîlge
Li Diyarbekir bi bêbextî hatin kuştin.

Bila Serê gelê Kurd sax be!

Perwerdekarên Şoreşger-Netewî

(Devrimci-Ulusal Eğitimciler)

LI WELAT ÇI HEBÛ?

❊ Felat DILGEŞ

Gava ku mirov diçe welat û dizivire, hema bibêje tevê hevalan ewha dipirsin: "Li welat çi hebû?." Bersîva vê pirsê îro wekî berê ne rihet e. Çend sal berê ku ev pirs dihat kirin, bi pirranî bersîv ewha bû : **"Xêr û xweşiya te".** Ez bala xwe didimê ku em Kurd êdî bi pirranî bersîvên ewha nadin. Di demeke kurt de em "polîtîze" bûne, di pirsê de ji niyeta xwediyê pirsê fahm dikin. Bi rastî bersîva "Xêr û xweşiya te jî birsîvek gelek rind û delal e. Di vê bewêj(deyîm)ê de xweşî û dewlemendiya zimanê me jî xwe nîşan dide. Hêvîdar im emê bersîvên wekî **"Xêr û xweşiya te"** ji bîr nekin û hesreta bersîvên ewha rind nekişînin.

Di roja 8.01.1993'an de min berê xwe da Kurdistana rengîn. Ez ji dereke dûr nedûçûm Kurdistanê lê dîsa jî ez ji sînorên Kurdistanê dûr bûm û li ser axa vî welatê xwedî efsaneyên dewlemend û bi nav û deng nedijiyam. Wesayita me her ku nêzî Kurdistanê dibû, heyecanê bi min digirt û dilê min bi hesreta welat dikizirî. Em di Siwasê de ketibûn sînorê Kurdistanê, muavînê şoforê otobosê fîlmê Omer Muxtar avêt ser vîdeoyê. Vî fîlmê xweş pê re bala min kişand û min bi baldarî dest bi temaşê kir. Min berê jî vî filmî dîtibû, lê tucar evqas bala min nekişandibû. Generalek Mûssolînî ji serleşkerek Îtalyan re ewha digot : **"Divê hûn bizanibin ku em li vir (Lîbya) li hember 500 heb şakiyan şer nakin; em bi gelekî (xelqekî) re şer dikin; bi gelekî re."** Piştî van gotinên general ha ku min dît muavînê şofêr jî nişka ve vîdeoyê girt. Di gel ku gelek rêwiyên din jî li fîlim temaşe dikirin, kesî dengê xwe jî girtina vîdeoyê re dernexist; li ser vê yekê min xwe ranegirt û di nav min û muavîn de peyivînek ewha derbas bû:

- Ma te çima girt?

- Kekê ev li vir nayê temaşekirin.

- Çima li vir nayê temaşekirin?

Bi van pirsên min re muavîn stûyê xwe fetiland û li alî paşîn nihart. Min êdî fahm kir ku hin **"jimeçêtir"** di otobosê de hene. Lê dîsa jî min xwe ranegirt û peyva xwe bi vî awayî domand :

-Ma ev tiştên ku her roj gelê me dijî temaşekirina wan gune ye? Van gotinên min jî pere nekiribûn. Muavîn pişta xwe dabû min û çûbû. Lê gotinên general di bîra min de bûn. Demeke dirêj ev gotin ji bîra min derneketin. Van gotinên bi sêr rastiya netewa me jî tanîn ziman. Gotinên "Em bi gelekî re şer dikin" siyaseta dijminê me jî radixistin ber çavan. Rast e; dijminên gelê Kurd bi tenê bi gerîlayên sere çiya re şer nedikirin, herweha wan bi tevê mensûbên civata Kurd re şer dikir. Ji ber vê yekê ye ku ew gundan xera dikin, bajaran dişewitînin û didin ber topan; ronakbîr û welatparêzên Kurd dikujin.

Di roja 9.01.1993'an de ez ketim riya Pasûrê (Qulp). Çûna min a Pasûrê bi hêsanî çênebû; berî her tiştî ji bo çûna Pasûrê weşayît peyderkirin gelek zahmet bû. Piştî saet 12'yê navêrojê wesayîtên Pasûrê nedixebitîn. Wê rojê ew wesayita ku ewê di saet 11'an de biçûya, ji ber eriza bi derengî ketibû û mabû saet 1'an. Saet ji 1'î derbes dibû em ji Diyarbekîr derketin. Ji ber tunehiya wesayitan, tevê qoltuxê otobosê tije bûn û di navberê de jî rêwî li ser hev bûn. Piştî ku du caran Pasûr ji alî hêzên dewletê ve hatiye şewitandin, xwediyê wesayitan an wesayitên xwe ji bajêr derxistine an jixwe bi tevayî bar kirine. Çend wesayitên ku di riya Pasûrê de dixebitin jî têr nakin; lewra tevê gundiyên der û dora Pasûrê û hinek jî gundiyên Muşî tên Pasûrê û ji wê derê diçin Diyarbekir.

Barê otobosê giran e; hinek gundiyan ji xwe re tiştên wekî rûn û şekir kirîne; di poşetên hinekan de jî sêv û portaqal hene. Dikandariyek Pasûrî her çar qoltixên paşîn ên otobosê bi tiştên wekî rûn, şekir, çay û biskivîtan tije kiriye. Ez û gundiyekî jî di qolleşker jî ketibûn hundirê otobosê û di nav eşyayan de digeriyan. Leşkeran tu tiştêkî qedexe bi kesî re negirtin. Hemû nasname(huviyet)yên me ji me standin û ji bo qontrolê birin qereqolê.

Hawirdor bi berf bû û sirrek sar ji çiyayên bi berf ên Pasûrê de bi ser me de dihat. Nîv saet derbas bûbû hê jî nasnameyên me neanîbûn. Di nav rêwiyan de muxtarê gundekî nêzikî vê qereqolê jî hebû. Muxtar û leşker bi hevdu rê dipeyivîn. Muxtar bi lava ji leşkeran re ewha digot :

-De ka xêra xwe nasnameyên me bînin em herin; şev e; li me dereng e.

-Nabe muxtar! Hê hûn dê bisekinin. Em vî tiştî ji bo xêra we dikin. Ma we nedît ku wê rojê terorîstan çewa dikan û wesayitên we şewitandin?

Muhtar bi tirs, lê bi henek bersîva leşker ewha da:

Dotira rojê serê sibê ez ji malê derketim da ku ez herim di nav bajêr de bigerim û Pasûra şewitî bi çavê xwe bibînim. Wê rojê hêdî hêdî berf dihat; ez bi hafa Pasûrê ketim. Di nav kûçe û kolanan de geriyam; ji dikanên şewitandî, şivak (pace) û deriyên bi gulleyan qulkirî zêdetir tiştek bi çavê min neket. Di nav Pasûrê de ez li Pasûrê geriyam; lê min Pasûr li ciyê wê nedît. Pasûr şewitandibûn; Pasûriyan bar kiribûn. Navê Pasûrê hebû, lê Pasûr ne li ciyê xwe bû.

tixa pêşiya eşyayan de rûniştine; ji ber ku navber jî tije ye em nikarin xwe tev bidin (bileqînin). Carna pakêtên dikandarî bi ser serê me de tên, em radikin pakêtan û datînin şûna wan lê feyde nake; bi lerizîna otobosê re ew dîsa bi ser serê me de tên. Riya Pasûrê her ku diçe xera dibe; çalik û kortikên ku panzeran di rê de çêkirine eziyetek mezin bi mirov didin kişandin; ev riya ku di demên normal de saet û nîvekê (1,5) dikişîne, niha 5-6 saetan dibîne.

Di gel ku di rê de carna leşker (asker) bi ber çavê me dikevin jî, heya ku em ji Licê derbas bûn tu kesî me neda sekinandin. Çend rêwî ji vê rewşê re ecêb mane û ji hevdu re bîranên xwe yên vê riyê dibêjin. Hê em negihîştibûn Licê roj çûbû ava û dinya hêdî hêdî dibû tarî. Me nêzikayî bi Pasûrê xist û em hatin ba Qereqola Seyrekê; min dît ku mirrînî bi rêwiyan ket û otobos hêdî hêdî sekinî. Êdî min fahm kir ku tiştek heye; ez rabûm piyan, min nihart ku leşkeran bi darên têlkirî rê girtine û berên tivingên xwe dane ser me. Demekê bi şûn de me tevan peya kirin û xistin rêzê. Berê yeko yeko em oxilme kirin. Di vê navê de çend

-Di binê qereqolê de nezaretxane û sitargeh (siginak) çêkirine. Bi şev di stargehan de dimînin. Hinek ji wan jî di kozikan de heya serê sibê nobetê digirin. Îsal havînê vana ez girtim û heft rojan ez avêtim nezaretxanê. Qumûtanê wan ji min re digot "Tu gerîla yî."

Qereqola Seyrekê piştî ku em çil deqîqeyî da sekinandin, nasnameyên me anîn û em dîsa ketin rê. Saet ji şeşan dibuhurî em gihiştin Pasûrê. Dilê min hebû ez herim gund lê ji ber tunehiya wesayitan wê şevê ez li mala dostekî mam. Em heya wextekî dereng li ser rewşa welat û bûyerên Pasûrê peyivîn.

Xwendevanekî lîseyê ji min re got ku **"Beriya şewitandina Pasûrê hejmara sinifa me 70 kes bûn, lê niha em hatine ser 18 kesan û di biharê de jî dibe ku kes nemîne."** Pasûriyan ji ber zilma dewletê bajêr vala kiribûn. Li gor gotinan ew kesên ku mabûn jî li benda biharê bûn; bi destpêka biharê ew jî dê bar bikin. Ew Pasûra şên a kevn wekî xewnekî di ber çavên min de derbas bû û min rojên berê bibîranî...vê berfê jî rewşa dikanên şewitandî yekcar nexweş kiribû. Çarşiya Pasûrê ya ku di dora 100 dikanî de bû, ji van dikanan 20 dikan saxlem nemabûn; di ser 60'an de dikan hatibûn şewitandin. Ez di ber "Şîfa Eczanesî" de derbas bûm, wê jî şîfaya xwe standibû. Dilê min nexwest ku ez di Pasûra şewitandî de bigerim; xîreta min bar nebû. Li biniya Pasûrê dengê tivingên leşkerên Tirkan dihatin. Yên ku Pasûr xera kiribûn niha di amadekariya xerakirina hinek derên din de bûn. Xîreta min bar nebû ku ez zêde li Pasûrê bimînim û vê berhema hovîtiya Tirkan bibînim.

Piştî nîvro min berê xwe da riya gund. Berê êvarê ez li gund bûm. Di rê de ez û gundiyekî ku traqtora wî ji alî hêzên dewletê ve hatibû şewitandin, em peyivîn. Vî camêrî bi pîvan rexne li hin lebatên gerîla digirt, li ser şewitandin û wêrankirina gund û navçeyan disekinî. Dîsa ew çend kesên ku ez bi wan re peyivîm, sedemê şewitandina Pasûrê bi lebatên gerîla yên nav bajêr ve girêdidan. Li gor dîtina wan, heke gerîla di nav bajêr de êrîşî hêzên dewletê nekira, wê dewletê evqas wesayît û dikan neşewitanda. Gelek Pasûriyên din jî vê nêrînê diparastin.

Gundiyan bi sempatî ji tevgera gerîla qal dikirin. Peyvên "heval" û "hevalan" di devê hemû kesî de bûn; lê dîsa jî bi tirs û bi şik li hin bûyeran dinihartin. Nemaze ew lebatên gerîla yên ku ji şewitandin û valakirina gundan re dibûn sebeb, li xweşa gundiyan nediçûn. Min gotina Mao ya "Gel behr, gerîla jî masî ye; heke behr zuwa bibe masî nikare bijî" ji devê çend gundiyan bihîst.

Piştî ku em şevekê li gund man, îcar me berê xwe da riya Farqînê (Sîlvan). Di nav gundê me û sê gundên cîran de hêzên dewletê qereqolekqê çêkiri bûn ku ji vê derê riyên her çar gundan jî dihatin qontrolkirin. Hê em ji sînorê gund derneketibûn, leşkeran pêşiya me girtin. Ji

Archive

dûr ve bi dest me dan sekinandin. Pirrbûna me bala wan kişandibû. Meleyê gund çû pêşiya wan da ku bersîva pirsên wan bide. Leşkerekî ji dûr ve qêriya :

-Hûn evqas mirov diçin kuderê? An ku hûn diçin meşînê?

Meleyê gund bi nermî bersîva wan da û di pey de got ku em diçin Farqînê ji bo taziyekê. Leşker tatmîn nebûbû; bi hêrs ewha got :

-Ma nasnameyên we bi we re ne?

Li ser vê pirsê êdî min xwe ranegirt û ez ewha peyivîm :

-Ma di nav gund de jî emê bi nasname bigerin. Bê vê gotina min re leşker nêzî me bûn û got in nasnameyên xwe derxin. Ev peyvên min qet li xweşa gundiyan jî neçûbûn; pirrê wan di binê çavan de li min nihartin û hinekan ji bi deng got in **"Eman tu bersîva wan nede."** Gundiyekî me nêzî min bû û ji min re ewha got :

-Ma tu dikî ku me tevan niha li vira bidin ber gulleyan û bikujin...

Wê rojê berê êvarê em gihîştin Farqînê. Ez sê şevan li Farqînê mam. Di her sê şevên ku ez li Farqînê mam de jî şevê mirovek hate kuştun. Rewşa Farqînê ji Pasûrê çêtir nebû. Li Farqînê bi pirranî kes ji malên xwe dernediketin. Piştî saet 4-5'an kes di kuçeyan de nedima. Jixwe bi roj jî yên ku di kuçeyan de dihatin dîtin, bi pirranî zarûk, parsek û extiyar bûn. Farqîn jî vala bûbû. Xebatkarekî postaxanê ji min re ewha got :

-Ji destpêka bûyeran heya niha, di dora 700 kesî de aboneyên telefonê ji Farqînê derketine. En hindik du evqas jî yên ku telefonên wan tunin jî Farqînê çûne."

Mamosteyekî digot "Lîseya Farqînê hatiye girtin." Şagirtên dibistana navîn ji tunehiya mamosteyan nediçûn dersan. Ez çend caran di nav kuçê û kolanên bajêr de geriyam; ji tîmên taybetî û leşkeran zêdetir tiştekî din bala min nekişand. Farqîn ji wan re mabû; te digot qey xwediyê Farqînê ew in.

Ez di ber Kela Zembilfiroş de derbas bûm; ew bi şîn bû. Êdî kesî di kuçe û kolanên Farqînê de zembilan nedifirot; di kûçe û kolanan de xwîn dihat rêtin. Min li Minara Qot nihart; ew jî stûxwar bû. Ava Kaniya Mezin wekî berê bi kêf nediherîkî. Camiya Ecem ji mêvanan re nedibişirî û xêrhatin ne dida mirov.

Ev Farqîna ku di dema Merwaniyan de ji Kurdistanê re Paytextî kiribû, îro ketibû rewşekî wusa ku dilê mirov pê dişewitî. Min Farqînê bi şîn dît; min şîna Farqînê girt; lê Farqîn dijî û wê her û her jî ava be.

Gava ku min berê xwe da Amedê û pişta xwe da Farqînê; gotinek pêşiyan li ser lêvên min bû : "Kurmê darê ji darê nebe, dar narize."

Em jî nebin wek "Ibix" an?

✻ **Mahmûd Lewendî**

Milletek bi zimanê xwe heye. Wexta ku zimanê wî ji ortê rabe, ew millet jî ji ortê radibe, dihele, dimire, wenda dibe. Ji bo ninûna vê yekê jî di tarîxê de û îro jî gelek ziman hene. Gelek millet di tarîxê de çi bi zorê, çi jî bi xuzayî (tebi'î) be, pêşî zîmanê wan, paşê jî ew bi xwe heliyane, wenda bûne, bûne milleteki din.

Li Tirkiyê û li Kurdistana Bakur ji bili Tirk û Kurdan gelek milletên din jî hebûn. Heta salên 1920'î Laz hebûn ku wextekê çi bigre dikira bibana dewlet. Lê îro giş bûne Tirk.

Li Hatayê heta Mersin û Antalyayê berê Ereb hebûn. Lê îro tenê li derdorên Hatayê mane. Adana wextekê bajarê Ereb û Ermenîyan bû, lê îro bo nimûne jî nemane. Wan, Agrî, Qers, hemû heta salên 1915'yî bajarên Ermenîyan bûn, lê îro tu kes ji wan nemaye. Gerçî piranîya wan hatin kuştin, lê yên mayî jî di nav civatê de heliyan bûn Tirk û Kurd. Yanê wenda bûn.

Wextekê li Tirkîyê gelek milletên cihê-cihê yên Qafqasî hebûn, îro qet nemane. Ne ku nemane, fêrî Tirkî bûn, zimanê xwe jî bîra kirin û bûn Tirk.

Heta salên 1960'î jî,%30'yê nufûsa Tirkîyê Kurdiaxêf bûn. Lê îro? Îro meriv nikare bibêje %10'ê nufûsa Tirkîyê (Kurdistan jî tê de) Kurdîaxêf in (Ez nabêjim Kurd, lê Kurdîaxêf, yanê yên ku bi Dimilî û Kurmancî qise dikin.)

Îstatîstikek saxlem di destê me de tuneye, lê bi qasî ku tê gotin li serenaserê Tirkîyê û Kurdistana Tirkîyê nufûsa Kurdan di navbera 13-15 milyonî de ye. Li Kurdistanê nagihije 10 milyonî. Bajar li ortê ne! Çend bajarên me hene? Em bibêjin 19 bajar:

Dêrsim (Kurd): 152 248
Diyarbekir (Kurd): 941 522
Adiyaman/Semsûr (Kurd): 439 410
Agrî (Kurd): 430 843
Wan (Kurd): 573 801
Bedlîs (Kurd): 303 880
Hekkarî (Kurd): 187 413
Bîngol/ Çepexçûr (Kurd): 248 849
Mardîn (Kurd-Ereb): 694 171
Sîîrt (Kurd-Ereb): 341 749
Urfa/Ruha (Kurd-Ereb): 884 786
Elezîz (Kurd): 493 945
Mûş (Kurd): 341 749
Erzincan (Kurd-Tirk): 302 945
Qers (Tirk-Kurd): 728 734
Meletiye (Tirk-Kurd): 687 869
Erzerûm (Tirk-Kurd): 874 969
Entab (Tirk-Kurd): 953 859
Meraş (Tirk-Kurd): 856 000
Yekûn: 10 629 058

Li gor îstatîstîka jorîn* nufûsa Kurdistanê diyar e. Îcar eger em Tirkên bajarên wek Entab, Meraş, Erzerûm, Meletiye, Qers û Erzîncanê, Ereb û Suryanî û Azerîyên Kurdistanê û memûr û polîs û hwd ên Tirk jî jê derxin, teqrîben nufûsa Kurdên Kurdistana Tirkiye dimîne 8 milyon. Ji ber ku di destê me de îstatîstîkeke saxlem tuneye, dîsa li gor texmînên xwe gava ku em rewşa bajarên wek Diyarbekir û Ruha û hin gelekên din dinêrin em dikarin bibêjîn ku ji vî 8 milyonî ancax 6 milyon bi Kurdî (Kurmancî-Dimilî) dizanin. Îcar ji vî 6 milayonê ku bi Kurdî dizanin, gelo çiqasê wan bi Kurdî qise dikin? Ew jî jî milletiyê derdikeve dibe milletekîdin. Yanê eger îro Kurdî tunebe, Kurd jî tuneye, Kurd nebe Kurdistan jî tuneye, Kurd nebe Kurdistan jî tuneye, wê wextê divê ku berî her tiştî em pirsa ziman derxin pêş.

Çare

Rast e, ji bo çareserkirina wê divê ku em azad bin, lê bi a min li gor şertên îro, ji nuha de jî em dikarin hin tedbîran bigrin:

Mesala, hemû rêxistinên Kurdan; komele, partî, kovar, rojname çi dibe bila bibe, divê ku hemû fealiyetên xwe yê nivîskî û devkî bi Kurdû bikin. Li malê, li ciyê kar, li derve, li çayxanê, li kuderê dibe bila bibe, divê ku heta ji me were em bi Kurdî qise bikin.

Xwezîka îro ew rojname û kovarên ku li Kurdistana Tirkîyê derdikevin: Medya Güneşî, Azadî, Yeni Ulke, Ozgur Halk, Ozgur Gundem, Komel, Serketin, Newroz, Newroz Ateşi, Govend, Felat, Rewşen hemû wek Welat û Nûbiharê seranser bi Kurdî derketana!

Ger we bihistibe, wextekê li Tirkîyê bi navê "Ibix" milletek hebû. Heta salên 1970'yî jî zimanek, kulturek wan hebû. Lê nuha? Tu kes jî wan nema. Mirovê wan ê herî dawin ku bi Ibixî qise dikir, ew jî sê-çar sal berê mir û zimanê wan jî jî ontê rabû. Yanê Ibixî jî wek Sumerî, Hitîtî, Latînî ket nav tarîxê.

Ziman zimanê me ye, eger em lê xwedî dernekevin em pê nepeyivin, em pê nenivîsin û em pê nexîinin, tu maneyeke welatperweriya me namîne. Di nuxteyekê de em jî dibin pişt-girê wê siyaseta ku zimanê me ji ortê radike.

* (Nufûsa bajaran yên sala 1985'an e û ji kitêba S. Aydogmuş, A. Nas: Kuzey Kurdistan'da Sosyo Ekonomîk Yapinin Niteligi Üzerîne, 1990, Stocholm, R: 180 hatine girtin)

Rastkirin!

Paragrafa dawin a nivîsa Felat DILGEŞ a bi navê "Hesabê Bexdatê Negirt", ji ber hin sebebên teknîkî derneketiye. Em wê parografê di vê hejmara xwe de didin û ji xwendevanên xwe lêborînê dixwazin. Ew paragraf bi vî awayî ye :

Dizê Baxdatê bi aşkerayî beyan kir ku pirsa Kurdistanê bitenê pirsa Iraqê nîne; ev ji Iraqê bêtir pirsa Tirkiye û Iranê ye (Divê mirov Suriyê jibîr neke). Gera Ecevît a Baxdatê tu tiştekî çareser nekir; hesabê Baxdatê negirt. Dizan li ser Kerkûka Kurdan li hev nekirin; dizan ji dizan nedizî, erdû esman nelerizî.

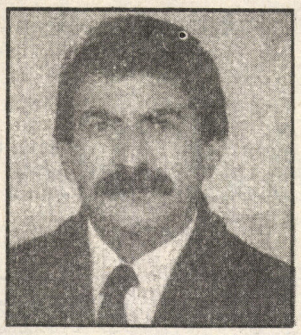

Osman Özçelik

HEP İstanbul Eski İl Başkanı OSMAN ÖZÇELİK TUTUKLANDI

HEP İstanbul eski il başkanı ve 1 Kasım 1992 seçimlerinde HEP adına Bahçelievler belediye başkan adaylığı yapan Osman Özçelik, terörle mücadele şubesinde süren yedi günlük gözaltından sonra 26 Ocak 1993 tarihinde İstanbul DGM'nin aldığı karar sonucu tutuklanarak Bayrampaşa Cezaevi'ne gönderildi. Osman Özçelik'in ruhsatsız silah bulundurduğu iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi.

AZADİ GAZETESİ TOPLATILDI

Azadi Gazetesi'nin 24-30 Ocak 1993 tarihli 37. sayısı, İstanbul 1 Nolu DGM tarafından, 26 Ocak günü "Araştırma-Tartışma" bölümünde yayınlanan ve "Mehabat Kürt Cumhuriyeti"ni konu alan bir yazıdan ötürü toplatıldı. Gazetenin Genel Yayın Yönetmeni İkramettin Oğuz yaptığı bir açıklamada konuya ilişkin şu görüşlere yer verdi : "Devlet, içinde 'Kürt' sözcüğü geçen her yazının, haberin ya da araştırmanın, kitlelere ulaşmasını engellemekte ısrarlıdır. Bu anlayış, iletişim özgürlüğünün ve özgür, düşünen ve bilgi sahibi bir toplumun yaratılması önündeki en büyük engeldir".

IRAK'A HAVA SALDIRISI

Körfez Savaşı'nın 2. yıldönümüne rastlayan tarihlerde Amerikan, İngiliz ve Fransız hava kuvvetlerine bağlı uçaklar önce 32. sonra da 36. paralel yakınlarında bulunan Irak mevzilerini ve bazı "stratejik" hedefleri bombaladılar.

Kuveyt sınırında meydana gelen karakol hadiseleri, Irak'ın 32. ve 36. paralel sınırlarına kuvvet kaydırarak buralara füze rampaları yerleştirmesi, 32. paralelin güneyinde, Irak hava kuvvetlerinin uçuş yasağını birkaç kez ihlal etmesi, müttefikler tarafından, yapılan hava saldırılarına gerekçe gösterildi. Irak radarlarının, keşif uçuşu yapmakta olan müttefik uçaklarına "kilitlenmesi"nin de saldırıların devam etmesine neden olduğu ve yapılanın aslında bir "meşru müdafa" olduğu, yine müttefik yetkilileri tarafından açıklandı.

Müttefiklerin Irak'a yönelik saldırıları, hem Irak içinde, hem de uluslararası düzeyde çeşitli tepkilere yolaçarak Saddam rejimine meşruluk ve prestij kazandıran, politik gücünü arttıran sonuçlar doğurdu. Saddam'ın denetimi altındaki bölgelerde çeşitli protesto gösterileri yapılırken, birçok ülke, Batı'nın "Bosna-Hersek'teki tavırsızlığına" dikkat çekerek Saddam'ın "zararsız" birkaç girişimine böylesine "sert" bir karşılık verilmiş olmasını onaylamayarak müttefikleri "ölçülü mukabele"de bulunmaya davet etti. Irak kuvvetleri saldırılara karşılık vermeyerek uluslararası kamuoyunun duyarlılığına seslenen bir tavır içine girdi ve barış çağrılarında bulundu.

Yüzlerce opsiyonu içerecek bir biçimde 20-30 yıllık uzaklıklar için stratejiler üretebilecek donanım ve birikime sahip Amerikan stratejik araştırma kuruluşlarının bu sonuçları çok kolay öngörebilecekleri dikkte alındığında, Kürtler için, çok uyanık ve hesaplı olunması gereken bir sürece girildiği gibi Saddam'a ciddi bir zarar vermemiş olması da, konuyla ilgili değerlendirmelerde gözönünde bulundurulması gereken önemli bir noktadır.

İTİRAFÇI YILDIRIM MERKİT ÖLDÜRÜLDÜ

KURD-HA- Kurdistan haber ajansının bildirdiğine göre Diyarbakır cezaevi'nde 34 devrimcinin katledilmesinde rol oynayan Yıldırım Merkit Romanya'nın Braita şehrinde 24 Ocak 1993 tarihinde, saat 18.45 sıralarında vurularak öldürüldü.

Habere göre Türk Mit'i, Merkit'i Romanya'ya götürüp, Romanya'da kendisine fırın dükkanı açtırmış ve aynı zamanda Mit'in Romanya Örgütlemesinde yer almasını sağlamıştı.

BEYANA KONFERANSA RÊXISTINA EWRÛPA YA YEKBÛN'Ê

Konferansa Yekemîn ya Partiya Yekbûyî ya Gel a Kurdistan a Rêxistina Ewrûpayê di van rojên buhûrî de civiya. Xebatên şeş mehan a Komîta muweqet hat muzakerekirin, li ser raporên xebatê û abori hat munaqeşekirin, perspektîf û programa xebata pêşerojê hat qebûlkirin, ji bo geşkirina tekoşîna netewî û demokratîk ya gelê Kurdistanê li derveyî welat hin biryar hatin girtin û komîteya nuh ji bo rêxistina Ewrûpayê hat hilbijartin.

Konferans li ser girîngiya avabûna YEKBÛN'ê, pêwistiya xebata li derveyî welat, guherînên li dunyayê, têkçûna Sovyetê û sîstema sosyalîst peyivî û li ser guherîn, bûyer û rewşa îroyîn ya dunyayê û Kurdistanê rawestiya û ev tespît kir :

-Îro em wek milet gelek kêfxweş in ku li alîkî tenê be jî gelê me yê Kurdistana Başûr li ser axeke rizgar dijî. Avabûna parlamentoya Kurd û îlankirina dewleta federe tirsa dijminên Kurd bêtir kir. Lewra dewleta Tirk, İran û Sûriyê li hev civiyan û tirsa xwe anîn ziman û gotin : "Em musade nakin ku dewleteke Kurdî avabibe". Dijminên me wek hertim, wexta doza gelê Kurd tê holê, dijayetiyên xwe didin aliyekê, dibin yek. Em wek xelkekî bindest û ji hemû mafên xwe yên netewî bêpar, ji herkesî bêtir hewceyî yekîtî û bi hev re karkirinê ne. Ev yek ji bo hemû hêz, rêxistin û muesesên ji her çar perçan jî wek nan û avê zarûrî ye.

-Her çend li alîkî Kurdistanê azadî hebe jî, li hemû Kurdistanê agir dibare, bi taybetî jî li Kurdistana Bakur.

Piştî avakirina hukûmeta SHP-DYP'ê li gelek cîhan hate gotin ku êdî ewê "huviyeta Kurdî qebûl bikin", "rewşa gelê Tirk û bi taybetî jî ya gelê Kurd baştir bikin". Lê bahoza terora dewleta Tirk, sozên hukumeta DYP-SHP'ê di demeke kin de li ber xwe bir; rûyê wan yê rastî derket holê. Gotinên wan bêyî propoganda û xwe bi şêrinkirina raya giştî ya dinyayê û bi taybetî jî ya Ewrûpayê pê ve ne tiştek din in.

Îro rewşa ku gelê Kurd tê de ye ji her demî xirabtir e. Terorek nedîtî li ser gelê Kurd heye. Bi taybetî, piştî Newroza 1991'an vir ve şerekî eşkere li hember gelê Kurd dom dike. Gund û bajar tên wêrankirin, li kolanan înfaz tênkirin. Di vî şerî de tank û topên giran û balafir tên bikar anîn. Bajarê Şirnexê, Cizîrê, Pasûrê û der û dorên wan bûne qada şer û tên hilweşandin; bi zanîn û li gor stratejiyên xwe yên dûrû dirêj gelê Kurd mecbûrî surgûnê dikin. Bi destê kontr-gerîla, hêzên dewletê yên din û Hizbullah 400'î pirtir welatparêz hatin kuştin. Dewlet navê "qisasnediyar" li van cînayetan dike û heta nuha failê tu cînayetekê jî nehatiye girtin! Hedefa vê terora dewletê ya firehbûyî di jiyana rojane de peydakirina rewşeke kaos e. Kesek nema zane bê wê kî ji bo çi û li ku derê wî bukuje. Mixabin dewlet îro di van kiryarên xwe de bi ser ketiye.

-Di rewşa Kurdistana İran û Suriyê de jî tu başbûn tune ye. Rejima îslamî ya İranê bi riya cînayet, suîkast û terorê dixwaze tevgera Kurdî bêtesîr bike. Piştî kuştina Dr. Qasimlo û 3 hevalên wî, rejîma İslamî bi xayintî Sekreterê Giştî yê PDK-İ Dr. Sadiq Şerefkendî û 2 kadirên wan ên bijarte îsal şehîd kiri.

Xala ku pirtir kongre li ser rawestiya, amadekirina program û perspektîfên xebata pêşerojê bû. Programa ku hatibû pêşniyarkirin xal bi xal hat munaqeşekirin, bi rexne pêşniyaran biryarên kongrê hatin dewlemendkirin.

Hin ji perspektîf û programa xebata rêxistina Ewrûpa ya YEKBÛN'ê ev in;

-Konferans bi hemû hêzên Kurdistanî -ku li Ewrûpayê tên temsîlkirin- re têkiliyên dostaniyê berdewam dike. Ji bo kar û barên Kurdistanî bi hev re karkirin wê bibe politîka esasî ya partiya me.

-Partî wê hewl bide ku li hemû welatên Ewrûpayê, federasyonên domokratîk wek a Swêdê bên avakirin.

-Partî dibe alîkarê avakirina muesesên pîşeyî, meslegî êl Kurd li derveyî welat. Herwisa dibe piştgirê muesesên heyî yên bi wî rengî.

-Li hin welatên Ewrûpa kovarên ku Kurdan didin naskirin, bûyer û nûçeyên welat dighînin rayagiştî hene. Partî wê alîkariya kovarên demokratîk û objektîf yên weha bike. Li welatên ku kovarên weha tunebin, komîte wê hewil bide ku bi hêz û kesên demokrat re kovarên bi wî rengî derbixe.

-Bi avakirina partiya me di riya yekîtiya sosyalîstên Kurdistana Bakur de gaveke girîng hat avêtin. Lê li derveyî me hîn hêz, komik û kadirên sosyalîst hene. Ji bo yekîtiya rêxistiniya sosyalîstan di qada Ewrûpa de çi ji destê komîta me bê, wê bike.

Gelî endam û dilxwazên YEKBÛN'ê!

Gelî weltaperweran!

Rewşa xerab ya welatê me li ber çavan e. Ji bo ku em vê rewşa dijwar ya gelê xwe baştir bikin, li Ewrûpayê jî karên ku em bikin gelek in. Ji bo vê yekê jî fedekarî, xebat û rêxistin divê.

Emê; YEKBÛN rêxistina Ewrûpayê, bi qerardarî û bi moralek bilind bixebitin. Em bangî hemû welatperweran dikin ku di vê xebata me de mil bidin me.

13.01.1993 **YEKBÛN**

NIVÎSKARÊ KEMALÎST UGUR MUMCU HATE KUŞTIN

Nivîskarê kemalîst Ugur Mumcu di roja 24.01.1993'an de, gava ku ji mala xwe derket û li wesayita xwe suwar bû, wesayita wî ya ku ji berê de bomba kiribûnê înfilaq kir û Ugur Mumcu bi awayekî fecî hate Kuştin. Piştî kuştina Ugur Mumcu hin hêzên Îslamî telefonî rojnameya Cumhuriyetê kirin û bûyera bombayê girtin ser xwe. Hê di ser bûyerê de çend deqîqe derbasnebûbû, rêxistineke bi navê "Rizgariya îslamî" kuştina Mumcu girt ser xwe.

Kuştina Ugur Mumcu di nava raya giştî ya Tirk de tepkiyek gelek mezin stand. Li Anqerê, Stanbolê, Îzmîrê, Edenê û gelek ciyên din xwepêşandanên mezin çêbûn û beşdarê xwepêşandanan sloganên li dijî hêzên îslamî avêtin. Di xwepêşandanan de sloganên wekî, "Tirkiye nabe İran", "Laîk Tirkiye", Mumcu namirin", "Bimre şerîet" hatin avêtin.

Di roja 27.01.1993'an de cenazê Ugur Mumcu bi xwepêşanek gelek mezin hate definkirin. Ji gelek bajarên Tirkiyê xelq beşdarî cenazê Mumcu bûn. Erdal Înonu di axaftina xwe de got ku "Dîtina qisasê mumcu ji bo me dewa namûsê ye." Piştî kuştina Ugur Mumcu di çapemeniyaTirkiyê de, li ser qisasan şîrove û spekulasyonên cûr bi cûr hatin kirin. Di gel ku hêzên îslamî kuştina Mumcu girtin ser xwe jî, dîsa jî hinekan xwestin ku kuştina Mumcu têxin stûyê Kurdan. Lê belê di tu xwepêşandanan de, ew kesên ku beşdar bûn vê îddîayê nestandin ciddî û di nebaşiya Kurdan de slogan ne avêtin. Berpirsiyarên PKK'ê jî piştî kuştina Mumcu beyanek çapemeniyê kirin û di beyana xwe di gotin ku "Tu têkiliyek me bi kuştina Mumcu re tu ne."

Serokwezîrê Tirkiyê Suleyman Demîrel di beyanek xwe de ewha got: "Ji bilî sê cînayetan, li Tirkiyê tu cîneyetên qisasnediyar tunin." Herweha ji vê beyana Demîrel jî tê fahmkirin ku dewleta Tirk qisasên ronakbîr û nivîskarên Kurd ên wekî Musa Anter, Huseyîn Denîz, Hafiz Akdemîr, Wedat Aydin û hwd. dizane.

Ugur Mumcu nivîskarê herî çalak ê kemalîst bû. Ew rojnamevanek lêkolînvan bû û di gelek pirsan de pispor bû.

(2)

Devrimci Parti'de Kadro Sorunu

❊ M. Ali URAL

Kadrolar olmadan parti olmaz. Hele, işin başlangıcında belli bir partinin asli oluşturucuları olan kadrolar olmadan belli bir ideolojinin, belli bir politikanın sistematik formülasyonuna sahip hiç bir maddi kuvvet düşünülemez bile. Parti, işin açıkçası, öncelikle bir yığın hareketi değil; bir kadro hareketi olarak başlar. Partinin yığınsallaşmasını, partiyi oluşturan devrimci kadroların ortak irade, kanaat, ideoloji ve ortak siyasal pratiği belirler. Bu noktadan sonradır ki, parti giderek bir adım öne geçer ve belirleyici özelliğini ortaya koyar.

Kadrolar, bu belirleyici özelliğin en önemli yanıdır. Eğer, onlar, partinin siyasal pratiğini; ideolojik ajitasyonunu etkin bir biçimde koşullara bağlayamazlarsa, ister Leninci örgütlenmenin bütün ölçülerini çalışma biçimleri için kararlarına dahil etsin, ister içinde bulunduğu koşulların en parlak çözümlemelerine sahip olsun, asla siyasal işlevini yerine getiremez. Süreç, hantal, kararsız, pratikten korkan bir siyasal harekete tekabül etmez; yığınlar, şöyle ya da böyle siyasi çözümler ve pratik seçeneklerle yığınlara ulaşmıyorsa, hem parti ve hem de sözkonusu partinin militan kadroları artık çekici olamazlar. Dolayısıyla, ne kadar iyi niyetli ve ne kadar fedakar olursa olsun, yığınlar, işin bu tarafına önem vermeden, desteklerini çekerler.

Yaşanan deneyimler göstermiştir ki, Marksist-Leninist bir pograma sahip olmak yeterli değil; tek başına sorunu çözemez. Aynı zamanda kararlı bir kadro politikası şarttır. Kadro politikası aynı zamanda partinin yığınlar içindeki canlı kişiliğini yansıtır; bu nedenle devrimci parti kadrolara kesin olarak hakim olmak zorunda. Aynı zamanda kadro, bir partinin yığınlar arasındaki canlı kişiliği demektir. Bu nedenle militan kadrolar partiye hakim olmak zorunda.

Kadrolarına önem vermiyen bir parti, iflah olmaz. Yığınlarla canlı bağlar kuran; partinin politik ve ideolojik hedeflerini anlatan; yığınları faşist, gerici otoriteye karşı kalkışmaya özendiren kadrolar kendi başlarına bırakıldıklarında, verimli olamazlar. Çünkü, parti tek tek alana yönelttiği militanları tek tek noktadan izleyemezse, kadrolar, kendi güçlerini aşan sorunlarla karşılaştığında, arkasında devrimci partinin desteğini hangi oranda olduğundan doğrudan sorumludur. Bu zaafların oranını kestirilmesinde yükümlülük her zaman partiye aittir ve parti bu konuda çok duyarlı olmalıdır.

Parti, kadroların kendinden yararlanmasına değil; kendisinin kadrolardan yararlanması gereğine her zaman her yerde işaret etmelidir. Aksi halde süreç içinde, daha önce aktif, kararlı ve tuttuğunu koparabilen kadrolar, giderek bürokratlaşabilirler, partinin mekanizmalarını hantallaştırıp işlevini sakatlayabilirler.

Kadrolar gevşeyip hantallaşan parti kurumlarında, pratik görevler için kıpırdayamaz hale geldiğinde artık sözkonusu organlarda istikrarı yeniden sağlamak çok güç hale gelir. Eğer, başından beri göz yumulmuşsa ve kadrolar mekanizmalarda veya pratik siyasal eylem ve görevlerde ikircikli özelliklere bir kere sahip olmuşsa, bir daha sözkonusu mekanizmaları yeniden işler hale getirmek çok güç ve çok zaman alacağından işlevsel sakatlığa uğramış organlardaki kadroları sıcak mücadele alanlarına çekmek mümkün olmayacaktır.

Bir partinin istikrarlı bir kadro anlayışına sahip olup olmadığı, partinin pratik aktivitesinden çıkarılır. Leninci parti ölçülerine göre şekillenen bir siyasal hareketin en önemli karakteristik özelliği, hiç kuşku yok, sürekli pratiktir. İşte, parti, kadro seçimine giderken bunu gözden ırak tutamaz. Çünkü, bu özellik, aynı zanamda bir ölçüdür: Savaşçı, aktif, günlük gelişmelere parti ve ezilenlerin çıkarları yönünde bakıp duyarlı olmayı temel almak, bu ölçünün en önemli tarafıdır.

Leninci parti anlayışının kadrolar yönü sınıf mücadelelerinin ve ulusal kurtuluş mücadelelerinin olduğu/olacağı her yerde geçerlidir. Özellikle, kadrolar için ortaya konan ana ölçü geçerliliğini önemle koruyacaktır. Militan parti, kadroları seçerken, eğer gerçekten ciddi ise, bu ölçüden hareket ederek tercih yapmak zorunda.

Peki nedir bu ana ölçü?

Leninci parti anlayışında bu çok açıktır. Kadrolar seçilirken aranan nitelik ya da ana ölçü şudur: "İlkin işçi sınıfının davasına kesin bağlılık. Partiye sadakat, ki bu özellikle düşman karşısında, savaşta, hapiste, mahkemede sınanmış olmalıdır"(4).

Gerçekten de "Kadroların, parti militanlarının karakteristik çizgisi, onların pratiği"(5) oluyor. Paratikte sınanmamış, belli pratik görevlerde ana ölçülere uygun tutumlar geliştirmemiş, tehlikeler karşısında partik çıkarlarını ve sırlarını koruyamamış ya da bu noktada önemli hatalar yapmış kimseler, parti için yararlı kadrolar olamazlar. Devrimci parti ana ölçülere aykırı davranan vaya davranmaya açık kimselerden kadro seçmemeye özel bir önem vermelidir.

Kaynak:

(4) G. Dimitrov; Kadrolar Üzerine, Komintern'in 7. kurultayındaki tartışmalara cevap, 1935

(5) M. Kalinin/ K. Kalaşnikov; Bolşevik Ajitasyon Üzerine, sf.48

Yaşanan deneyimler göstermiştir ki, Marksist-Leninist bir pograma sahip olmak yeterli değil; tek başına sorunu çözemez. Aynı zamanda kararlı bir kadro politikası şarttır. Kadro politikası aynı zamanda partinin yığınlar içindeki canlı kişiliğini yansıtır; bu nedenle devrimci parti kadrolara kesin olarak hakim olmak zorunda. Aynı zamanda kadro, bir partinin yığınlar arasındaki canlı kişiliği demektir. Bu nedenle militan kadrolar partiye hakim olmak zorunda.

kadroların pratik çalışmalarına ve bu çalışmaların doğru sonuçlarına bakarak eğilimlerinin yönünü tayin ederler.

Çalışan kadro, kitlelerin gözdesidir her zaman. Yığınlar işçi ve emekçiler, gençler, ezilen insanlar öncelikle kadroların pratik çalışma stilinden etkilenerek belli bir siyasal partiye yakınlık duymaya başlarlar. Bu yüzden, devrimci partinin pratikçi kadrolarının taşıması gereken özellikler çok önemli bir belirleyiciliğe sahiptir. Devrimci parti yığınlarla kolay ilişki kurabilen; ortaya gelen taleplerine anında ve doyurucu bir düzeyde yanıt verebilen sorunlar çıktığında bütün olanaklarını kullanırak pratik çözümleri üretebilen, partiye ve davaya inanmış fedakar, kararlı ve pratikçi kimseleri yerli yerinde harekete geçirmediğinde, parti gözden düşer. Yığınlarla bağları gevşer ve sonuçta etkinliği azalır.

Böyle bir tutum, hiç kuşkusuz, kadroları da etkiler. Kadro, ne kadar yetenekli ne kadar etkin özelliklere sahip olursa olsun, o da giderek gözden düşmekten kendini kurtaramaz, Çünkü, bu noktada artık belirleyici olan partinin genel çizgisi ve pratik siyasetidir. Eğer, parti toplumsal sorunlara karşı doyurucu görmezlerse, gerekli enerjilerini takviye etmekte güçlük çekebilirler. Kadrolar da, sonuçta, insandır ve kendi başlarına kaldıklarında, insana özgü bütün doğal davranışlara saplanmamaları için sihirli bir çengel mevcut değil. Devrimci parti, tek tek kadrolarını yönelttiği toplumun tek tek alanlarında, kadroların bütün davranışlarına hakim olmak zorunda. Sürekli çalışmaları hakkında bilgi almak; partinin yeni karar ve tutumları kunusunda onları duyarlı kılmak; alınan kararları yaşama geçirmeleri için direktifler vermek; pratik çalışmaların sonuçlarını takip etmek; denetim sağlamak, partinin temel görevidir. Bu görev ihmal edildiğinde parti, pratik çalışmalarda zaaflara düşer.

Kadrolarda amaç, araca dönüştürülmemelidir. Devrimcilik, militan çalışma; kuralların pratik önemi, yılmazlık, fedakarlık ve dava uğruna her riski göğüsleme ve göze alma yerine, bütün bu özellikleri kısmen maskeleyip özel tutkularını gerçekleştirmeye çalışan kişi, zararlıdır; sonuçta amaçtan uzaklaşırlar ve bu nitelikleri ergeç kendini ele verir. Devrimci parti, kadroyu izlerken veya seçerken bu özelliklerin herhangi birini kişide bulunup bulunmadığından, bulunuyorsa bunların

KISA... KISA...

❊ T.C Başbakanı S. Demirel, Kuveyt'te Emir El Sabah'la 25 Ocak 1992 tarihli görüşmesinde Kürdistan Federe Devleti üzerindeki kaygılarını dile getirerek şunları söyledi: "Irak'ın bölünmesi Kuzey'de Kürt, güneyde ise dini akımı geliştirir. Bu durum ise hem bizim hem de sizin zararınıza olur. Onun için Irak'ın bütünlüğünün korunması gerekir.. Güneyde sizin için tehlike belki bitmiş olabilir, ancak şu anda kuzeyde çok gergin hava esiyor. Durum bizim açımızdan çok önemli". (26 Ocak Hürriyet)

❊ Fatoş Güney; Kendal Nezan ile olan ilişki iddiaları için şunları söyledi: "Paris'teki evimde, ne çok değerli dostum Kendal Nezan, ne de bir başkasıyla değil, oğlum Yılmaz ile yaşadığım, tüm yakınlarım tarafından bilinen bir gerçektir. Yılmaz Güney geceleri'nde elde edilen gelirlerle ev aldığı yolundaki iddialar için de; "Bu geceler 11-12-13 Ekim 1991 tarihinde yapıldı. Oysa, Evimi satın aldığım tarih, Mart 1990'dır. Babamın vefatından payıma düşen mirasla bedeli nakit olarak ödenerek satın alınışı bu gecelerden 20 ay öncesine rastlamaktadır." dedi. (21 Ocak 193 Hurriyet)

❊ T.C Dışişleri Bakanı Hikmet Çetin; Çekiç Güçün olmaması durumunda Türkiye'nin göç sorunuyla karşı karşıya kalacağını belirterek şunları söyledi; "Yeniden ortaya çıkabilecek bir panik karşısında yine 1 milyon kişinin Türkiye'nin sınırlarına dayandığı zamanki sorunu düşünebiliyormusunuz? Türkiye oturup seyredemez. Çekiç Güç olmazsa Türkiye Irak'la doğrudan karşı karşıya kalır." (19 Ocak 1993, Hürriyet)

❊ T.C Başkan yardımcısı Erdal İnönü, güneydoğulu bazı belediye başkanları ile görüşmesinde Koruculuk ile ilgili şunları söyledi: "Koruculuk sisteminin bir de ekonomik yönü var. Bu sistemlerin kaldırılması için koşullar şimdi uygun değildir. Yeni bir çözüm bulmadan bu yapılamaz." (14 Ocak 1993, Hurriyet)

❊ ABD dışişleri Bakanı, Warren Cristophe; Türkiye'yi Kıbrıs'ta işgalcilikle suçlayarak şunları söyledi: "Türkiye'nin işgal kuvvetlerinin Ada'dan ayrılacağı geçmişte varolan işgal ve tehditlerin olmayacağı özgür ve bağımsız bir Kıbrıs görmek istiyoruz." (14 Ocak 1993 Hürriyet)

❊ ANAP Genel Başkanı Mesut Yılmaz, Süleyman Demirel'in " Faili meçhul 3-4 cinayet kaldığını söylüyor. Galiba sadece bir bölgeyi kastediyor. Büyük bir bölgeyi Türkiye'nin dışında sayıyor. Son 3 hafta içerisinde sadece Batman'da 20'den fazla faili meçhul cinayet meydana gelmiştir. (27 Ocak 1993, Sabah)

İRAN KÜRDİSTANİ DEMOKRAT PARTİSİ

GENEL SEKRETERİ MUSTAFA HİCRİ İLE SÖYLEŞİ:

Güney Kürdistan temsilcimiz Azat Şatehi'nin 9 Kasım 1992'de İ-KDP Genel Sekreteri M. Hicri ile yaptığı röportajı okuyucularımıza sunuyoruz.

- Sayın Mustafa Hicri, Dr. Qasımlo'nun katledilişinden sonra, değerli Dr. Şerefkendi ve üç arkadaşının şehit edilmesini Medya Güneşi olarak, nefretle protesto ediyor, partinize, Doğu Kürdistan halkına, ve tüm Kürt ulusuna başsağlığı dileklerimizi iletmek istiyoruz.

- Teşekkür ederim, halkımızın başı sağ olsun.

- Sayın Mustafa Hicri, bize kendinizi kısaca tanıtırmısınız?

- Şahlık rejiminin yıkılmasından ve KDP-İ'nin legalde çalışmaya başlamasından sonra, parti saflarında aktif olarak çalışmaya başladım. KDP-İ'nin dördüncü kongresinde de, Merkez Komiteye seçildim. Son kongrede de Polit Büro üyeliğine seçildim. Bu arada değişik görevler üstlendim. Dr. Kasımlo'nun şehid edilmesiyle ve Dr. Şerefkendi'nin Genel Sekreterlik görevine gelmesiyle, ben de sekreter yardımcılığına seçildim. O dönemde örgütlenmeden ve askeri, yani peşmerge işlerinden sorumluydum.

- 1991'de Güney Kürdistan'da gerçekleşen ayaklanma, ardından yapılan seçimler ve federasyonun ilan edilmesiyle gelişen sürecin genel olarak Kürdistan sorununa etkisini öz olarak değerlendirebilir misiniz?

- Kürtlerin bulunduğu her yerde kendi kaderlerini kendilerinin tayin etmelerini her zaman arzulamışız ve bunu her zaman olduğu gibi var gücümüzle destekleyeceğiz, zaten halkımızın arzu ve istekleri bizim de, arzu ve isteğimizdir. Bilindiği gibi Güney Kürdistan'daki başkaldırıdan sonra Kürt halkı kendi özgür iradesiyle ve seçimle bir parlamento seçmiştir ve bu parlamento da halkın öz iradesini temsil eden bir hükümet seçmiştir. Bu hükümet tüm dünya kamuoyuna, Kürtlerin Irak'tan ayrılmak istemediklerini ve demokratik bir Irak çerçevesinde, federal bir yönetim istediklerini ilan etmiştir. Irak merkezi hükümetinin yanında Kürtlerin de kendi bölge hükümetleriyle temsil edilmelerini biz de istiyor ve destekliyoruz. Kürdistan'ın hangi parçasında olursa olsun kendi kaderini tayin temelinde kurulacak bir hükümetin diğer parçalar üzerinde çok olumlu etkisi olacaktır kuşkusuz. Şayet, Irak Kürdistan'ı hükümeti federal bir biçime kavuşursa ya da şu an ilan ettikleri gibi bu konumlarını koruyabilseler, bu dahi diğer parçalardaki Kürtler üzerinde büyük bir etki yaratacaktır. Bu durum, diğer parçalar için özellikle İran ve Türkiye Kürdistanı için bir model gerçek bir olgu olur. Ve aynı zamanda, diğer parçalarda da, halkın kendi kaderini tayin etme yönünde bir teşvik, bir çabanın olmasını büyük bir oranda etkilemektedir.

- Bugün gerek tek tek parçalarda, gerekse parçalar arasında yurtsever güçler arası ilişkilerde birkaç istisna hariç bir yakınlaşma sözkonusudur. Bu anlamda sizin İran Kürdistanı'ndaki Kürdistani güçler ile ilişkileriniz hangi durumdadır?

- Biz prensip olarak baştan beri, bütün yurtsever güçler arasındaki ilşkilerin iyi olmasını, birbirlerine yakınlaşmalarını ve birbirlerinin tecrübelerinden istifade etmelerini istiyoruz. Bugün Kürdistani güçler arasındaki bu yakınlaşma, birbirini anlama ve dayanışma anlayışı, öteden beri mücadele anlayışımızın temelini oluşturmaktadır. Bana göre, genel olarak Kürt halkı ve özel olarak da halkın ilerici partileri Kürdistan'ın tüm parçalarında, dost ve düşmanlarını iyi tanımalıdırlar. Eğer bugün Kürt halkının düşmanları, Kürt halkının iradesine rağmen, bir araya gelip işbirliği yapıyor ve halkımızın kaderiyle oynamak istiyorlarsa; peki neden Kürt halkının siyasi partileri ve ilerici güçleri biraraya gelip, dostulk ve dayanışma içinde hareket etmesinler? Bana göre, Kürdistan siyasi partilerinin birbirlerine yakınlaşması, dost ve düşmanlarını iyi tanımaları ve ayırt etmelerine bağlıdır. Bu ayrımı gereği gibi yapabildikten sonra birbirimize yakınlaşır, birbirimizin deneyim ve tecrübelerinden faydalanabilir ve ortak çıkarlar yani Kürt halkının çıkarı doğrultusunda görüş alışverişinde bulunabiliriz. Ve yine o zaman ortak amaca ulaşmak için mücadeleyi güçlendirebilir, yaygınlaştırabilir ve zenginleştirebiliriz. Hiçbir siyasi güç diğer güçlerin deneyimlerinden ve aynı zamanda sömürgeci boyunduruğu kırmış dünya halklarının tecrübelerinden yararlanmadan başarıya ulaşamaz. Bugün eğer Kürt halkı ve onun siyasi güçleri arasında bir yakınlaşma varsa, o da gerçek anlamda ulusal uyanışın güçlendiğinin ve kurtuluşun yakın olduğunun göstergesidir. Ve zaman zaman birbirlerini öldürmek gibi düştükleri hataların aksine birbirlerine yakınlaşmaları önemli bir gelişmedir. Biz de bunu gördüğümüzde seviniyor ve yurtsever güçler arasındaki bu yakınlaşmanın daha da güçleneceğini ümit ediyoruz. Çünkü, bu yakınlaşma, başarı şansını daha da artırmakta ve zorla bölünen Kürdistan halkının birliği yönünde atılmış önemli bir adım olmaktadır.

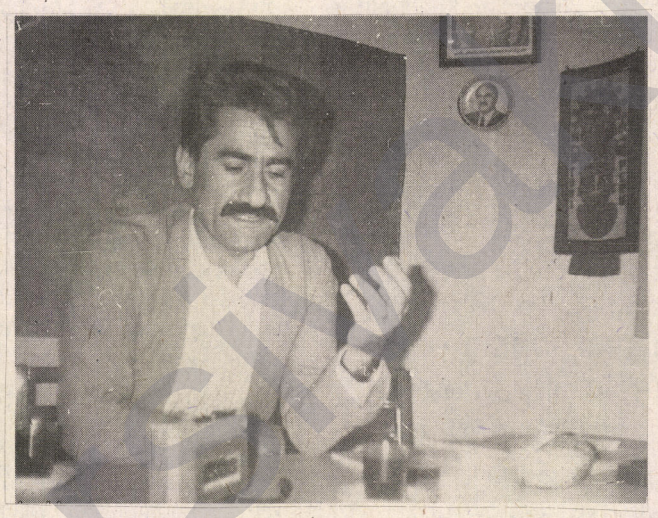

- Bununla bağlantılı olarak, Kürdistan'ın diğer parçalarındai yurtsever güçlerle ilişkileriniz nasıldır?

- Bazı istisnalar hariç hem Irak Kürtleri'yle, hem de Türkiye Kürtleri'yle çok yakın, dostane, daha doğrusu kardeşçe ilişkilerimiz var ve bunu daha da geliştirmek istiyoruz. İlişkimiz bulunmayan güçlere karşı da, dostane olmayan, düşmanca ya da kin gütme şeklinde bir tutum söz konusu değildir.

- Şehid Dr. Şerefkendi'nin yine gazetemizde yayınlanan bir söyleşisinde, "İslam rejimi ortadan kalkmaya kadar, İran'a demokrasi gelmez ve demokrasi olmadan da, diğer halklar haklarına kavuşamaz." demişti. Acaba yakın bir gelecekte İran'da bir rejim değişikliği söz konusu olurmu?

- Yakın gelecekte, böyle bir değişiklik sözkonusu değil bana göre. Çünkü iran rejimi, Kürdistan'ı aralarında parçalayan diğer rejimlerin aksine diğer halklar gibi Kürt halkının davasını da, din ve mezhep çerçevesinde degerlendiren gerici, köhne bir rejimdir. Din ve mezhep esasına dayalı tüm rejimler gibi, İran rejimi de, en basit demokratik ve evrensel insan haklarını inkar ediyor ve bu yüzden yani İslami rejim işbaşında olduğu sürece ne demokrasi olur, ne de Kürt halkı gibi diğer halklar da, haklarına kavuşurlar. Ne İran'da ne de, dine dayalı rejimlerin işbaşında olduğu başka yerlerde demokrasinin zerresini görmek mümkün değil ve bu yönde adım atmasının imkanı da yoktur. İran'a demokrasi geldiği ve Kürt halkı gibi diğer halkların haklarına kavuştuğu gün, İslam rejiminin sonunun geldiği gün olacaktır. İran'da eğer İslamın izlerini tümüyle silecek köklü değişiklikler olmazsa ve rejim varlığını sürdürürse, ne demokrasi ve ne de halkların ulusal demokratik hakları olur. Bu yüzdendir ki, bu rejim iktidarda olduğu sürece, İran'da ulusal sorunun çözümünü mümkün görmüyoruz.

- Partinizin dış politika ve uluslararası ilişkileri nasıldır? Resmi ilişkilerinizin olduğu devletler var mıdır?

- Biz İ-KDP olarak, baştan beri aktivitemizin bir bölümünü de, uluslararası çalışmalara ayarlamışız. Bu ilişkiler temelinde, Avrupa ülkelerinin büyük bir bölümünde komitelerimiz var ve bu komitelerimiz aracılığıyla, sözkonusu ülkelerle devlet düzeyinde, ilerici parti ve örgütlerle ve özellikle de, demokrat çevrelerle çok iyi ilişkilerimiz vardır. Örneğin Paris'te resmi büromuz var ve diğer devletlerde de, komitelerimiz var. Şehid Dr. Kasımlo'nun Genel Sekreterliği sırasında da, bu ilişkilerimizi daha da geliştirmeye çalışmışız. Bu devletlerle olan ilişkilerimiz ve onlardan isteklerimiz daha çok manevidir. Daha çok, çalışmalarımızı manevi olarak desteklemelerini ve dayanışmalarını ve Kürt sorununu kendi ülkelerinde tanıtmalarını istemişiz. Biz de, bu ülkelerde, İran gibi diktatör rejimlerin gerici ve çağdışı yüzlerinin ortaya çıkmasını ve deşifre olmasını sağlamış durumdayız. Komitelerimizin bulunduğu ülkelerde daha çok devlet düzeyinde ve önemli devlet adamlarıyla ilişki kuruyor ve bu ilişkilerimizi geliştirmeye çalışıyoruz.

Öte yandan Sosyalist Enternasyonal'le çok iyi ilişkilerimiz var. Bu ilişki de, şehid Dr. Kasımlo'nun Sosyalist Enternasyonal'in Peru'da düzenlenen 4. Kongresi'ne katılmasıyla sağlanmıştır. Biz Kürtler ve Kürdistan'ın tüm parçalarındaki siyasi partilerin, enerjilerinin bir kısmını bu tür ilişkilere ayırmaları gerektiği inancındayım. Şimdi günümüzde, Kürt halkının haklarını elde etmesi için, dünya halklarının, Kürtlerin amaçlarını ve bu amaca yönelik programlarını bilmeleri gerekir ki, bu çerçevede gerekli yardım ve desteği verebilsinler. Böyle olmasa, sadece içerdeki siyasi çalışma ve mücadeleyle yetinilirse, istenilen amaca ulaşılamaz. Yani, kısacası şehid Dr. Kasımlo'nun da belirttiği gibi, "Kürt sorununun enternasyonalize edilmesi" gerekir. Bizim her alanda mücadeleyi yükseltmemiz gerekir. Tüm uluslararası örgüt ve kuruluşlarla, yine uluslararası in-sani kurum ve kuruluşlarla ve demokratik ülkelerle ilişkimizin olması gerekir ve onların vasıtasıyla, sorunumuzu dünyaya du-yurmamız lazım. Bu açıdan uluslararası ilişkilerin önemi büyüktür, değerlendirmek lazım.

- Sayın Mustafa Hicri, bilindiği gibi yakın bir tarihte, Türkiye, İran ve Suriye, Türkiye'nin çağrısı üzerine, Ankara'da toplandılar Bu toplantının amaç ve olası sonuçları hakkındaki görüşlerinizi öğrenebilirmiyiz?

- Irak Kürdistanı'nın federasyon kararını ilan etmesi, komşumuz olan bazı devletleri korkuttu, bana göre. Özellikle de, Türkiye'nin huzursuzluğu bundan kaynaklanmaktadır. Edindiğimiz bilgilere göre, böyle bir toplantının yapılması fikri de, yine kendilerinindir ve organizosyonu da, kendileri yapmaktadırlar. Genel olarak Kürdistani güçler ve özellikle de, Güney Kürdistan'lı güçler, Parlamento ve Bakanlar Kurulu'nun şimdilik, Türkiye'yle ilişkilerini iyi tutmasında fayda görüyorum. Ve bu açıdan, Irak'tan ayrılmayacaklarına, Türkiye'yi ikna etmeleri gerekir. Problem çıkaran ve böyle bir toplantıya öncülük eden Türkler olduğundan, onlar ikna edilirse, İran ve Suriye'nin tavrı fazla bir anlam taşımaz.

- Şimdi de bizi, Doğu Kürdistan halkının politik düzeyi, partinizin kitle ilişkilerinin düzeyi ve halkın, partinize olan ilgisi hakkında biraz bilgilendirir misiniz?

- Bizim, İran Kürdistan'ında çok güçlü bir toplumsal tabanımız var. İran Kürdistan'ında halkın büyük çoğunluğu partimizi desteklemektedir. Onüç yıllık mücadele süreci boyunca, peşmergelerimizin sürekli halkın yanında, onlarla ilişkide ve onların arasında olması halka bu güvenceyi vermiştir. Partimiz her zaman rejime karşı mücadele etmesini bilmiş ve proğramını halka götürebilmiş bir partidir. İ-KDP, İran'da gözle görülür mücadele verebilen tek muhalif partidir. Bundan dolayıdır ki, halk ona güveniyor ve destek veriyor. Bunun bilincinde olarak, halk arasındaki mevzilerimizi, her geçen gün daha da güçlendiriyoruz. Ve halk da, geçen üç yıllık zaman zarfında, halkımızın yoluna birçok peşmerge ve en önemlisi iki büyük önderimizi şehit verdiğimizi ve bundan doğan boşluğu, büyük bir özveriyle doldurmaya çalıştığımızı görüyor ve bizi var gücüyle destekliyor. Yani başarımızın teminatı ve güvencesi halkımızdan aldığımız destektir. Bir siyasi parti ne kadar büyük maddi imkanlara ve peşmerge gücüne sahip olursa olsun halktan destek görmediği andan itibaren erimeye ve tükenip gitmeye mahkumdur. Bugün mücadelemiz, düşmanın amansız saldırılarına rağmen, aksamadan sürüp gidiyorsa bu, halkımızdan aldığımız desteğin neticesi ve aynı zamanda da, kanıtıdır. Biz de, bu desteğe layık olmak için var gücümüzle çalışıyor, halkla olan ilişkilerimizi gönüllülük esasına dayanarak geliştirmeye çalışıyoruz. Rahatlıkla diyebilirim ki, iran Kürdistanı'nda halkımızın tam güvenini sağlamış ve desteğini almış durumdayız ve rejim de, bunu bildiğinden dolayı hırçınlaşıyor ve her fırsatta bize saldırmaya kalkışıyor. Ve rejim 13 yıl-

dan beridir, peşmerge ve kadrolarımızın halkımızla olan ilişkisinin önüne geçmeye ve engellemeye çalışmaktadır, ama başarılı olamamıştır. Halkımızla olan bağlarımız her geçen yıl bir önceki yıla nazaran daha da güçlenerek gelişmektedir. Ve halkımız da, bu oranda bizi desteklemektedir. Kürdistan'ın özellikle de, Irak ve Türkiye parçalarında olduğu gibi, birçok güçlü parti ve örgütün aktif mücadele içinde olmasının aksine, İran Kürdistanı'nda halkın ulusal demokratik hareketinin öncülüğünü yapan, aktif mücadele yürüten tek güçlü partinin, İ-KDP olduğunu rahatlıkla söyleyebilirim. Diğer bazı küçük gruplar varsa da, gerçekten bunlar çok küçük gruplardır ve hem sayıları, varlıkları, hem de faaliyetleri azdır. Halktan aldığımız destekle gücümüzü koruyabiliyor ve yine halka güven verebiliyoruz. Açıktır ki, bunda istem ve şiarımızın halkın istem ve şiarıyla çakışması ve herhangi bir farklılık göstermemesinin rolü küçümsenemez. Halkımızın istemleri doğrultusunda çalıştığımızı ve bu yönde fedakarılkta bulunduğumuzu, halkımız açıkça görüyor ve destek vermekte kusur etmiyor. Olanaklar çerçevesinde, halkımız bize, peşmergelerimize yardım ediyor, bize rehberlik ediyor, her yerde dayanışmada bulunuyor, gücü oranında.

- İran Kürdistanı'nda da, rejimle işbirliği yapan, onun silahını alıp yurtsever güçlere yönelten örgütlenmeler var mı? Varsa, nasıl örgütleniyorlar? Ve siz bu güçlere karşı nasıl bir mücadele yürütüyorsunuz?

- İslam Cumhuriyeti'nin kuruluş yıllarında, onun gerçek yüzünü tanımayan kesimlerde, dinin de etkisiyle belli oranda işbirliği eğilimleri oldu ve gerçekten de, başlangıçta bu güçler bize epey sorun çıkarttılar. Yine bu yıllarda bazı bölgelerde, onların yüzünden çalışmalarımızı rahat-lıkla yürütemediğimiz oluyordu. Ama za-manla, rejimin gerçek yüzünün ortaya çıkmasıyla, işbirliği yapanların sayısında da, büyük bir düşüş oldu. Şu an, Irak Kür-distan'ındaki işbirlikçi örgütlenmelere benzer bir örgütlenme kalmamıştır diyebilirim. Halen rejimin silahını, daha çok ekonomik nedenlerle taşıyan tek tük şahıslar da, çoğu zaman peşmergelerimize karışmıyor, yardım ediyor. Bu yüzden de, rejim geçen yıl bu sayıyı azalttı ve birçoğunun silahını aldı. Gerçekten de, İ-KDP'nin veya devrimci hareketin bu güçleri hesaba katması artık sözkonusu değildir. Bunlar mücadelemizin önünde engel değiller, çok güçsüz, çok azdırlar ve daha önce de belirtiğim gibi çoğu zaman bizimle işbirliği yapıyorlar.

- Bugün Doğu Kürdistan'da kültür, sanat ve edebiyat alanında elde edilen kazanımlar var mıdır? Varsa, bunlar hangi alanlarda ve ne düzeydedir? Ve bu imkanları değerlendirme yönünde, sizin ne gibi çalışmalarınız var?

- Sanırım bu tür çalışmalar, nispeten demokratik ülkelerde ön plana çıkar. Yani, bu tür çalışmaları rahatlıkla yürütebilecek bir ortamın olması ve sendikalar aracılığıyla örgütlendirilmesi ve önemlisi kitle iletişim araçları vasıtasıyla sesini halka duyurabilecek bir ortamda olması gerekir. Ama rejimin, demokrasiye karşı olması ve acımasız diktatörlük koşullarında böylesi çalışmaları yürütmek pek mümkün görünmüyor. Bundan dolayı kültür, sanat ve edebiyat alanında istediğimiz gibi bir çalışmayı yürütmenin mümkün olmadığını görüyoruz. Biz kendi açımızdan sınırlı da olsa bu boşluğu, çıkardığımız, Kürdistan gazetesi ve radyo yayınlarımızla doldurmaya çalışıyoruz. Tabi, bu da çok sınırlı kalıyor ve ihtiyaca cevap vermekte yetersiz kalıyor. Günümüzün İran'ında da, bundan daha fazlasını yapmanın imkanları yoktur. Çünkü, rejim legal alanda bu yönde en ufak bir hakkı bile vermiyor. İzin olmayınca ve yayın için gerekli maddeyi de bulmak mümkün olmayınca, ne gazete, ne de dergi basma fırsatı olmuyor. Var olan yayınlar da, gizli dağıtıldığında, hem gerekli yerlere ulaştırılmakta güçlük çekiliyor ve hem de ulaşılan yerlerde insanlar rahatlıkla okuyamıyor. Ve yayın dağıtmaktan insanlar sürgüne gönderilebiliyor. Genel olarak İran'da bu tür çalışmalar çok sınırlı, özellikle de, silahlı mücadelenin olduğu Kürdistan'da bunun önü tümüyle alınmış.

- Sorudan kastımız daha çok legal faaliyetlerdi.

- Legalde çıkan birkaç dergi ve gazete var, ama bunlar rejimin amaçları doğrultusunda ve hizmetinde yayın yapmaktadır. Örneğin "Amaç" dergisi vb.leri, rejimin program ve politikalarını Kürtçe vermekten başka bir şey yapmıyorlar. Kürt kültürünü geliştirmek gibi bir dertleri yok. Legal olarak yayın yapan dergi ve gazetelerden sadece, Salahaddin Enstitüsü'nün yayınladığı, Sirwe dergisini Kürt kültürü için bir kazanç sayabiliriz. Ama, onun da araştırmaları, derinlemesine değil yüzeyseldir. Amaç rejimin politikalarının propagandasını yapmak olduğundan, Kürt davasına fazlaca bir katkıları yoktur, önemsiz şeylerdir. Örneğin, yine bu yıl, Sakız'da Mewlewi hakkında bir konferans verildi. Bilindiği gibi Mewlewi, çok ünlü bir Kürt şair ve düşünürdür. Ama, onlar Kürt kültürü ya da Mewlewi'nin edebi ve düşünür yönü üzerinde duracaklarına, rejimin velslamın propagandasını yaptılar. Tabii, toplantıya katılan konuşmacılar, Kürtlerle ilgili hiçbir şey bilmeyen ve Mewlewi'yi de tanımayan , rejimin adamları olan kişilerdi. Orada Mewlewi'yi rejimin malı yapmak için toplanmışlardı ve eğer bir amaçları varsa o da, rejime Kürt diliyle destek toplamaktı.

> Eğer bugün Kürt halkının düşmanları, Kürt halkının iradesine rağmen, bir araya gelip işbirliği yapıyor ve halkımızın kaderiyle oynamak istiyorlarsa; peki neden Kürt halkının siyasi partileri ve ilerici güçleri bir araya gelip, dostluk ve dayanışma içinde hareket etmesinler. Bana göre, Kürdistan siyasi partilerinin birbirlerine yakınlaşması dost ve düşmanlarını iyi tanımaları ve ayırt etmelerine bağlıdır. Hiçbir siyasi güç diğer güçlerin deneyimlerinden ve aynı zamanda sömürgeci boyundurğu kırmış dünya halklarının tecrübelerinden yararlanmadan başarıya ulaşamaz.

- Okullarda Kürtçe eğitim veriliyor mu?

- Hayır. Şahlık döneminde olduğu gibi, bugün de Kürtçe yasak dildir ve Kürtçe okumak yazmak imkanı yoktur. Kürt çocukları her zaman olduğu gibi şimdi de, Farsça, öğrenimlerini Farsça sürdürmek zorundadırlar.

- Doğu Kürdistan'da, işçi, öğrenci, kadın, memur, öğretmen, yazar vd. toplumsal kesimlerin, ekonomik, akademik ve demokratik alanda, legal olarak örgütlenme olanakları var mıdır? Bu alanlardaki çalışmalarınızı nasıl yürütüyorsunuz?

- Böylesi kurumlar, tümüyle devletin denetimindedir. Mesela, Müslüman Öğretmenler örgütü var ama, devletin amacı bu tür Örgütler vasıtasıyla kendi resmi ideolojisini öğretmen ve öğrenciler arasında yaymaktır. Demokratik ülkelerde olduğu gibi, İran'da sendikalar için seçim falan yapılmıyor. Özellikle Kürdistan'da bu tür faaliyetler tümüyle kontrol altındadır. Hükümetin emirlerini yerine getiren örgütler dışında, hiçbir gerçek mesleki ve demokratik kitle örgütü yok.

- Partinizin, Kürdistan gençliğini örgütlemek ve mücadeleye kanalize etmek için özel bir örgütlenmesi var mıdır? Mesela, gençlik seksiyonu gibi? Gençliğe ilişkin çalışmalarınızı hangi araç ve yöntemlerle yürütüyorsunuz?

- Bizim parti için de özerk iki örgütümüz var: Bunlardan, Demokratik Gençler Bir-liği yakın geçmişte oluşturuldu. Bu örgütümüz, peşmerge olmaya aday gençlerden meydana gelmektedir. Bunlardan yaşları 18'in altındakilerin peşmerge olmasını istemiyoruz. Bu gruba dahil olan gençlerimizi eğitmeye yönelik parti okulumuz var, okuma yazması olmayanlara, okuma yazma öğretiyoruz, öğrenimini yarım bırakmış olup ta tekrar devam etmek isteyenlere bu yönde yardımcı oluyor ve sanata ya da spora eğilimi olan gençleri de, yine olanaklar ölçüsünde eğitmeye çalışıyoruz. Bu gençlerimizin bir kısmın yine olanaklar ölçüsünde eğitmeye çalışıyoruz. Bu gençlerimizin bir kısmı yine illegal yollardan ülkeye dönüp gençlik arasında çalışıyor ve ülke içi gençlik örgütlenmesne katılıyor. Diğer örgütümüz, Demokrat Kadınlar adı altında çalışıyor ve partili bir komite tarafından idare ediliyor. Kadın komitesinin çalışmaları daha çok, partimizle olan ilişkilerinden dolayı, ülkeyi terk etmek zorunda kalan peşmerge aile ve hısımları arasında olmaktadır. Bunlar peşmerge kampımızın cıvarına yerleşmiş durumdadırlar ve kendi komitelerini oluşturmuşlar. Biz onlara yardımda bulunuyoruz, ama onların kendi özel sorunlarından dolayı, özel bir programları var ve ülkeyi terketmek zorunda kalan tüm kadınları kapsayacak bir örgütlenmeye gitmeye çalışıyorlar. Kendi özel kongrelerini yapmaya ve kendi yönetim kadrolarını seçmeye gayret ediyorlar. Tabi, adları geçen her iki örgütümüz de sürgünde kurulmuş örgütlerdir. Eğer fırsatımız olursa ülkemize dönmek ve açık yani legal örgütlerimizi kurma imkanımız olursa, böylesi bir örgütlenmenin temelini var olan, bugünkü örgütlerimiz oluşturacaklar ve çalışma ve mücadelelerini sürdüreceklerdir. Bütün bu hazırlıklarımız böylesi bir gün içindir. Belirttiğim gibi, yardım ve yol göstericilik ediyoruz ama, bunun için hepsinin partili olması gerekmez. Partili olmayabilirler, bu örgütlerimizin üyelerinden, tek isteğimiz partiye karşı olmamalarıdır. Örneğin partili olmayıp kadın örgütünde yer alan bir kadın üye de, partili bir üye gibi her hakka sahiptir ve legal bir sendikadaymış gibi görüş belirtebilir. Gençler Birliği'nde de partizanlığı sevmeyenler, partiye karşı olmamak şartıyla bağımsız kalabilir. İslam Cumhuriyeti'ne karşı savaşım verdiğimizden, savaş halinde olduğumuzdan bize karşı olan unsurlara müsamaha gösetermemiz mümkün değildir.

- Kadın peşmergeleriniz var mı?

- Evet, hem partili, hem de peşmerge kadınlarımız var. İran Kürdistan'ında kadını veya kızı, İ-KDP'li olan birçok aile var. Tabi, bunlar illegal olarak çalışmaktadırlar. Peşmerge saflarında da, parti üyesi birçok kadın var ve kadro düzeyinde de vardır. Kadın erkek ayrımı olmaksızın üyelik vasıflarını taşıyan herkes üye olabilir ve gerekli her kademede görev alabilir.

- Ajitasyon ve propaganda aracı olarak müzik alanında özgün bir çalışmanız var mıdır?

- Evet okulumuz var. Peşmergelik için gelen gençlerimiz arasında yetenekli olanları, sanat bölümünde gerekli eğitime tâbi tuttuktan sonra, müzik alanında başarılı olanları müzik grubuna, tiyatroya yatkın olanları da, bu alanda eğitiyoruz. Ve görev veriyoruz. Hem sanat olarak müziği meslek edinen grubumuz ve hem de askeri eğitim müziği veya marşlar yapan müzik ekibimiz var.

- Radyo ve yayın alanındaki faaliyetlerinizi kısaca özetler misiniz?

- Propaganda aracı olarak en önemli imkanımız radyodur. İran Kürdistanı'nın Sesi radyosu olarak günde üç programımız var. Bu yayınlar, Kürt dilinin Sorani ve Kurmanci lehçeleriyle ve Farsça yapılmaktadır. Radyomuz bütün Ortadoğuda dinlenilebilmektedir ve hatta güçlü cihazlarla Avrupa ülkelerinde de dinlenebilmektedir. Özellikle İran'da çok güçlüdür ve Kürtler dışındaki diğer halklar da, dinlemektedir. Yayınlarımızın halk üzerinde büyük bir etkisi olmaktadır. Çünkü, halk bu vasıtayla, İ-KDP'nin programını ve bu programın yorumunu rahatlıkla dinleyebilmektedir. Öte yandan rejimin iki yüzlü politikalarını halkın nezdinde teşhir ediyor ve gerçekleri halka açıklamaya çalışıyoruz. Süresiz yayın olarak bir çok bildiri, kitap ve büroşür yayınlamışız. Sürekli olarak Kürdistan gazetesini ayda bir ve gençlik dergisini de, iki ayda bir çıkarmaktayız. Gazetemiz, birçok Avrupa ülkesinin yanısıra, Kürdistan ve İran'da da, dağıtılmaktadır. Çünkü, yarı Kürtçe yarı Farsça olarak çıkmaktadır. Bir de altı ayda bir çıkardığımız ve sadece Farsça olarak yayınlanan (Çengbider Kürdistan) adında, peşmergelerin faaliyetlerini işleyen bir dergi çıkarmaktayız. Diğer taraftan, geçen yıl gerçekleşen 9. kongremizin çalışmalarını, sunulan raporları, tartışmaları ve politik raporu da yayınlamışız. Paris büromuzun Farsça, İngilizce ve Fransızca olarak çıkardığı haber bültenleri vardır.

-Sayın Mustafa Hicri, son olarak Medya Güneşi aracılığıyla okurlarımıza ve Kuzey Kürdistan'daki halkımıza iletmek istediğiniz bir mesajınız var mıdır?

- Dileğimiz halkımızın her yerde gerçek yurtsever örgüt ve partilerinin yanında olmaları ve etraflarında birleşmeleri ve varolanlardan hangilerinin halkın yararına çalıştığını ve mücadele ettiğini bilmelerini istiyoruz. Çünkü, bir halk ne kadar mücadelesi olursa olsun, eğer bu mücadelesini gerçek yurtsever bir partinin öncülüğünde yürütmezse, o halk özgürlüğüne kavuşamaz. Bugün kuzey Kürdistan'da halkın davasına öncülük edebilecek yurtsever partiler vardır. Halkımızın çıkarlarını parti çıkarlarına feda etmeyen, dünyadaki son gelişmeler ışığında, ileriyi görebilen ve dünyamızın bugünkü gerçekliğinden uzak olmayan bir partinin etrafında birleşmelerini istiyorum. Ayrıca, Kuzey Kürdistan halkının, diğer parçaların, özellikle İran ve Irak parçalarının deneyim ve tecrübelerinden ders çıkarmaları gerekir. Diğer parçaların mücadele tarihlerinden haberdar olmaları gerekir ki, Kürt ulusunun tek bir ulus olduğunu tek tarih ve kültüre sahip olduğunu anlayabilsin. Kürdistan'ın her parçasındaki Kürtlerin diğer parçaların mücadele tarihinden haberdar olması gerekir. Kürt halkından dileğimiz budur. Türk halkından da, Kürt davasını anlamalarını ve gerekli dayanışmada bulunmalarını istiyor ve kendi kurtuluşu yolunda verdiği mücadelede başarılı olmasını diliyorum. Halklar arasındaki dostluk ve işbirliğinin temellerini şimdiden örelim diyorum.

- Bu söyleşi için bize zaman ayırdığınızdan dolayı teşekkür ederiz.

- Bize sesimizi gazeteniz aracılığıyla, Türkiye Kürdistanı'ndaki kardeşlerimize duyurup, çalışmalarımızı ve durumumuzu aktarma fırsatını verdiğinizden dolayı, biz teşekkür ederiz.

MEHMED MARUF :
"Ortak bir yazı dilinin oluşması süreç sorunudur"

Selahaddin Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Kürt Dili ve Edebiyatı Bölümü Başkanı Mehmed Maruf, 1947 yılından bu yana Süleymaniye ve Selahaddin üniversitelerinde öğretim görevlisi olarak çalışıyor. Dilbilimi konusunda ihtisas yaptı. Çalışmaları Kürt ve İngiliz dili üzerinedir. Yazı ve tezlerini genellikle Kürtçe yazmakta. Maruf'un sorularımıza verdiği yanıtların tam metinini gelecek sayımızda yayınlayacağız. Bu sayıda Kürt Dili ve Edebiyatı Bölümüne ilişkin olarak Maruf'un görüşlerine yer veriyoruz.

Medya Güneşi: Fakültenizde hangi dallarda öğretim yapılmaktadır?

Mehmet Maruf: Şu anda, fakültemizde altı dalda öğretim yapılmaktadır. Bunların üçü dil (Kürtçe, Arapça ve İngilizce), diğer üçü de sosyal bilim (Tarih, Coğrafya ve Sosyoloji) alanlarındadır. 1972'de sadece Kürt Dili Eğitimi bölümü vardı. Çünkü, amacımız Tarih, Coğrafya gibi diğer bölümleri de Kürtçe olarak açmaktı. Ancak üniversitemiz Süleymaniye'den Hewlêr'e taşıdıktan sonra bölümümüzün adı değiştirildi ve Kürt Dili Bölümü yapıldı.

M.G: Peki, diğer dallarda, örneğin tarih ve coğrafya bölümlerinde, Kürt tarihi ve Kürdistan coğrafyasıyla ilgili, Arapça da olsa ders var mı?

M.M: Her ne kadar üniversitemiz Kürdistan'da kurulmuş ve Kürt halkının bir kazanımıysa da daha önce bu amacına hizmet etmedi. Örneğin tarih, coğrafya ve Sosyoloji bölümlerinde, Kürdistan tarihi, coğrafyası ve Kürt toplumu hakkında kayda değer hiçbir şey yoktu. Bunun üzerine, sosyoloji bölümü başkanı bir konuşmasında; "şayet bir gün, Üniversitemiz Suriye veya Kuveyt'e taşınsa, onların toplumlarına uyum sağlamakta hiç güçlük çekmeyeceğiz. Çünkü, Kürdistan ve Kürt toplumu üzerine birşey bilmiyoruz, sadece Arap toplumu üzerine ders veriyoruz" dedi.

M.G: Kürt Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde hangi dersler okutulmaktadır?

M.M: Bölümümüzün eğitim süresi dört yıldır ve her yıl sekiz ders okutulmaktadır. Okuttuğumuz dersleri iki türlü sınıflandırabiliriz: Dil ve edebiyat dersleri. Dille ilgili üzerine olan derslerimiz şunlardır. Kürt Dili Lehçeleri, Dilbilimi (Dil üzerine yazılmış yeni teoriler ağırlıklıdır), Fonoloji, Morfoloji, Sentaks dersleridir. Edebiyat üzerine okutulan derslerimiz de; Kürdistan'ın tüm parçalarındaki Edebiyat ve tarihi yani Genel Edebiyat Tarihi, Klasik Kürt Edebiyaı, Ortaçağ Kürt Edebiyatı ve Çağdaş Kürt Edebiyatı dersleridir.

M.G: Yıllık öğrenci kontenjanınız ne kadardır?

M.M: Standart bir kontenjanımız yok, aldığımız öğrenci sayısı yıldan yıla değişmektedir. Bu yıl, önceki yıllardan daha fazla öğrenci aldık. Çünkü daha önceki yıllarda, Baas rejimi bölümümüzü istemediğinden kayıtlar sırasında birçok engel çıkarıyordu. Çok az sayıda öğrenci almamıza olanak tanıyordu. Çoğu zaman ya Arap öğrenciler ya da hiçbir yere kayıt yapamayan öğrenciler bize gönderiliyordu. Bundan dolayı da bölümümüzün eğitim düzeyi düşüyor ve sağlıklı eğitim yapamaz duruma geliyorduk. Bu yıl rekor sayılacak sayıda (220) öğrenci aldık. Tabii bu sayının bir kısmını yeni açtığımız, Edebiyat Fakültesi'nin bir kısımını da Süleymaniye'deki Dil Tarih Coğrafya Fakültesi'nin Kürt Dili ve Edebiyatı bölümleri'ne aktaracağız. Uzun sözün kısası istihdam edilebilecek sayıda öğrenci almamız gerekir kanısındayım. Bundan böyle öğrenci alırken iş olanaklarımızı da göz önünde bulunduracağız.

M.G: Kürt dili üzerine doktora yapma imkanı var mı?

M.M: 1988'de bölümümüzün var olan, ben dahil, üç öğretmeni, kıt imkanlarımıza rağmen, özel bir planla yüksek lisans bölümü açma kararı aldık ve hemen faaliyete geçtik. Bugün bu bölümden mezun olan 25 öğretmenimiz var. Bölümümüzde iki profesör, beş yardımcı profesör, iki doçent ve onbir de yardımcı doçent görev yapmaktadır. Yüksek lisans eğitiminde bu kadrolarımızdan yararlanıyoruz. Doktora için de, bu öğretim yılında sekiz öğrenci aldık.

M.G : Dışarıdan yani Kürdistan'ın diğer parçalarından lisans veya doktora için öğrenci alma imkanınız var mı? Varsa şartlarınız nelerdir?

M.M: Doğrusunu söylemek gerekirse, şu ana dek böyle bir şey düşünmemiştik. Eğer böyle bir proje gerçekleşirse, mesela şu anda doktora için ayırdığımız sekiz kişilik kontenjanın ikisini Kürdistan'ın diğer parçalarına ayırabiliriz. Bu kontenjan daha da fazla olabilir ancak, ekonomik durumumuz daha fazlasına elvermiyor. Diğer parçalardan öğrenci almayı proje olarak önümüze koyabiliriz. Önümüzdeki süreçte bu yönde adım atabiliriz.

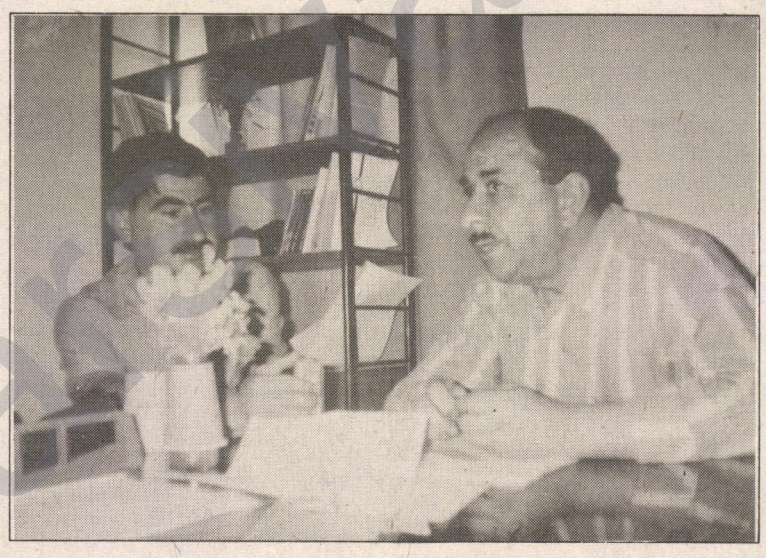

Şivan AbdÛlah ve Mehmet Maruf

M.G: Tüm Kürtler'in kolaylıkla anlayabileceği ortak bir yazı dili oluşturma konusunda ne düşünüyorsunuz? Bu konuda geleceğe yönelik bir projeniz var mı?

M.M: Ortak bir yazı dilinin oluşması süreçle şartların olgunlaşmasına bağlı bir olaydır. Bu süreç çeşitli zorlamalarla, Kürt dili lehçelerinin gramer ve morfolojisinin sentezi ile işletilip hızlandırılamaz. Ancak, lehçelerin yabancı kelimelerden arındırılması ve bundan doğacak boşluğun diğer lehçelerden yararlanmak suretiyle doldurulması şeklinde bir çabayla, lehçeleri birbirine yaklaştırmak en uygun yoldur. Aksi takdirde gramer, morfoloji vb. bakımdan karıştırma olayı çok tehlikeli ve yanlış bir yöntemdir diye düşünüyorum. En az sancılı yöntem, süreçle tüm lehçelerdeki kelimelerin karışması ve daha sonra da ortak bir gramerin oluşturulması yoluyla, ortak bir yazı dilinin ortaya çıkması yöntemidir. Bu yolda mesafe alınmasında da, en önemli rolü kitle iletişim araçları oynayacaktır. Asla unutmamak gerekir ki, bu ulusal bilicin pekişmesi olayıdır, şu anda farklı lehçeleri konuşmamıza rağmen birbirimizi rahatlıkla anlayabiliyorsak, bu önemlidir .

M.G: Soranca ve Kurmanca lehçeleri dışında, Dimilî (Zazakî) ve Goranî (Hawramî) lehçeleri üzerine ne gibi çalışmalarınız var?

M.M: Programımızda Goranî var. Çünkü, bu lehçenin edebiyatı çok önemlidir. Dimilî lehçesinde birkaç tez dışında, doğrusu bu alanda fazla bir çalışmamız olmadı. Çünkü, bu lehçeyi iyi bilen elemanımız yoktur.

M.G : Kürt dilinin herhangi bir lehçesini konuşan birinin yararlanabileceği geniş kapsamlı bir sözlük üzerine çalışmanız oldu mu, veya bu alanda geleceğe yönelik bir projeniz var mı?

M.M: Böylesi kapsamlı bir çalışma için başta, Kürdistan'ın tüm parçalarından ve Kürt dilinin tüm lehçelerini konuşanlardan meydana gelen karma bir komisyonun oluşturulmasına ihtiyaç var. Böyle bir komisyonun oluşturulmasından sonra da, geriye maddi imkan ve süreç sorunu kalıyor. Bizim ne kadromuz ne de maddi imkanlarımız böyle bir çalışmaya elveriyor şu anda. Ancak ilerde bu yönde atılacak bir adım olursa, biz de tüm imkanlarımızla böyle bir projeyi destekleriz.

M.G: Sizce Kürt dilinin temel sorunları nelerdir?

M.M: Kürt dilinin temel sorunlarından bir, imla sorunudur. Örneğin, aynı anlamda ama değişik formlarda yazılan birçok kelime var Kürtçe'de. Aynı şekilde hangi kelimelerin birleşik, hangilerinin birleşik olmadığı sorunu henüz açıklığa kavuşmuş değildir. Ama, dilbilimsel açıdan bunlar en önemli sorunlar değildir. Çünkü, yazım kuralları yeni tespit edilen bir dilin, bu tür sorunlarının olması doğal sayılmaktadır. Her dilde olduğu gibi konuşulan dil ile yazılan dil yani yazı dili farklıdır. Konuşulan dil yazıya geçtiği zaman kalıcılaşıyor. Ama konuşulan dili, konuşmanın daha seri, daha pratik olması için sürekli değişmektedir. Dildeki erozyonu önlemek için, kullanılan kelimeyi yazıya dökmek gerekir. Dolayısıyla, bugün hazırlanacak imlanın konuşulan dili tam olarak karşılaması gerekir ki, gelecekte tekrar tekrar değiştirmeye gerek olmasın. İmla ile seslerin tümüyle birbirini karşılaması çok zor. Örneğin, M.Kemal döneminde, Türkçe için seslere (fonemlere) göre bir imla hazırlandı. Yani her sesi karşılayan birer sembol mevcuttur. Kısa bir dönem için, yani 40-50 yıl için, bu yöntem yarar sağlayabilir, ama uzun erimli yani yüz-ikiyüz yıllık bir zaman içim problem yaratır. Çünkü, dil canlı bir varlık gibi her zaman kendisini yenilemek zorundadır. Dolayısıyla dile yeni sesler girdiğinde imlaya da, yeni semboller eklemek gerekecek. Bu da pek pratik bir yöntem değildir. Dilleri çok eski olan birçok Avrupa ülkesi bu yöntemi terk etmiştir. Böylece de yazı diliyle konuşma dillerinin birbirinden uzaklaşması, bu ülkelerde ender görülen bir olaydır. Mesela, Fransızca'da belli bir tarihi kesit için, yazının fonemlere göre olduğu ve yazıldığı sonucuna varabiliriz. Ama, demek ki, belli bir süreden sonra böyle devam etmesi mümkün olmamış. Almanca ve İngilizce'de de, bu durum sözkonusudur. Örneğin, zaman zaman bazı öğrencilerimiz, "k" ve "n" harflerinin, "kn" şeklinde yazılıp "n" gibi telafuz edilmesinin nedenlerini soruyorlar. Belli bir dönem için mutlaka sözkonusu "k" de, telafuz edilmiştir ama, bugün konuşma dili değiştiğinden, "k" okunmuyor fakat yazılı olarak vardır. Bundan dolayı, yazı dili fonemlere göre olmasa daha iyi olur diye düşünüyorum. Eğer yazı dili sık sık değiştirilmezse, bazı tarihi olayların açıklanmasına katkı sağlayabilir. Örneğin Kürt dilinde "amber" kelimesindeki "m" hargini yazıp okuyoruz; ama, bu "m" aslında "n" harfi ve "amber" kelimesi de, özünde "anber"dir. Çünkü, genelde Kürtçede "n" ve "b" harfleri beraber yazılır ve çoğu zaman "m" gibi okunur. Bu kelimeyi, konuşma diinde, "amber" olarak kullansak dahi, yazarken "anber" olarak yazmak gerekir. Yine "beranber" kelimesini yazarken yukarıda yazıldığı gibi yazarız; ama konuşurken ve çoğu zaman okurken de, "beramber" olarak telafuz ederiz. Belki bir kaç yüzyıl sonraki kuşaklar "n" harfinin, nasıl "m"ye dönüştüğünü, eğer yazıya geçmezse, bilmeyebilirler. Bu yüzden de konuşma dilini yazı diline uyarlamaya veya bunun aksini yapmaya çalışmak boşa kürek sallamaktan başka bir şey olmaz ve bazı probemler de yaratabilir. Çünkü, her kaç yılda bir, imla konuşma diline göre düzenlendiğinde, arada boşluklar olur ve böylece her defa

Devamı s.14

Kürdistan Öğretmenler Birliği Genel Sekreteri Abdurrahman Muhammed İsmail ile Söyleşi

Medya Güneşi : Temel mesleki sorunlarınız nelerdir ve bu sorunlarınıza ne gibi çözümler düşünüyorsunuz?

A. Muhammed İsmail: En önemli sorunumuz, maddi sorundur. Şimdiye dek, öğretmenlerimiz çoğu zaman ücret almadan, büyük fedakarlıklarla görev yapmaya çalıştılar. Bugün de, alınan sembolik ücretle öğretmenlerimizin geçimlerini sağlamaları mümkün değildir; ama, halkımızın desteği ve öğretmenlerimizin fedakarlığı ile bu sorunun üstünden gelmeye çalışıyoruz. Ayrıca, Hükümet ve Kürdistan Cephesi'yle de, ilişkiye geçmişiz ve sorunumuza bir çözüm bulmaları için talepte bulunmuşuz. Yaklaşık bir yıldır boğuştuğumuz bu sorunumuzu ilk olarak, gazeteniz Medya Güneşi'ne açıklıyoruz. Dünya öğretmen örgütleri ve çeşitli insani kuruluşlarla, bize yardımcı olmaları için ilişkiye geçmeye çalışıyoruz.

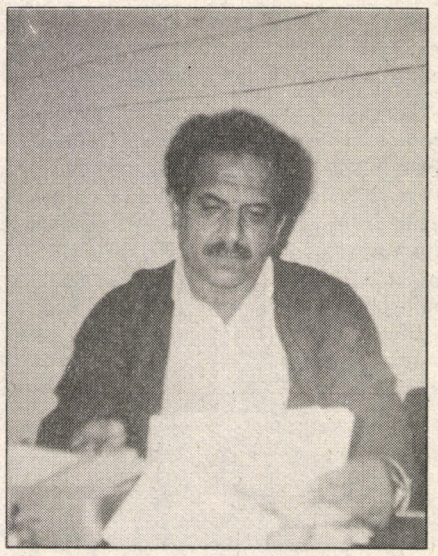

Abdurrahman Muhammed Ali

M.G: Ortalama öğretmen aylığı ne kadardır?

- Öğretmen aylığı, hizmet süresine göre değişmektedir. Ama ortalama bir rakam verirsek, yaklaşık 200 dinar bu da 100 TI civarındadır. Son üç yıllık enflasyon hesaba katıldığında çok düşük bir rakamdır. Bu parayla geçinmek mümkün değil.

M.G: Latin alfabesinin kullanılması hakkında ne düşünüyorsunuz? Bu yönde bir çalışmanız veya ileriye dönük bir projeniz var mı?

- Başta ben olmak üzere, öğretmenlerimizin çoğu, Öğretmenlerin Birlik Kongresi'nde bu konunun önemi üzerinde durduk. Böylesi bir projenin aşamalı olarak gerçekleşmesi gerekir diye düşünüyorum. Tüm öğretmen ve öğrenciler için, Latin harflerinin kullanılması doğrultusunda eğitim kurslarını açma yönünde kongremizin kararı vardır. Ayrıca, Latin harfleriyle bildiriler, dergiler ve çeşitli yayınlar çıkarmayı düşünüyoruz. Bu şekilde Latin alfabesinin kavranmasını hedefliyoruz. Ama, bu alfabenin uygulanması sorunu bizi aşan bir sorundur, buna ancak Kürdistan Parlementosu karar verebilir ve uygulamasını da, hükümet gerçekleştirebilir. Biz Öğretmenler Birliği olarak; Kürt halkının bu harfleri tanıması ve anlaması için çeşitli yayınlar çıkarmayı, kongremizde karar altına almış bulunmaktayız.

M.G: Yayın alanında ne gibi etkinlikler var?

- 1960'lı yıllardan bu yana, öğretmenlerin seslerini duyurabilecekleri, çeşitli radyo ve kitle iletişim araçlarında programlar vardı. Biz de, "Xebatî Mamosta" (Öğretmen Çalışması) adlı bir dergi, "Dengî Mamosta" (Öğretmenin Sesi) adlı bir radyo programı ve yine "Dengî Mamosta" adlı bir de televizyon programımız vardı. Son kongremizde de, üç aylık bir merkezi yayın organı çıkarmaya karar verdik.

M.G: Kürdistan genelinde kaç şubeniz var?

- Dördü illerde olmak üzere 5 şubemiz var. Bunlar; Hewlêr, Kerkük, Süleymaniye, Dıhok ve Xaniqîn şubeleridir. Şubelerimizin de, konferanslar düzenlemeleri lazım. Ancak şu ana kadar, konferansları düzenleyemediklerinden, Kongre kararları doğrultusunda çalışmalarını sürdürmektedirler. Yurtdışında, özellikle de, Kürdistan'ın diğer parçalarında imkan olursa, şubeler açmayı düşünüyoruz.

M.G: Uluslararası alanda ya da, Kürdistan'ın diğer parçalarında öğretmen kuruluşlarıyla ilişkileriniz var mı?

- Bizim, bazı uluslararası kuruluşlar ve çevrelerle ilişkilerimiz vardı. Bunlar özellikle basın-yayın çevreleriydi. O zaman Kürdisan'ın kurtarılmış bölgelerinde eğitimle ilgili bir kaç film yaptık. Bunlar video filmleriydi. Hazırladığımız bu filmleri çeşitli çevrelere gönderdik; amacımız halkımızın da, Vietnam halkı gibi, direniş ve savaş cephesindeki koşullarda da, eğitime ne kadar önem verdiğini görsünler. Bu çerçevede şimdi de, uluslararası kurum ve kuruluşlarla ve özellikle de, Kürdistan'ın diğer parçalarındaki öğretmen kuruluşlarıyla ilişkilerimizi güçlendirmek ve geliştirmek istiyoruz.

M.G: Deneyimlerimizden yararlanmaları için, Türkiye ve Kuzey Kürdistanlı öğretmenlere yönelik son mesajınız nedir?

- Deneyimlerimizden yararlanmaları yönünde, onlara yardımcı olabilmemiz için bizimle ilişkiye geçmelerini ve sorunlarını iletmelerini ümit ediyorum. Ancak sorunları öğrendiğimizde kendilerine yardımcı olabiliriz.

Kürdistan Demokratik Gençlik ve Öğrenci Birliği Hewlêr Mahalli Komite Sekreteri Kamuran Ali ile Söyleşi

Medya Güneşi: Öğrencilere yönelik, yani haklarını koruma anlamında, ne gibi çalışmalarınız var?

Kamuran Ali: Baas rejimi döneminden kalma yönetmeliğin tümüyle yürürlükten kalkması yönünde hükümete öneride bulunduk. Yine bu dönemde öğrenim hakları ellerinden alınmış öğrencilere haklarının geri verilmesi için girişimlerimiz oldu ve istediğimizi elde ettik. Ayrıca bu ağır ekonomik koşullarda maddi durumu kötü ve şehir dışından gelen öğrencilerin barınabilecekleri 700 yatak kapasiteli bir yurt hazırladık.

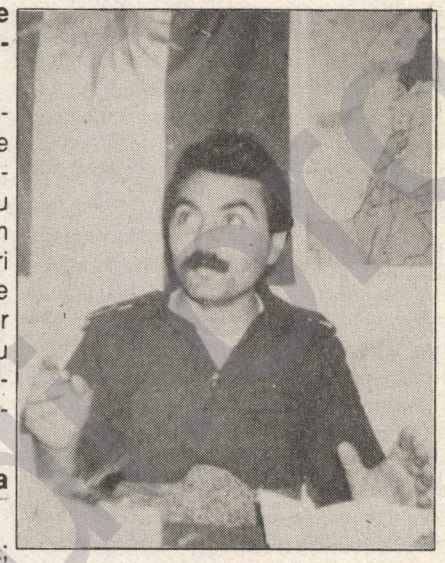

Kamura Ali

M.G: Kültür ve sanat alanında ne gibi etkinlikleriniz var?

K.A: Kültür ve sanat alanında; Kürdistan'ın tarihi ve doğal güzelliklerini konu alan resim sergileri, Kürt toplumunun giyim ve kuşamını konu alan sergiler düzenledik. Kürt kültürü ve folklorü üzerine yapılan araştırmaların yer aldığı çeşitli broşürler basıp dağıttık. Yine Kürt toplumunun geleneksel üretim faaliyetlerinin yer aldığı çeşitli oyunları, değişik yerlerde sergiledik; videoya aldığımız bu gösterileri de, televizyonda yayınlattık. Ayrıca, gazetemiz Pêşkewti'nin bir sayfasını da, bu alandaki haber ve araştırmalara ayırmış bulunmaktayız. Kısacası, geçmişten günümüze kadar ki kültürel değer lerimizi değerlendirip yabancı kültürlerin etkisinden arındırmaya, özellikle de düşmanlarımızın bize zorla empoze ettiği kötü alışkanlıkları teşhir edip ayıklamaya ve çağdaş kültür değerlerimizi koruyup geliştirmeye çalışıyoruz. Kendi kültürünü koruyamayan bir halk, geçmiş tarihinden ve dolayısıyla geleceğinden de yoksun kalır ki, bu da kendi varlığını koruyamamak demektir. Çünkü, toplumların gelecekleri ancak geçmişinin değerleri üzerine inşa olunabilir. Dolayısıyla, Kürt kültürünün korunması, Kürt kimliğinin korunmasıyla eş değerdedir ve komşularımız Arap, Türk ve Fars kimliğinden bağımsız bir ulus olduğumuzun göstergesi de, bu değerlerin varlığıdır. Bu yüzden, bu çalışmalara çok önem veriyoruz.

M.G: Geçmiş eğitim yıllarıyla bu yıl arasında, öğrenciler açısından ne gibi bir fark var?

K.A: Özgürlüğün bedeli büyüktür. Bunca yıldır akıttığımız şehid kanı yetmiyormuş gibi bugün de yokluk ve açlıkla mücadele etmek zorundayız. Kürdistan'ı dörtbir yandan kuşatmış düşmanlarımız, ekonomik ambargoyla, özgürlüğümüzden taviz vermemizi istiyorlar. İşgalci güçler geri çekildiklerinde bütün eğitim kurumlarını da yağmalayıp talan etmişlerdi. Bu yüzden eğitim araç-gereci bakımından çok güçlük çekmekteyiz ve birçok ihtiyacımız var. Buna rejimin 26 yıllık uygulamalarını da eklediğimizde sorunun vehameti daha da artmaktadır. Kış yaklaşıyor, okullarda hatta bazı evlerde bile kışın yakacak yakıt yok. Bu yılın geçen yıldan da kötü olacağını söyleyebilirim. Çünkü, sorunlar ikiye katlanmış olacak. Öğretmenlerin durumu da, bundan aşağı değil ve bu yüzden bir kısmı görevini yapamayacak durumdadır. Bunun için yardımsever ve insani kuruluşların yardım elini uzatmalarını istiyoruz.

M.G: Kürdistan'ın diğer parçalarındaki ya da yabancı öğrenci ve gençlik örgütleriyle ilişkileriniz var mı?

K.A: Resmi düzeyde ilişkimiz yok. Ancak, Alman Öğrenci Birliği'yle dostluk ilişkimiz var. Diğer parçalarla ilişkilere gelince, sadece Avrupa Kürt Öğrenci Birliği'yle ilişkimiz oldu, şu ana kadar. O da Kürdistani bir örgüttür, kastım tüm parçalardan öğrencilerin yer aldığı bir örgüttür.

M.G: Genelde Latin alfabesinin kullanılması hakkında ne düşünüyorsunuz?

K.A: Biz programsal düzeyde ortak bir yazı dili için mücadeleyi önümüze koymuşuz. Bana göre böyle bir dil için de en uygun alfabe, Latin alfabesidir ve Kürtçe'deki sesleri en iyi şekilde karşılayan da, yine bu alfabedir. Onun için ilkokul birinci sınıftan başlayıp hemen uygulamaya geçilmesi gerektiği inancındayım.

M.G: Kuzey Kürdistanlı öğrencilerden bir istediğiniz veya onlara yönelik bir mesajınız var mı?

K.A: Oradaki kardeşlerimizden isteğim, daha doğrusu önerim, örgütlenmelerini bağımsız olarak oluşturmaları. Halklar arasındaki kardeşlik ve dayanışmaya karşı olduğumdan değil, istemlerin farklı olmasından ayrı örgütlenmek gerekir.

ZERDÜŞT VE TARİHTEKİ YERİ

❊ Çeviri (*): Nêrgiza Torî

İran ve Yunanistan bir gerçeği paylaşmaktalar. Onların en büyük ruhlarının ortaya çıkışı onların tarihlerinin de başlangıcı olmuştur. Zerdüşt ve Homeros birbirlerinden farklı karekterlere sahip olmalarına rağmen kendi halkları üzerinde ve kendi ülkelerine bin seneden uzun bir süre için damgalarını basmışlardır. Bu büyük insanlar yerleri başkaları tarafından (Hıristiyanlar ve Müslümanlar) zaptedilmiş olsalar bile, tarihteki yerlerini ve önemlerini koruyabilmişlerdir. Zerdüşt ve Homeros yok olmaz bir şey yaratmışlardır. Bu saptamayla Zerdüşt'ün Homeros ile karşılaştırılması durmaktadır. Bütün diğer karşılaştırmaların hepsi onların karekterdeki çeşitlilikleri üzerinedir. Zerdüşt'ün tarihteki yerinin önemi onun eşsiz oluşuna bağlanmaktadır.

Homeros'un dualarında kullandığı dilin açıklığı, onun kendine özgü şekil verişi bin yıllık devreden sonra bile etkisinden birşey yitirmemiştir. Homeros'un binlerceye varan dualarının yanında Zerdüşt'ün Gathaları (ilahileri) ince bir kitapçığı oluşturabilecek kadardır ve bu Gathalar dil ve içerik bakımından eski edebiyat eserleri arasında çözülmesi en güç olanıdır. Sözlü anlatımıyla, çeşitli kelime bağdaşmalarıyla ve katı kurallara bağlı söz dizimi, düşünce akımının orjinalliği ile birlikte gitmektedir. Bunların hepsinin birleşmesi bütün çabalara rağmen Zerdüşt'ün mirasını yaklaşık bir asırdan beri açıklanamaz yapmıştır. Homeros'un dualarındaki açıklık ve karekteristik şekilcilik ve onun bize kendini kusursuz olarak gösteriş şekli yüzünden onu "Harika Homeros" o-larak gösterirken Zerdüşt'ün açıklanamaz. kelime oyunları ona "Bilmece Zerdüşt " lakabını vermemizi sağlamıştır.

Zerdüşt tarih öncesi ve tarih arasında, eğer başka bir açıdan da bakılırsa "Mitoloji ve tarih" arasındadır. Onun yaşadığı tarihi kesin olarak saptamak mümkün değildi. Bu yüzden Zerdüşt'ü yine Homeros ile karşılaştırma olanağı doğuyor.Çünkü Homeros'un da yaşadığı yer, doğum yeri, tarihi ve etki alanı kesinlikle gösterilememektedir. Atina şehri için söylendiği gibi bu kişi de "Zerdüşt ve Homeros" Tanrının düşüncelerinde yaratılmışlardı. Doğuşlarından gelişmelerine kadar olan süredeki bütün olumsuzluklar, kusurlar sanki hiç olmamıştı. Onlar kusursuz dünyaya gelmişlerdi. Ama Zerdüşt için tahmin edilmeyen bir şey oldu ve onun peygamber olarak ortaya çıkışının tarihi M.Ö: 569/568 olarak belirlenebildi. Arapçaya çevrilmiş, PORHYRİOS'un kronolojisinden, bir bölümde Zerdüşt'ün M.Ö: 522/521 yıllarında öldüğü saptanmıştır. 77 sene geri atıldığında (Öldüğü zamanda verilen yaşı) M.Ö: 599/598 onun doğum yılı olarak ve 569/568 de onun peygamber olarak görüldüğü yıl olarak saptanmıştır. Bu tarihlere bakılarak tarihi bir sıralama yapılabilir. Zerdüşt Anatoth'un Jeremia'sından daha genç ve Deutero-Jesaja'dan daha yaşlıydı. Zerdüşt Yahudiliğin en önemli peygamberlerinin zamanının ortalarındaydı. Doğu İran ve Yuda'nın (Cemşit) peygamberlerinin ortaya çıkışları tek tarihi olayın eserleriydiler. Yakınlarındaki Hindistan'da da onlara paralel giden düşünceler doğmuştu. Aşağıdaki örnek diğer grupları temsil edenler için de örnek olarak verilebilir:

Size soruyorum Tanrım, bana doğruyu söyleyin.

Aşağıdaki yeri, yukarıdaki gökyüzünü kim koruyor?

Kim suyun ve bitkilerin düşmesini önlüyor?

Ey Tanrım, iyi düşüncelerin yaratıcısı kim?

Size soruyorum Tanrım, bana doğruyu söyleyin.

Kim iyi ışığı ve karanlığı yaratan?

Kim iyi uyumayı ve uyanmayı yaratarı?

Kim düşünceli insanlara görevini hatırlatan,

Sabahı, öğleyi ve akşamı yaratan?

Yukarıdaki Zerdüşt'ün Gatha'sı bize Hindistan'ın Rig Veda'sındaki "birinci ve onuncu kitabındaki" "Filozofik" duaları anımsatmaktadır. Bunlar yaşanırken aynı zamanda doğu İran ve Hindistan'da geleneksel düşünce ve şiir formlarından kurtulmaya çalışılmaktadır.

Zerdüşt'ün Gatha'larında, her Gatha'nın başlangıcında aynı sözler tekrarlanmaktadır. Hemen hemen düzenli aralıklarla sorular, duanın içinde aynı şekliyle tekrarlanmaktadır. Başka bir Gatha'da da Zerdüşt ona inanan FRASJAUSTRA HAUGAVA'ya şunları söylemekteydi :

" Gerçek ile alçak gönüllülüğün birleştiği yerde,

Hükmün iyi olduğu yerde,

Refahın olduğu yerde Tanrı bulunmaktadır,

Ve dua sizin iyi niyetinizin açıklanacağı yerde...." sözleri ile devam etmektedir.

Burada tek anlayış birliği "yerde" kelimesiyle duanın dört satırına şekil verilmiştir. Buradaki süslü anlatım karekteristiği açıklanabilmektedir: Duada bir paralellik ve neredeyse sistemli bir söz dizimi bulunmaktadır. Yerde bağlacı kıskaç gibi kullanılarak sanki paralel duran kolları birbirine bağlamaktadır. Ve bütün bunlar soru zamiri "kim" ile ortak bir köke bağlanıp Ahura Mazda'ya dua olarak yöneltilmektedir.

Karşılaştırmalı bağlaçlarda takdim edilen, birbiri ardına gelen karşılaştırmalı cümlecikler veya kelimeler eski İran edebiyatında sadece Gatha'larda görülmekteydi. Darius I de, yazıtlarında Ahura Mazda'nın büyüklüğünü övmek için bu stili kullanmıştır :

Bu dünyayı yaratan,

Öteki dünyayı yaratan,

İnsanı yaratan,

İnsanı fazlasıyla kutsamayı yaratan,

Ve Darius'u kral yapan...

Nispilik her satırda geri gelmekte ve paralellik devam etmekte.

(Semiler zamanındaki Ön Asya'da nispilik ve sıfat- fiil dini stilde kullanılıyordu. Daha sonraki zamanların klasik edebiyat örnekleri yanında Babilce örneklerde bulunmaktadır. Yahudi peygamberler bu formu devam ettirmişlerdir.)

Ben herşeyi yaratan, gökleri gözönüne seren,

Dünyayı kendi gücüyle sabitleştiren,

Kehanet dili konuşanları fesheden

Ve büyücüleri salak olarak damgalayan,

Akıllıları döndüren ve Onların sanatını alaya alan Jahweh.

Zerdüşt ile aynı zamanda etkinlik gösteren bir Yahudi peygamber Deutero Jesaje böyle demekteydi bir beyitinde. Her beyit bir sıfat ile başlamakta ve bitmemiş bir eylemi göstermekteydi. Birinci şahıs yerine genelde üçüncü şahıs kullanılmakta. Bu stil Doğu İran ve Yuda'daki akım ile aynı derecede tek bir akıma bağlıydılar.

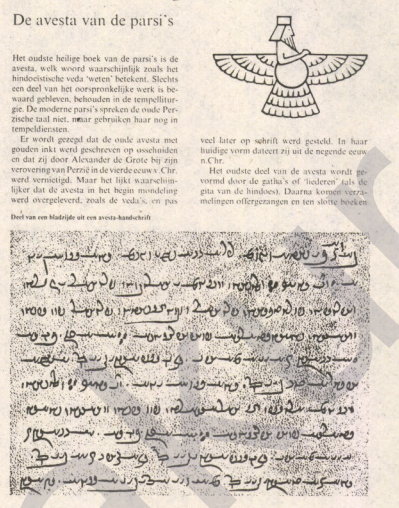
De avesta van de parsi's

Het oudste heilige boek van de parsi's is de avesta, welk woord waarschijnlijk zoals het hindoeïstische veda 'weten' betekent. Slechts een deel van het oorspronkelijke werk is bewaard gebleven, behouden in de tempelliturgie. De moderne parsi's spreken de oude Perzische taal niet, maar gebruiken haar nog in tempeldiensten.

Er wordt gezegd dat de oude avesta met gouden inkt werd geschreven op ossehuiden en dat zij door Alexander de Grote bij zijn verovering van Perzië in de vierde eeuw v. Chr. werd vernietigd. Maar het lijkt waarschijnlijker dat de avesta in het begin mondeling werd overgeleverd, zoals de veda's, en pas veel later op schrift werd gesteld. In haar huidige vorm dateert zij uit de negende eeuw n. Chr.

Het oudste deel van de avesta wordt gevormd door de gatha's of 'liederen' (als de gita van de hindoes). Daarna komen verzamelingen offergezangen en een slotte bocken

Deel van een Madrijde uit een avesta-handschrift

Avesta el yazısı

Zerdüşt'ün çiftçilere yönelik vaazlar verdiği hiç bir yazıtta doğrulanmamaktadır.

Gatha'ların hiç birinde tarım, sulama ve tarlaları işlemek için yapılan hazırlıklar hakkında tek bir söz edilmemektedir.

Zerdüşt genelde sığır yetiştiricilerine vaazler etmiş ve onları savunmuştur. Ama bütün bu anlatılanlara rağmen burada hayvan yetiştiricilerinden göçmenler olarak bahsedilmiyor. Çünkü Gatha'lar açıkça evlerden, belediye ve köylerden bahsetmektedir.

Gatha'larda köy için kullanılan kelime aynı zamanda nesil, soy anlamına da gelmektedir. Özellikle hükmeden sınıfta kan akrabalığı burada ikamet edenler arasındaki ilişkileri belirlemekteydi.

Zerdüşt ve onun saymanları için sığır, çayır ve süt geleneksel şiir gibi en ince duyguları ifade eden görüntüler idi. Burada anlatılanlar Veda'daki konularla benzerlik göstermekteydi. Gatha'lardaki mitolojik, mecazi anlaşmalarda, yerleşik sığırtmaçlardan görevlerini tehlikeye sokmadan bahsedilmektedir. Zerdüşt'ün öğretisi sadece ekonomik veya sosyolojik olaylarda uygulanmamaktadır. Onun öğretisi aynı zamanda onun ve onun çağdaşlarının düşüncelerini yansıtmaktaydı.

Bunlarla birlikte nakledilen, zamanın şiir sanatının da aynı durumda olduğu ve o zaman insanın düşünce dünyasının hepsinin tümüyle hayvanlar üzerine yönlendirildiği hakkında hiç şüphe yok. Onlar hayvanlar için yaşıyor, onlar için düşünüyorlardı. Hayvanla ilişkili olan her şey onlara aynı ölçüde alışkın oldukları çiftçilik, ev bakımı ve sulama tekniklerinden daha cazip geliyordu.

Zerdüşt'ün ismi "altın sarısı develerin sahibi" anlamında veya başka bir açıklamaya göre "deve çobanı" anlamına gelmektedir. Ahura Mazda peygamberi Zerdüşt'e on tane kısrak ile beraber bir aygır ve deve söz vermiştir.

Herşeye rağmen yine de sığır Zerdüşt'ün ilgi alanıydı ve nasihat ettiği toplumdan bunu beklemekteydi. Çünkü sığır insanlara hediyeler sunan ve onları besleyen "iyi ruhun" simgesiydi. Bu iyi huylu hayvanın bakımını ve yetiştirilmesini üstlenenler Tanrının sevgili kulları olacaklardı. Zerdüşt konuşmalarında sığırı anlatırken ifade etmek istediklerini benzetme veya kıyas yoluyla anlatma yolunu seçiyordu.

Sığır sadece Zerdüşt'ün öğretisinde ön planda değildi.Onun dince kabul olunmuş inançlara aykırı düşüncelere sahip düşünceleri olana, Zerdüşt'ün savaş halinde olduğu düşmanları da sığır için yaşıyor ve onu düşünüyorlardı. Gatha'larda değinilen bütün zıtlıklara rağmen iki tarafın konuşmaları da aynı merkezde toplanıyordu. Zerdüşt'ün düşmanları sığırı sevinç çığlıkları içinde öldürmekteydiler. Kurbanın parçaları ayine katılanlar tarafından yakılıp yok edilmekteydi. Sersemletici içki Huma ve Tanrı da bu ayinlerin eksilmez konularıydılar. Kurban edilen sığırdan parçalar almak ayinlere katılanlara ölümsüzlük temin etmekteydi.

Sığır kralın yaşamını da yönlendirmekteydi. Zerdüşt "kötülük edenler Tanrının sevgili kulu olarak gösteriliyor" deyip beşinci Gatha'sında mitolojilerin kahramanlarından hesap sormaktadır."İyi donatılmış bir ziyafet masasında mutlu bir şekilde görülen kral oturmaktaydı ve kurban edilen hayvanın etini soylu davetliler arasında paylaştırmaktadır." Sığırın sayısı, etin bolluğu hükümdarların mutluluğunu ve zenginliğini yansıtmaktaydı.

Zerdüşt burada aşılması imkansız duvarlarla çevrilmiş bir toplumu anlatmaktaydı. Yüksek rütbelerdekiler güç ve aynı zamanda hak sahibiydiler. Zer-düşt'ün ise çok az sayıda sürüsü ve adamları vardı ve onun için de gücü yoktu. Güçsüzlerin hakim önünde onu savunacak bir VELİ'ye ihtiyaçları vardı. Bu Veli de güçsüz bir insanının teraziye bir ağırlık koyamayacağını bilmesi ve onun etkileyici bir veli araması gerektiğini bilmektedir.

Zerdüşt'ün şiir sanatında soylu bir dünya ön plana çıkmaktadır. Soylular herşey demekti. Önce soylu Fraşaustra Haugava, sonra Zerdüşt'ün patronu ve Velisi olan Kavi Viştaspa Zerdüşt 'e yolu pürüzsüzleştirmişlerdir.

Zerdüşt'ün sondan bir önceki Gatha'sında kuvvetli prensler, zenginlik, akrabalık, Veli'nin hükmü ile olan bağın önemi anlatılmaktadır. Çünkü mal varlığının yanında akrabalar (aile fertleri ve diğer akrabalar) ve arkadaşlar, soylu bir toplumda insanı dikkate değer kılmaktadır. Zerdüşt gücü olmadan yeni bir dinin hiç bir etkisi olmayacağını kabul etmektedir. Zerdüşt'ün düşmanı olan yalanı savunan peygamberleri de yüksek rütbede bir Veli'ye sahip idi. Koruma altına alınan değil Veli gerçek öğretiye bir engel oluşturmaktadır. Çünkü o düşmana güç kazandırmaktadır.

Zerdüşt'ün dini şiirlerindeki ve epiklerindeki dil eski Hintçe ile yakındı. Eski Persçe de yazılmış Avesta ile Hindistan'ın Veda'sı arasındaki benzerlik bunların bugün bile biraz okunup anlaşılır olmalarını sağlamaktadır. Eski Hintçe aksanı İndo-German dili ile benzerlik göstermekte. Burada Avesta bunlardan ayrılmaktadır. Aksan verme son üç heceye bağımlı kalmakta. Müzik aksanı ağır basan sesin yüksekliği ve derinliği ile belirlenen ve Siyah Aksan diye adlandırılan aksanın etkilerini orta Persçe'de de görmekteyiz. Avesta ve Veda'nın Mısraları

Road Hovrîng

Muxabîrê me yê Norweçê Ahmet Yuzer bi redaktorê kovara Kurdistan Nytt (Dengê Kurdistan) û berpirsiyarê Komîta Piştgiriya Gelê Kurd, Road Hovrîng re hevpeyivînek kir. Em vê hevpeyivînê ji bo xwendevanê xwe diweşînin.

Medya Guneş : Naskirina te cara yekemîn bi Kurdan re û doza gelê Kurd re çewa çêbû?

Road Hovring : Tesadifî rojekê ez li klubekê bûm; min dît xortekî porreş di quncik de bitenê rûniştiye. Min biryar da ku ez herim cem û pê re bipeyivim. Min qehweyek jê re bir; silav lê kir û destûra axaftinê jê xwest. Bi vî awayî naskirina min a cara yekemîn bi Kurdan re çêbû û bi alîkariya wî hevalî ez bûm sempatîzanê tekoşîne gelê Kurd. Lê tiştê herî enteresan ew bû ku piştî çend mehan, bi destpêkirina dibistana rojnamevantiyê, dîsa ez û wî xortê Kurd li hev rast hatin û min biryar da ku ez li cem wî di rêzekî de rûnêm û bi vî awayî 3 salan me xwendina xwe bi hev re domand.

M.G: Li bajarê we an jî di herêma we de, wê gavê hejmara Kurdan çiqas bû?

R.H: Nêzî dused (200) kesî Kurd hebûn.

M.G: Ma gelo wê gavê we tu pêwistiya naskirina doza gelê Kurd nedidît?

R.H: Belê pêwistî û hewcedariyek gelek mezin hebû. Lê di wê demê de, li welatê me û li gelek welatên din Kurd bi awayekî din dihatin naskirin; wekî kuştina Olof Palme ku dixwestin bixin stûyê Kurdan; bêguman tesîra xwe kir. Yanê tirs û veciniqandinek hebû. Lê bi alîkariya wî hevalî û bi xebatek baş me di sala 1989'an de, di herêma xwe de me Komîta Piştgiriya Gelê Kurd ava kir ku pirraniya komîtê ji Norweçiyan pêk dihat.

M.G: Bi avakirina komîtê çend endamên we çêbûn?

R.H: Di destpêkê de yên resmî di nav 40 -50'yî de bûn.

M.G: Tesîra herî mezin a gelê Kurd kengê û bi çi awayî li ser te çêbû?

R.H: Cara yekemîn qirkirina Helepçê û di pey de, di sala 1991'an de trajediya muhacirbûna gelê Kurd di dilê min de birîn vekir.

M.G: Bi rûdana van bûyeran, we "Komîta Piştgiriya Gelê Kurd"li Norweçê çêkir?

R.H: Komîta me rolê xwe yê navendî bi aweyekî aktîf anî cîh û piştgiriya xwe bi gelê Kurd re nîşan da. Me di derheqê bûyerên Kurdistanê de gelê Norweçê agahdar kir. Ji bo berhevkirina kinc û peran û alîkariya însanî em bi gelê Norweçê û hukûmatê re ketin têkiliyê û me xebatên baş kir.

Bi netîca vê xebatê di nav hukûmat û parlamentoya Norweçê de Komîta Alîkariya Gelê Kurd ji hemû partiyên Norweçê hate çêkirin. Hukûmata me bi awayekî resmî 120 milyon Kronê Norwecî alîkarî bi gelê Kurd re kir. Komîta me gelek caran belavok û nûçeyên Kurdistanê ragihand rojname û radyoyên Norweçê. Carekê di havîna 1991'an de grûbek mezin a Norweçî ji bo ku ta tî la xwe li Tirkiyê derbas bikin, li balafirgahê li ser rê bûn, me di saeta firîna balafirê de, belavokek bi sernivîsa "Riya we vekirî be ji bo Tirkiyê; lê gelê Kurd ji bîr nekin" belav kir. Li ber balafirê hevalan kovara Kurdistan Nytt (Dengê Kurdistan) jî difirotin ku rismê Şivan Perwer li ser hebû. Gava ku teyare tê Tirkiyê û rêwî di qontrolê de derbas dibin, yê Norweçî wekî ku li Norveçê be bi awayekî azad kovara xwe dixwîne. Di vê navê de çavê polîsekî bi rismê Şivan û nivîsîna "Kurdistanê" dikeve û gelek serêşanê jê re derdixin.

M.G: Ji kerema xwe re bi kurtayî tu dikarî Komîta Piştgiriya Gelê Kurd bidî naskirin?

R.H: Rêxistina me rêxistinek bê teref e û tu girêdanek wê bi partiyên Kurd re tune. Lê bi hemû partî û rêxistinên Kurdan re têkiliyên me hene. Ji bo me tiştê girîng ew e ku, bê teraf (alî), bi awayekî reel, rûdan û guhartinên Kurdistanê û rewşa Kurdên li Norweçê bi gelê Norweçê bidin naskirin. Komîta me zorê dide hukûmatê, da ku di warê têkiliyên navnetewî û dîplomasiyê de, tada û zilma li ser gelê Kurd bîne ziman. Ya din jî xebata me ya li seranserê Norweçê ew e ku hukûmeta me tu astengan ji Kurdên Norweçê re dernexe û statuya wan a siyasî bipejirîne. Xebatek girîng a Komîte jî ew e ku jiyana gelê Kurd, dîrok, urf û adetên wî bi riya organîzekirina şevên kulturî bide naskirin. Kartpostal, film û slaytên li ser jiyana gelê Kurd bide belavkirin. Em kovara Kurdistan Nytt bi zimanê Norweçî çap dikin.

M.G: Ji bo çapkirina kovarê gelo hûn rastî tu astengan tên? Pirraniya nivîsên wê li ser çî ne?

R.H: Berî her tiştî ji bo çapkirinê em alîkariyê ji hukûmeta xwe disitînin. Di salekêde em 3 hejmaran çap dikin. Em ji her hejmarê 2 hezar hebî çap dikin û li Norweç û Skandînavyayê belav dikin. Naveroka kovarê li ser jiyana gelê Kurd û li ser dewlemendiya Kurdistanê ye. Hejmarek me li ser xebat, jiyan û rewşa jinên Kurd bû. Hejmarek me ya taybetî jî di dema şerê Xelîcê de derket ku ev nivîs ji rojnameyên Evrûpa hatibûn girtin.

M.G: Pirraniya nivîsan di dermafê kîjan perçê Kurdistanê de ne?

R.H: Pirraniya nivisên me li ser rewşa Kurdistana Iraqê û Kurdistana Tirkiyê ne.

M.G: Ya Kurdistana Sûriyê û Îranê?

R.H: Ev bixwe kêmasiyek mezin e. Em kêmasiyên înformasyonê dikişînin. Pirraniya Kurdên li Norweçê, Kurdên Kurdistana Tirkiyê û Iraqê ne; ev jî tesîra xwe nîşan dide.

M.G: Naskirin û têkiliyên te bi Kurdan re çewa çêdibe?

R.H: Ez beşdarî gelek şev û konferansên Kurdan ên li Evrûpa dibim. Bi vî awayî têkiliyên min bi serok, berpirsiyar û şexsiyetên Kurd re çêdibe. Civîna herî balkêş, Konferansa Stockholmê bû. Wê gavê ji hemû beşên Kurdistanê nûner amade bûn. Heta parlamenterên Kurd ên Sûriyê jî hebûn; min ew li wê derê nas kir.

M.G: Nexweşî û nakokiyên di nav rêxistinên Kurdan de, bi çi awayî tesîra xwe li ser we nîşan dide.

R.H: Bêguman tesîrek xwe yî negatîf

Road Hovrîng

nîşan dide û heya carna jî dibe sedemê pêşneketina me di xebatê de. Li gor baweriya min hêzên Kurd di platformek fireh de ji bo berjewendiyên kurdan dikarin li hev bikin. Dijminên gelê Kurd heya îro metod û riyên jihevqetandinê bikaranîn.

M.G: Tu dikarî bibêjî, dema ku te îlankirina Dewleta Federe ya Kurdistanê bihîst, te ci hîs kir?

R.H: Vê mizgîna giranbûna kêfxweşiyek mezin bi min re çêkir. Ez wusa bawer im ku ev kêfxweşî bi hemû mirovên aştixwaz û dilsozê gelê Kurd re peyder bû.

M.G: Lê bi destpêka şerê di navbera PKK'ê û hêzên Kurdistana Başûr (PDK û YNK) çi guhartin çêbûn?

R.H: Bi rastî min nedixwest ez vê rastiya giran û nexweş qebûl bikim.

M.G: Gelek spas ji bo vê hevpeyivînê.

R.H: Ez jî ji we re spas dikim û serkeftina we dixwazim.

Zazaki

NAMEWO KI TI ME'NA JEY NÊZANÎ

MALMÎSANIJ

Yew mêrdimê ma bi, namey jey Badîn bi. Badînî key xwi dewî ra wenabû, bar kerdbî, şibî Diyarbekir, Weyra xwi rî xebitiyaynî. No beyntar di zewiciyabi û dey rî yew laj zî bibi.

Min û Badînî ma rewna yewbînan nêdîbi. Roji, Diyarbekir di ez key yewna mêrdimê ma di biya, mi dî Badîn û ceniya xwi û gedey xwi zî hamey weyra.

Ay keye a şewî vera-vera qelebalix bi, sewbî mêrdimê ma zî hamey weyra. Xal Ehmed zî weyra bi. Xal Ehmed hinî zaf pîr bibi. Vatîşê jey bi xwi gore serrê jey heştay ra kemêr nêbi.

Ma hetî mêrdimê pîrî û pili geydanê şînasiyanê xwi ra hes kenî. Eki pîze ra ti ra hes nêki zî xwi ayhewa newnenî û gama ki veynhi, bere persenî. Aşewî Badîn ki hame ma heti, jey û ceniya xwi destê Xal Ehmed'î muçû kerd, ez û Xal Ehmed û ê ma pê persay.

Lajê Badînî yo ki hima newe pay kewtbi zî ay cayan ra geyraynhi. Çimê Xal Ehmed'î ki ta kewt. Badîn'î ra persa va:

- îno gedey to yo?

Badînî va : - E dato, koley to bo, ey min o.

Xal Ehmedî va: - Hûmay to rî verdo. Laj o, keyna ya?

Badînî va: - Laj o.

Keyfê Xal Ehmed'î hina hame, va :- Namey jey çi yo, şima çi pa nawo?

Badînî va : - Orhan.

Mirûzê Xal Ehmed'î tirş bi, keyfê jey rema, va: - Orxan? Dêmek ki namey jey Tirkî yo.

Gamîna pey, sekî nişka ve ra yew çî Xal Ehmedî vîr kewo, va : - Qey inka namey mêrdimî Orxan beno? "Orxan" Tirkî di leheyf o!

Cemato ki heyani ay wext bêveng bi, pê fek ra hing-hing hiwa.

Badhin tikê şermabi, va: - Ney dato dato! Orxan niyo, Orhan o, Orhan! bi Tirkî "leheyf" zî "orxan" niyo, "yorgan" o!

Xal Ehmedî va: - Baş o, Hûmay verdo, la Orhan çi yo? Mê'na Orhan'î çi yo?

Badînî belki caran me'na "Orhan"î ser o hêşê xwe nêbetilnabi, duşunmîş nêbibi, va: - Wilay ez nêzana me'na jey çi yo.

Dima binê çiman ra çenîya xwi ra hewniya, va: - Çeniyan va "Orhan xam o, ma pa nî ", ma zî Orhan pa na.

Xal Ehmed'î nerm nerm va : - Namewo ki ti me'na jey nêzanî senê ti lajdê xwi ra nanî? Qey namey qat bîbî? Ti ka yew name pa nî ki ti zanî me'na jey çi ya!

Badînî vengê xwi nêkerd, Xal Ehmedî vist yewna mesela ser.

Na mesela kitab dê **Folklorê Ma Ra Numûney, Arêkerdox : Malmîsanij.** r.250-251 weşanên Jîna Nû, Swêd ra girota.

www.arsiv

s. 10'un devamı

sında töremizden bir şeyler kaybederiz. Örneğin, eğer bazılarının istediği gibi şu an kullandığımız Arap alfabesini, Latin alfabesiyle değiştirirsek,bunun iyi ya da kötü olduğunu söylemiyorum, ama eğer Latin harflerini kullanırsak, kültürümüz ne kadar elden gider diye düşünmek gerekir. Yani diğer bir deyişle, bugün var olan ve Arap harfleriyle yazılı tüm eserlerin Latinceye çevrilmesi gerekir; bu da büyük bir maddi yük gerektiren bir iştir.

Eğer bu yönde bir zorlamaya gidersek, hem kendimizi töremizden etmiş oluyoruz hem deyeniden başlamış , yani 1990'dan başlayarak yeniden inşaya başlamış oluruz.

Latin harflerinin yararlı olup olmadığı tartışmasına girmek istemiyorum. Asıl söylemek istediğim, her imla değişikliği dile büyük zararlar getirirve buradan hareketle Latin harflerine geçişin de, dile zarar vereceğini söylemek istiyorum. Önemli olan, bir kelimenin her zaman aynı şekilde yazılmasıdır ve bu konuda anlaşmamız lazım. Hangi şekil, yani Latin harfleri mi, yoksa Arap harfleri mi iyidir tartışmasına girmemek lazım. Çünkü, böylesi bir tartışma beraberinde başka tartışmaları da getirir. Örneğin güzel yazı yazma gibi. Mesala "'niye" kelimesi Arap harflariyle, iki türlü yazılabilir, " نيـﮧ " ve "نيه" gibi. Bu mesele dilbilimi açısından pek önemli değildir. Çünkü, dilbilimiyle bir ilişkisi yoktur ve dilbilimi bize hangi imlanın daha yararlı olduğu konusunda herhangi bir veri sunmuyor. Eğer araştırılsa, imla, belli bir tarihi dönemin konuşulan dilini ortaya çıkarma bakımından yararlıdır. Ve imla, belli tarihi dönemlerde, konuşulan dilde meydana gelen değişikliklere göre değişiklik arzetmektedir. Biz Kürt Dili ve Edebiyatı Bölümü olarak tek bir imla kullanmaya özen gösterdik. Özellikle de, kullandığımız bu imla, Kürdoloji Kongresi Komisyonu'nun tespit ettiği imla kurallarıydı. İmla sorununu çok büyüttüğümüzü söylemek istiyorum. Bu sorunu gereğinden fazla büyüttük, oysa bu sorun dilbiliminde, gerçekten hiç bu kadar önemsenmez. Kürtçe imla ne kadar karmaşık olsa da, Fransızca imlası kadar karmaşık değildir. Ve buna rağmen, bir Fransız çocuk bunu rahatlıkla kavrayabiliyorsa, neden bir Kürt çocuk Kürtçe imlayı kavramakta güçlük çeksin. Kürtçe imlanın yüzde 90'ı da, eğer seslerin taklit edilmesine göre hazırlanmaşsa neden zor olsun. Geriye kalan yüzde 10'luk kısmı da, çocuklarımız okullarda öğrensinler.

M.G: Farklı alfabelerin kullanılması Kürdistan'ın değişik parçalarındaki Kürtler arasında ulusal bilinç ve yakınlaşmada rol oynamaktadır. Sizce Latin alfabesi bu soruna çözüm getiremez mi?

M.M: Kürt dili ses bakımından kendine has özelliklere sahiptir. Bu açıdan kullanacağımız her alfabe bu seslere tam olarak yanıt vermeyebilir. Bu yüzden de harflerde bazı değişikliklere gitmek gerekir. Örneğin, bizim bugün kullandığımız Arap alfabesinin bir (ر "r) harfi mevcuttur ama, Kürtçedeki vurgulu "r" sesini yazmak için, (ر)'nin altında (v) işareti koyarak (ڕ) şeklinde yazıyoruz. Öte yandan Kürtçe'deki "i" sesli harfini, Arap alfabesiyle yazmak mümkün değildir; misal olarak (" من " min) kelimesinde oluğu gibi. Buna Arapçada "kesre muhtelise (كسرة مختلسة) denilmektedir, yazılmaz ama okunur. Bu "i" harfi dışında, Kürtçe'deki diğer tüm seslere karşılık gelen harfler vardır. Hangi alfabe tartışmasına girmemek lazım, bu o kadar önemli değildir. Önemli olan, tüm Kürdistan'da tek alfabenin kullanılmasıdır. Bana kalırsa, Latin alfabesinin de, Arap alfabesinin de, dilimize uyarlandığında eksik kalan yönleri vardır. Çünkü, bunlardan hiç biri, Kürt dilinin ses özellikleri dikkate alınarak hazırlanmamıştır. Latin alfabesini de, Arap alfabesini de, hangisini kullanırsak kullanalım yine harfler üzerinde bazı düzenlemeler yapmamız gerekecek. Bu düzenlemeler açısından, her iki alfabe arasında önemli bir farklılık olmadığı durumda da, bunlardan birinin tercih edilmesi sorunu, akademik olmaktan ziyade siyasidir. Bu tercih yapıldıktan sonra uygulaması da, yine siyasi kurumların görev ve yetkileri dahilinde olan bir şeydir.

M.G: Kürt dili üzerinde araştırmalar yapan diğer kurum ve kuruluşlarla ilişkileriniz ne düzeyde? Mesela, yayın alışverişinde buluyor musunuz? Veya onlara yönelik istek ve önerileriniz nelerdir?

M.M: Doğrusu bu yönde çok eksiklerimiz var. Çünkü, daha geçen yıla kadar da, Bağdat hükümetiyle ilişkilerimiz vardı, yani anlayacağınız özgürlüğümüzün üç ay gibi kısa bir geçmişi var. Geçmişte böylesi ilişkilere girmemiz kesinlikle mümkün değildi. Böylece, kısa özgürlük sürecinde, Paris Kürt Enstitüsü'yle ilişki kurmuşuz. Sözkonusu kurumlardan bazıları, bizzat kendileri buraya gelmiş bizimle ilişkiye geçmeye çalışmışlardır. Bunlardan biri de, ABD'nin, Datirwet kentindeki bazı Kürt öğrenci ve öğretmenlerin oluşturduğu, aynı isimli bir dernektir. Bu derneğin amacı, ABD dışındaki öğrencilere yardım etme ve çeşitli üniversitelerde sözkonusu öğrenciler için burslu kontenjanlar sağlamaya çalışmaktır. Paris Kürt Enstitüsü'nün de, çeşitli üniversitelerde kontenjanları var ve maddi durumu iyi olmayan öğrencilere maddi yardımda bulunmaktadır. Enstitünün kontenjanları sadece dil için değil, diğer bilim dalları için de kontenjanları var. Bizim bu tür kurum ve kuruluşlardan isteğimiz; bölümümüz öğrencileri için doktora kontenjanı ayırmalarıdır. Bizim için her yıl en az bir veya iki kürsü ayırabilseler çok iyi olur kanısındayım. Bunun dışında çıkardıkları yayınları da, bize göndermeleri çok yararlı olur kanısındayım. Şu ana kadar bu kurumlardan bize herhangi bir yayın ulaşmış değil. Bunda bizim de ihmalkarlığımızın payı var; ama, bu da, şu ana kadarki özel konumumuzdan kaynaklanmaktaydı. Umarız bundan böyle bu sorun ortadan kalkra ve karşılıklı bilgi alış verişi sağlanır. Bu bir zorunluluktur.

M.G: Son olarak, Kuzey Kürdistan kamuoyuna duyurmak istediğimiz bir mesajınız var mı?

M.M: Son olarak söyleyeceğim, şu ana kadar dilimize vermediğimiz önemi bari bundan sonra verelim ve sahip çıkalım. Ne yazık ki şimdiye kadar hep yabancı dillere önem vermiş ve onlara hizmet etmişiz. Dünyadaki hiçbir dilin, insanın kendi anadilinden daha yararlı olamayacağını kavramamaz lazım. Hiç bir dilin bir başka dilden üstün bir özelliği yoktur. Dilbilimsel açıdan olaya bakacak olursak da, her dilin kendine has bir ağırlığı var ve dilin amacı da , betimlemek istediğimiz nesneleri betimleme özelliğine sahip olmasıdır ve bu özellik yaşan her dilde vardır. Madem bütün halklar kendileri için en yararlı dili kendi dilleri olarak görüyorlar, neden biz kendi dilimizi küçümseyelim. Tabi bu küçümsemenin sosyo-ekonomik nedenleri vardır. Fakat, bunu aşmamız lazım. Örneğin, Kürt davası uğruna yıllarca çalışmış, mücadele etmiş ve kan dahi vermiş bazı kişilerin; çocuklarını okula gönderirken yabancı okulları tercih etmelerini anlamak çok zor. Bunu söylerken, Kürtlerin bir tek Kürtçeyi öğrenmeleri gerekir demek istemiyorum. Her dili öğrensiler; ama, önce Kürtçeyi bilmeleri gerekir diyorum. Öğrenilen her yeni lisan yeni bir dünyaya açılan yeni bir pencere, yeni bir dünyadır. Çünkü, yeni bir yabancı dili öğrendiğinde insan, gerçekten de o dili konuşan milletin gözüyle de, dünyaya bakabiliyor. Bu iyi bir kazanımdır; ama, kendi dilini ihmal etmenin gerekçesi ya da çocuklarını Kürtçe eğitim yapılan okullara göndermemenin gerekçesi olamaz. Önemli olan halkın arasında dile saygınlık kazandırmaktır. Halka Kürt dilinin diğer dünya dillerinin hiçbirinden eksik kalır yanı olmadığını göstermemiz gerekir diye düşünüyorum. Eğer şimdiye kadar gerekli gelişmeyi sağlayamamış ve yaygınlaşmamışsa da, bu içinde bulunduğumuz özel durumun sonucudur. Ama çoğu zaman içinde bulunduğumuz özel durumun sonucudur. Bugünkü zayıflığın, Kürt dilin doğasında olduğun düşünmek çok yanlış bir tutumdur. Değil Kürt dilinin, hiçbir dilin doğasında zayfılık olamaz. Ama çoğu zaman içinde bulunulan siyasi ve ekonomik durumun dil üzerinde de, pozitif ya da negatif etkisi oluyor ve dil bazen gerekli olgunluk düzeyini tutturamayabiliyor. Dilleri birbirleriyle kıyaslayıp şu iyidir ya da şu dil kötüdür demek bilimsel bir yaklaşım olamaz. Yani, dili içinde bulunduğu koşullar çerçevesinde değerlendirmek lazım. Kürt diline gerekli saygınlık kazandırılmadan, onun sorunlarını da çözmek mümkün değildir.

Teşekkür ederim.

M.G : Biz teşekkür ederiz.

ÇAĞRI :

Gazetemizin 22. Sayısında yer alan bir röportajında Güney Kürdistan Eğitim Bakanı N. Xefûr'un "Elimizde belli bir miktarda malzeme var, ancak bunlar ihtiyacı tam anlamıyla karşılamıyorlar. Bu nedenle, ihtiyacımızı karşılamak için, Kürdistan'ın diğer parçalarındaki ve yurtdışındaki kardeşlerimizin ve öğrencilerin, hümanist ve hayırsever yabancı örgüt ve kuruluşların her türlü yardımlarını bekliyoruz" şeklindeki açıklamasından hareketle, **BEYBÛN** Yayın evi, Ankara'da bir kampanya açarak Güney Kürdistan'lı öğrencilere gönderilmek üzere defter, kalem gibi okul malzemesi toplamaya başladı. Bu güzel kampanyanın farklı yerlerde de yürütülmesi için değişik kurum ve kişileri bu kampanyaya katılmaya çağırıyoruz.

HESABÊN LI SER ŞAMÊ JÎ NEGIRTIN

Di roja 19.01.1993'an de Serokwezîrê Tirkiyê Suleyman Demîrel çû Şamê. Demîrel û heyata xwe du rojan li Suriyê man û bi rêvebirên dewleta Suriyê re li ser pirsên cûr bi cûr peyivîn.

Suleyman Demîrel li ser vexwendin (dawet)a Serokwezîrê Sûriyê Mahmût El Zûbî, ji bo du rojan çû Suriyê. Demîrel di vê gerra xwe de bi Serokkomarê Suriyê Hafiz Esad re jî peyivî. Heyetên herdu dewletan di hevdîtinê de li ser pirsa ava Firatê, têkiliyên dewleta Suriyê û PKK'ê û avakirina Dewleta Federe ya Kurdistanê sekinîn. Di pirsa parvekirina avê de heyetên herdu dewletan li hev nekirin û negihîştin encamekê. Suriyê xwest ji bo parvekirina avê peymanekê bi Tirkiyê re îmze bike; lê heyeta Tirkiyê ji tiştekî ewha re amade nebû û xwe neda ber vê peymanê. Pirsa avê di ziyareta Tûrgût Ozal a 1987'an de jî hatibû rojevê; Ozal di vê hevdîtinê de ji bo parvekirina avê bi Suriyê re peymanekê îmza kiribû û li gora vê peymanê, wê di saniyê de 500 metrekup av biherikiya ali Suriyê. Lê ev peyman demdemî bû û bi rewşa Baraja Ataturk ve girêdayî bû.

Dewleta Suriyê xwest ku bi peymanekê pirsa avê çareser bike. Piştî ku heyetên herdu dewletan di pirsa avê de li hev nekirin, serokwezîrê Suriyê di beyana xwe de got ku "Çemê Firatê çemekî navnetewî ye, ew ne malê Tirkiyê ye." Vê beyana Serokwezîrê Sûriyê tepkiya Tirkan kişand. Demîrel bi vî awayî bersiva Serokwezîrê Suriyê da : "Emê cîra-nên xwe zûwa nekin. Jixwe ev mumkun jî nîne. Ne mumkun e ku Tirkiye 31 milyar metrekup avê bigire û nehêle biherike. Em têkilî dilopek ji vê avê nabin û ew diherike. Kî ku bibêje ev av diherike wê gavê ya me ye; ev tê wê manê ku ewê li berfa çiyayên Palandokenê jî xwedî derkevin. Ev jî bi pirsa serweriya Tirkiyê ve girêdayî ye."

Di hevdîtinê de li ser pirsa xebatên PKK'ê yên li Suriyê ji hate rawestin û Hafiz Esad di vê pirsê de ewha got : "Wê Suriye Piştgiriya terorek ku Tirkiyê acis bike û ewlekariya wê tehdît bike, neke."

Di hevdîtinê de heyetên herdu dewletan jî di pirsa li hember avakirina dewleta Kurdî bûyinê de le hev kirin û operasyona Amerîka ya li dijî Iraqê parastin. Hesabên Dewleta Tirkan ên li ser Şamê jî negirtin; heyeta Tirk destvala ji Suriyê vegeriya.

DİYARBAKIRDA YURTSEVER ÖĞRETMENLERİN ÖLDÜRÜLMESİNE TEPKİLER:

Eğitsen genel merkezi tüm şube yöneticilerinin katılacağı bir günlük işi bırakma eylemi kararı aldı. Bu karar doğrultusunda Diyarbakırdaki duyarlı öğretmenler de işi bırakma çağrısı yaptı. Ancak kararın sağlıklı bir şekilde uygulanması için, yeterli derecede çaba ve propaganda yapılmadı, ve böylece karar da yaşama geçirilemedi.

Öte yandan 20.01.1993'te Diyarbakır Fen-Eğitim dershanesinde Devrimci Ulusal Gençlik tarafından olayı kınayan bir Forum yapıldı. Forumda Kürdistan'da yürütulmek istenen "Topyekün savaş"ın bir parçası olarak insanların öldürüldüğü "Topyekün savaş"a karşı birlikte mücadelenin zorunlu olduğu belirtildi.

Forum sonunda "Kürdistan Şehitleri ölümsüzdür."

"Yaşasın Kürdistan Birleşik Halk Partisi (YEKBÛN)" sloganları atıldı. Eylem bittikten sonra forum izleyicileri formu alkışlarla bitirdiler.

SERHILDAN

Destpêk r.16

Bila bagir bibe kefenê min, esman axa min
Ya mirin e ya man ;ez hew
dizanim...
.....
Rû û riya min spî
Min rûreş meke
Bibe çeper û kozikên min
Bibe çeper û kozikên min
Tu evîna reş û giran

"Vê sibê dilê min lêdixe bi wê kelê bi wê hêrsê, lê ez natirsim ji wê tirsê."

17/

Û Kurdistan seranser hêrsek e
Çiilên xwînê reşiyane ser bedena wê
Hêrsa wê mîna çiyayekî di dilî de
Deng amade ye derkeve di nav diranên girtî re...

18/

Bi carekê kela cihên birîn û janên veşartî yên Kurdistanê rabû
Gundikên Ayno û Umulhayir ku heta îro sebir kiribûn
Gundên Çevriksu, Karaorman,
Oylukdere û yên din
Hemû wîlayetên Kurdistanê, hemû bajar
Gulên xwînî yên bexçê welatê min serî hildan

LI SER BEDENA WELATÊ MIN DENGÊ LINGAV

Li ser bedena welatê min dengê
lingan
Agir gurr bû
Şûr hate kişandin
Bi hezaran lehengên Kurd çekdar bi gopal
Bi lez reviyan ber bi wê bedenê, wî zimanê serbilind
Lehiya serîhildanê ku xwe bera erdê dide
Ber bi gula serxwebûnê ya vî welatî
Eger vebe ew ê rû bidinê...

19/

Gotina navberê:
Birayo di deşta qehra min de hezar gulên çiyan
Li ser singa janê dengê çeqelan
Û zarokên jêhatî yên qahrê tahzî
li welatê
min...
HÊ EVÎNA MEZÎN! KURDİSTAN BERBANGEKE SERTAÇ.

(Ji Tirkî werger; M. Baran)

ZERDÜŞT VE TARİHTEKİ YERİ

s.12'nin devamı

birkaç hece ile sabileştirilmekte. Geç Avesta şiirlerinde sekiz heceli mısralar da görülmekte. Bu sekiz heceli mısralar, Avesta şiirlerinde belli başlı yer alıyorlarsa da yine şiir çerçevesi içinde daha kısa mısralar ile yer değiştirebeliyorlar. Bu görünen düzensizlik, hecelerin yerine önemli yükselmeler sağladığından açıklığa kavuşturulur.

Mısralar bütünlüğü yükselmelerle oluşturuyorsa, o zaman dokuz, on, onbir hece ve yedi, sekiz heceli mısralar daha önceleri kulanılan sekiz heceli mısraların yerini alabiliyor. Bunun olabilmesi için de mısraların dört (bazen bu üç te olabiliyor) yükseltiydi koruması gerekmektedir.

Siyah Aksan burada mısradaki yükselme değerleri ile ahenk içindeydi. Eski Hintçe bu konuda başka bir yol seçmişti. Bunda hecenin sayısının uzunluğuna göre inşa edilmiş mısraların sayısı değişmekteydi. Veda'nın şiir ölçüsünde kısa ve uzun heceli mısra ölçümleri yapılabilir.

Yeni sisteme geçiş Zerdüşt'ün Gatha'larında uygulandığı mısra ölçüsünde görülmektedir. Burada bazı hece sistemleri görülse de bunların yanında ölçümlerin yüksekliğinin sayılması da devam etmekte. Onbir heceli mısrada yükselmeler öyle ayrılmıştır ki ilk dört hece iki yükselme gösterirken sonraki yedi ve daha sonraki üç yükselme göstermektedir.

Zerdüşt'ün onbir heceli mısraları yükselmelerin uyumu içinde ilk mısra yarısı genelde iki heceli kelimelerden, ikinci mısra iki heceli ve üçüncü mısra üç heceli kelimelerden oluşmaktadır. Avestadaki yükselmelerin ve sözün sıralanmasında Veda'nın şiir, ölçüsüne zıt düşen başka bir yenilik gözlenmektedir. Bu yenilik bir cümlecikte aynı sesi tekrarlamadır. Bir cümlecikte aynı sesi tekrar yine Siyah Aksan ile uyum içinde görülmekte ve bu ikisi Avesta'yı Veda'lardan ayıran, içinde bir birlik oluşturan ve yükselmelerin sayımıyla ortaya çıkan yeni bir sistem oluşturmuştur.

Bu yeni sistem ile Gatha'ların tek, Veda'nın çift heceyi arama prensipleri de görülmekte. Bir cümlecikte aynı sesi tekrar etme genişlemiş fakat sınırlı çizgiler içinde kalmıştır. Bu akım Yunanları, Hebrevleri, Aramileri, Arapları ve Hinduları etkilemiştir. Bunun zıttı olan dünyada Keltler, Germanlar, batıda orta Asya'daki Türk boyları bu akımdan cömertçe yararlanmışlardır. Cengçi halklar, bir cümlecikte aynı sesi tekrar etmeyle ve mısra içindeki yükselmelerle oluşan vurgulu, ritmi sevmişlerdi. Veda şiir sanatından kopma, bundan sonra Avrasya'nın kuzeyine damgasını basan,şekilde olan duyarlılık ile aynı zamana rastlar.

Bunlara bakılarak Avesta'nın İndo-German şiir sanatıyla bir bağlantısı olduğu düşünülebilir. Mısrada bir cümlecikte aynı sesi tekrar ve aksan verme İndo-German'ların dönemine mal edilmek istenmesi ilahi şekillerinde uygunsuz olmaz. Daha doğrusu mantiken birbirine bağlı olan ve Kuzey Avrasya'da çok geniş bölgelere kadar genişleyebilmiş medeniyetler bu şiirdeki karekteristik şekilleri meydana getirmiştir.

(*) Kaynak: Universele Wereld Geschiedenis Cilt II Sayfa : 132 - 144

Mûçink

Amadekar: Bawer Andok

BÎNANALEY ME NEKUŞTIYE

Bila herkes xwar rûnê û rast bipeyive. Li vî welatî demokrasî heye.

Hûn nikarin ji min re bibêjin dewlet cînayetan dike. Dewletê kê kuştiye. Bînanaley çi hatibe kirin di nav qanûnan de hatiye kirin. Kes ji riya huqûqê derneketiye.

Dibêjin we Kurdan kuştiye. Bînanaley dengê kuştina Kurdan çiye di çînê de derketiye. Binanaley me tevgera paqijiyê kiriye; lê me hemwalatiyên xwe yên Kurd nekuştiye.

Bînanaley tiştek din jî heye haa! Kî ku dawe parvekirina Tirkiyê bike ewê qanûnan li pêş xwe bibîne; bila viya ewha bê zanîn.

Bînanaley çima em dibêjim Bosna-Hersek! Ka çima em dibêjin?

Ka çima em her roj Hîko dişinîn ewrûpa?

Bînanaley ew jî ji bo Kurdan e. Min ji Hîko re got; "Kî ku bibêje Kurdistan, tu jî dê bibîjî li Bosna-Hersekê qelandin Tirkan."

Bînanaley do do bû, îro îro ye!

Berfa çiyayên Kurdistanê

Bînanaley em çûn Suriyê. Suriyê ji me berfê xwest. Kêfa min pirr hat. Bînanaley ez fikirîm û min got ji berfê nebe aşît jî napelişe û kes di binî de namîne. Tam min berfa Kurdistanê dida Suriyê û xwe jê xelas dikir, Hîkoyê Çeto bi milê min girt. Bînanaley wî niyeta Suriyê ji min re got.

Bînanaley berf dihele dibe av; av dikeve newalan, lehî radibe û diherike Fıratê; ava Fıratê zêde dibe û bi ser Suriyê de diçe. Suriyê ji vê avê enerjiyê bi dest dixe û bi vê enerjiyê terorîstan xwendî dike.

Bînanaley min niyeta Suriyê fahm kir û min ewha got : Mafê tu kesî tuneye ku li berfa çiyayên Kurdistanê xwedî derkeve! Bînaneley qanûnên me hene!..

DAYÊ BAVÊ MİN KÎ YE?

Lawikê ji diya xwe pirsî :

- Dayê bavê min kî ye?
- Ez nizanim lawo.
- Dayê Xwedê hebîna, bavê min kî ye?
- Ê Lawo Xwedê dizane!..
- Ê welleh tu jî bi qasî Xwedê dizanî!..

MIN GOT : MELE !

Min got : Mele!
Parî qal bike,
Ji azadî, ji serfirazî

Ji nişka ve rabû piyan
Got : Tu feş bûyî!
Tu çi dixwazî!

Min got : Mele!
Wa Hezar û Sêsed sal e
Hûn dibêjin "Em bira ne
Bixwînin bi Erebî,
Nepirsin, çi çewa ne?"
Nizanim gelo,
Xwedayê we,
Bi Kurmancî nizane?

MEDYA GÜNEŞİ ABONE FORMU

Adı, Soyadı :
Mesleği :
Adresi :

□ 6 Aylık Abone Olmak İstiyorum.
□ 1 Yıllık Abone Olmak istiyorum.

Abone Koşulları :
Yurt içi :
6 Aylık : 50 bin TL
1 Yıllık : 100 Bin TL
Yurtdışı :
1 Yıllık: 60 DM, 40 $

Hesap numarası :
Cemal Özçelik,
Yapı ve Kredi Bankası
İstanbul-Beyazıt Şubesi,
010322-6 Nolu Hesap

Lütfen abone bedelinin yatırıldığına ilişkin makbuzun bir fotokopisini gazetemize gönderin.

SERHILDAN

❄ Yılmaz ODABAŞI
(Hevpeyivîn ji Tirkî werger; M. Baran)

Serhildan ji Şêx Seîd di 8'ê Sibata 1925'an de li Pîranê dest pê kir û di demeke kurt de belav bû; piştgiriya gelê Kurd stand. Ji serokên serhildanê Xalit Begê Cibirî û Ûsif ziya, beriya ku serhildan dest pê bike hatin girtin û di 26'ê Adara 1925'an de hatin kuştin. Bi vî awayî berpirsiyariya serokatiya serhildanê li ser milê Şêx Seîd ma. Di gel ku wê serhildanê di 21'ê Adara 1925'an de dest pê bikira, ji ber êrîş û provaksiyona hêzên dewletê, serhildanê bêwext û zû dest pê kir. Serhildan di dawiya Gulana 1925'an de têk çû; Şêx Seîd û 46 hevalên wî di 30'yê Hezîranê de li Diyarbekir hatin îdamkirin.

Em rojnameya Medya Guneşî, di salvegera 68. a vê serhildanê de şehîdên Kurdistanê bibîr tînin û naletê li dijminên gelê Kurd dibarînin. Ji bo bibîranîna Serhildanê em helbesta Yilmaz Odabaşî diweşînin.

Ez ji gundê Alosa (Başari) qeza Çêrmûgê ya bajarê Diyarbekirê me û di sala 1961'an dexatime dinê. Min xwendina xwe ya yekemîn li Anqerê û Gazîentebê, ya navîn Li lîseya Diyarbekirê xwend, 1978. Di wan salan de, min jî di nava refên tevgera kurdî de ku hingê pêl dida, cîhê xwe girt. Piştî ku ez di sala 1979'an de hatim girtin û berdan, di darbeya 12 îlonê de dîsan hatim girti û ji 171'î min 8 sal ceza girtin. Bi dû derketina ji girtîxanê, min gelek karên cihê kirin; li şîrketên otobosan katîbî, ressamiya lewhan, dûkandariya serlingan, kitabfiroşî, mumesiliya fîrmayên tibbî. Yekemîn şihîra min di kovara "Edebiyat 81", 1981, yekemîn kurte-çîroka min di kovara "Oluşum"ê de, 1983, weşiyan. Gava di sala 1984'an de kitêba min a yekemîn weşiya Komi-taniya Awerte dest danî ser. Di sala 1985'an de kitêba min a duwemîn desıket, di ber re, min dest bi rojnamevaniyê jî kir. Ez di gelek rojname û kovaran de xebitîm û bûm mesûlê wan ê Diyarbekirê. Niha ez mumesiliya "Turkish Daily News"ê yê hemû navçê dikim.

Heta îro min gelek xelat wergirtine. Gelek şihîrên min li Turkiyê ji aliyê Grup Yorum, Grup Kizilirmakê ve bûne stran û lêketine. Ji 12 salan û vir ve, ge li Turkiyê ge li derveyî welêt, ji 100'î bêtir kovar û rojnameyan şihîr, kurte-çîrok, ceribandin, riportaj, danasîna kitêban û nivîsarên min weşandine.

-Te kêngî û çawan dest bi nivisînê kir?

-Gava di sala 1979'an min li ser panoyên rêxistinên demokratîk hin şihîr nivisîn, xelkê ew ecibandin. Ez li hepisxana Diyarbekirê jî bi pêş ketim. Salên dirêj, ji ber zordariya siyasî, min nikarîbû bixwenda, binivîsanda û xwe bi pêş bibira. Piştî sala 1984-an, bi dû girtîbûna salan û eskeriyê, kitêbên min li pey hev xwe bi xwendevanan gîhandin. Ji 1979, an ve min dinivisî, lê zordariya ku li ser min bû welê kir ku min 6 sal winda kirin. Min li ser wan salan û zordariya wan salan bi navê "Bîr Kurdun Eylul Defterlerî" kitêbeke belge-bîranînê nivisî û ew weşiya.

-Kitêbên te yên çapbûyî?

-"Sîste kalabaliklar" (1985, çapa 2. 1990), "Yûrtsûz Şîîrler" (1987, çapa 2. 1989, çapa 3. 1990, çapa 4. 1992) "Reşo, Talan îklîmî" (1987, çapa 2. bi "Sinira Vûrûyorûm/Sinirsiz Vûrûyorûm" re 1990), "Şeyh Saît İsyani/1925 Kürt ayaklanması (çapa 1. 1990 Koln-Almanya, çapa 2. 1991 Turkiye), "Gûnlerîn Çarmihinda" (1992)

Pexşan (nesîr): "Bîr Kurdun Eylul Defterlerî" (1991), "Kul Aşklari/Lê lê Asê" (1991, kurte-çîrok), "Çocuklar ve Adresler" (1992, romana zarokan)

-Ji bo çi tu bi zimanê xwe yê zikmakî nanivisî?

-Hertim li ser gelê kurd ê ku li Turkiyê dijî, asîmilasyoneke dijwar, siyateseteke xwînrêj û hov hebûye. Bi zimanê kurdî perwerdeyî qedexe ye û heta berî niha bi demeke kin, bi zimanê kurdî nivisîn û pêwendî jî sûç dihate hesêb. Li Turkiyê, îmkanên ku meriv bikaribe bi zimanê kurdî bixwîne, binivîse, perwerde bibe, qet nîn in. Ji ber vê yekê, me jî bi zimanê hebû, yanê bi zimanê Tirkî xwend. Heta ku ji destê me tê, em dixwazin rewşê, bi aliyê başî ve, biguherînin, zîncîran bişikînin, lê Tirkî ew ziman e ku em pê difikirin û dinivîsin. Hê jî, ez bi Tirkî difikirim û dinivîsim û bi vî awayî dixwazim trajediya xelkê Kurd bînim zimên. Eger min kurdî baş bizanibiya û pikaribiya pê binivisiya, bêşik, min ê pê binivîsanda. Lê ez nizanim...Ez jî encameke siyaseta asimîlasyonê me. Sebebê ku ez bi Kurdî nanivîsim, ev e.

-Plan û programên te yên rojên bê?

-Ez hê jî ne li bajarên mezin û merkezên çandî yên Turkiyê, lê li Diyarbekirê, yek ji merkezên axa ku Kurd lê dijîn, xebatên xwe didomînim ez di wê baweriyê de me ku li ser vê axê tarîxek tê nivisîn. Ez li vir şahîdî li gelek çirûskên siyasî û li gelek guherînên çandî dikim. Ez şahîdî li windabûna feodalîzmê û li meşa gelê kurd ku dixwaze xwe bi medeniyeta îroyîn a dinê bigihîne, dikim.

Di vê maneyê de, ez dixwazim van tiştan bi hostehiyeyek estetikî û îdeolojiyeke xurt binivîsim û jê berhemên hunerî, edebî derxînim ku li taybetîbûna welatê min tê. Ne bi tenê di nivîskariya min de, herweha di xebatên belgeyî, rojnamevanî de jî... Ji ber vê jî ez li vî bajarî û di welatê ku ez lê hatime dinê de me. Ez di vê baweriyê de me; di cografiya min de ku yek ji aliyên herî germ yê Rojhelata Navîn e, berpirsiyariya tarîxî ya kesên ku rahiştine pênûsê, pir e. Eger ez bi ser navê xwe bipeyivim, ez dixwazim mîna ku dilopekê bigihînim deryayê, li gora van guherîn û germahiyê biafirînim. Programa min weha ye. Lê ev programa min dikare, piştî ku welatê min ê bêçare ku îro bi dehan meriv tê de qetl dibin, bibe serfiraz û mesûd, xwe biqulipîne ser çîrokên xweş ên evînê, şihîrên lîrîk û berhemên ku hemû insaniyetê himbêz dikin...

SERHILDAN

(Yê ku bayê belav dike)
Li vir bayekî soregul
Xwe direşîne ser wê stranê
Ji ku tê ev kîna me
Ji ku ve heta ku direşe...
Agir bi dengê me ket da ku bişewite û zêde bibe. Ji bo zêdebûn û zelalbûnê...serî hilda.

12/

Şêx Seîd û li kêlekê egîdên kurd
Di wexteke berbangê de çaxa ro hilhat
Ji Xênî derket hate Pîranê
Birayê wî Evdirrehîm cîh da mêvanan, nivîn raxistin
Paşê nobedarên şevê dor li Pîranê girtin
Hate gotin, fîrariyên li gund, li mala Behrî Divê bên teslîm kirin

Du zabît
Û panzde cendirme
Di jana serîhildanê de
Di reşa şevê de
Li Pîranê
Hatin ber deriyê Şêx Seîd
Olan xwestin
Bi olanê re teslîmbûn xwestin

/Lê li ber derî teslîma bextxwaza
Li nav û dengê kurdan nayê
Bi fermanekê avêtina berxikê ber guran/
Şex Seîd:
-Em û ew bi hev re hatin, got
Eger em vegerin, em ê bi hev re vegerin
Em li hember dinê û birayan ne namerd in
Eger hûn nerin, em ê bi hev re bimirin
/Çaxa kirasê şevê ronî bibîne bêdengî dê biqelişe
Gava devê tifingê gotinê werbigire
zulmet ê belav bibe/

13/

Çermê şevê ronî bû, bêdengî qelişî
Devê tifingan gotin wergirtin, çermê janê çirûskandin

Devê tifingan gotin wergirtin
Hesp hîriyan, stêrk bêdeng man
Zarok tirsiyan, bi fîstanên diyên xwe girtin
Ji netirsiyan heyveron şahîdê me ye
Me xwest di şevekê de dor li zulmê bigirin, tarîx şahîdê me ye

Çaxa berîka yekemîn ji çekê dijmin derket
Bû orîna berîkan, li Pîranê me di ber xwe da
Şev şahîdê me ye

Li Pîranê kibrîd vêket, agir geş bû...

Em hew ji wê tirsê ditirsiyan
Em bêtirs bûn
Bêtirsî şahîdê me ye..

14/

Gotina navberê:
Ew in ku bi hêrs serî hildidin.
Jiber ku veqetîn, li wan tê veqetîn
Bi salan e ji kesera zulmeta xwînî ji kesera
zulmetê

15/

Ji bo tefandina agirê ku li Pîranê geş bûye
Şêx Seîd çû bajarê Gencê
Hê fêkiyên dara serîhildanê nekemilî ne
Gulpik hê ciwan in
Lê belê wext û dem zû hat

Bûyera Pîranê
Pêşî li bajarê Gencê hate bihîstin
Birayê Şêx Seîd, Şêx Tahîr li Gencê
Avêt ser postaxanê, pêketibû agir geş dibû
Rê lê girtin hew mumkun bû...
(Û Şêx Seîd
Bû serokê serîhildana zû destpêkirî)
Tarîx 10 Sibat 925 bû

16/

Şêx Seîd got:
- Li pey min gulên çiya û geliyan
Êdî bila teyrên sar û seqemê min binasin

● Dûmahik. r. 15

MEDYA GÜNEŞİ

●Sahibi: **Cemal Özçelik** ● Genel Yayın Yönetmeni : **Osman Aytar** ● Yazı İşleri Müdürü: **Salih Bal** ● Diyarbakır Temsilcisi: **Vahit Aba** ● Ortadoğu Temsilcisi: **Ahmet Cemal** ● Güney Kürdistan Temsilcisi: **Azad Şatehî** ● Avrupa Temsilcisi : **Halim Can** ● Muhabirler: **Bavê Azad, Mahmûdê Malazgirtî** (Almanya) ● **Cumali Gökalp** (Hollanda) ● **Ferman Seyid** (Danimarka) ● **Halis Kınalı** (İsviçre) ● **Seyda Alpşen** (ingiltere) ● **Ahmet Yüzer** (Norveç) ● **Rojen Xerzî** (Fransa) ● **Serdar Dicle** (Rusya) ● **Şivan Abdullah** (G.Kürdistan-Hewlêr) ● **Baran Jiyan** (Yunanistan)

● **Yönetim Yeri:** Guraba Hüseyinağa Mah. Dağarcık Sok. Sultan Mehmet Han. No:32/B D:23 Tel-Fax: 631 25 15 Aksaray-İstanbul ● **Diyarbakır Bürosu:** Güçlü Pasajı Kat:3 Dörtyol Tel-Fax: 21 80 74 Diyarbakır ● **İzmir Bürosu:** Cumhuriyet Bulvarı Konak İşhanı No:24 Kat:8/806 Konak/İzmir ● **Avrupa İlişki Adresleri:** H.Can, BOX:15216 161 15 Bromma **Sweden;** M.Malazgirtî, Amande Str.58, 2000 HH 56 **Germany**

● **Abone Koşulları:** Yurtiçi / 1 Yıllık: 100 000 Tl, 6 Aylık: 500 000 Tl, Yurtdışı / 1 Yıllık:60 DM, 40 $ ●**Yurtdışı Fiyatı** / İsveç: 10 SKR, Danimarka: 10 DKR, Norveç: 10 NKR, Almanya: 3 DM, Fransa: 10 FF, İngiltere: 1 Pound, İsviçre: 2.5 SFr. Hollanda: 3 Florin

● **Hesap No:** Cemal Özçelik, Yapı ve Kredi Bankası, İstanbul Beyazıt Şubesi, 010322-6 Nolu Hesap ● **Dizgi:** Şîlan Dizgi ● **Baskı** : Aydınlar Matbaacılık ● Genel **Dağıtım**: YAY-SAT

www.wekurd.org